

**PLAN EWALUACJI REGIONALNEGO PROGRAMU
OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO
2014-2020
AKTUALIZACJA - PROJEKT**

PRZYJĘTY UCHWAŁĄ NR 29/2016 KOMITETU MONITORUJĄCEGO REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY
WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO NA POSIEDZENIU W DNIU 28 STYCZNIA 2016 R.
AKTUALIZACJA PRZYJĘTA UCHWAŁĄ NR .../2019 KOMITETU MONITORUJĄCEGO REGIONALNY PROGRAM
OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO NA POSIEDZENIU W DNIU
25 PAŹDZIERNIKA 2019 R.

SZCZECIN, 25 PAŹDZIERNIKA 2019 R.

**Fundusze
Europejskie**
Program Regionalny

**Pomorze
Zachodnie**

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Spis treści

Wykaz skrótów	3
Wprowadzenie	5
Cel ewaluacji	6
Przedmiot ewaluacji	8
Organizacja procesu ewaluacji i budowa potencjału ewaluacyjnego.....	16
Podmioty zaangażowane w proces ewaluacji.....	16
Sposoby zapewnienia odpowiedniego zakresu danych na użytek planowanych ewaluacji	19
Zapewnienie jakości procesu ewaluacji.....	20
Sposoby rozpowszechniania i wykorzystania wyników procesu ewaluacji	21
Budowa potencjału ewaluacyjnego.....	23
Zasoby niezbędne dla realizacji planu ewaluacji	26
Planowane do realizacji badania ewaluacyjne	27
Obszar: Gospodarka.....	28
<i>Rola RPO WZ 2014-2020 we wzmacnianiu regionalnych inteligentnych specjalizacji.....</i>	<i>28</i>
Obszar: Infrastruktura	33
<i>Efekty projektów środowiskowych realizowanych w ramach RPO WZ 2014-2020 .....</i>	<i>33</i>
<i>Ocena wpływu RPO WZ 2014-2020 na mobilność i spójność transportową regionu .....</i>	<i>35</i>
<i>Ocena wpływu RPO WZ 2014-2020 na rozwój gospodarki niskoemisyjnej.....</i>	<i>38</i>
<i>Wpływ realizacji RPO 2014-2020 WZ na zabezpieczenie województwa przed wystąpieniem i skutkami zagrożeń wynikających ze zmian klimatu.....</i>	<i>40</i>
Obszar: Społeczeństwo.....	42
<i>Ewaluacja dotycząca pomiaru poziomu osiągnięcia wartości wskaźnika rezultatu długoterminowego „Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy sześć miesięcy po opuszczeniu programu” w ramach RPO WZ 2014-2020 .....</i>	<i>42</i>
<i>Ocena wpływu RPO WZ 2014-2020 w zakresie włączenia społecznego w regionie .....</i>	<i>45</i>
<i>Ewaluacja działań podejmowanych w ramach RPO WZ 2014 -2020 na rzecz edukacji zawodowej w powiązaniu z zapotrzebowaniem regionalnego rynku pracy .....</i>	<i>49</i>
<i>Efekty Regionalnych Programów Zdrowotnych realizowanych w ramach RPO WZ 2014 -2020 .....</i>	<i>51</i>
<i>Zbadanie przyczyn słabych wyników egzaminów zewnętrznych w województwie zachodniopomorskim oraz ocena działań podejmowanych w ramach RPO WZ 2014-2020 w obszarze edukacji ogólnej.....</i>	<i>53</i>
<i>Ocena wpływu wsparcia EFS w ramach RPO WZ 2014-2020 na rynek pracy województwa zachodniopomorskiego .....</i>	<i>57</i>
Badania przekrojowe	60
<i>Ewaluacja podsumowująca postęp rzeczowy i rezultaty RPO WZ 2007-2013 .....</i>	<i>60</i>
<i>Ewaluacja bieżąca kryteriów i systemu wyboru projektów RPO WZ 2014-2020 .....</i>	<i>62</i>

<i>Ewaluacja mid-term dotycząca postępu rzeczowego RPO WZ 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania .....</i>	64
<i>Ewaluacja ex post Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 .....</i>	65
<i>Ewaluacja ex post realizacji polityk horyzontalnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 .....</i>	67
<i>Ocena ex ante instrumentów finansowych wdrażanych w województwie zachodniopomorskim w latach 2021-2027 .....</i>	69
Załączniki	70
Załącznik 1 Chronologiczny wykaz do planu ewaluacji RPO WZ 2014-2020 na wykresie Gantt'a	70
Załącznik 2 Szacowane koszty zadań ewaluacyjnych	72
Załącznik 3 Wzór deklaracji poufności wykonawcy.....	74
Załącznik 4 Wzór karty oceny procesu i wyników zewnętrznego badania ewaluacyjnego	75
Załącznik 5 Wzór karty oceny procesu i wyników wewnętrznego badania ewaluacyjnego	76
Literatura przedmiotu	77

Wykaz skrótów

B+R+I	Badania+Rozwój+Innowacje
CIS	Centrum Integracji Społecznej
CPR	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006.
CT	Cel tematyczny
EFMR	Europejski Fundusz Morski i Rybacki
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFRROW	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich
EFS	Europejski Fundusz Społeczny
EFSI	Europejskie Fundusze Strukturalne i Inwestycyjne
GUS	Główny Urząd Statystyczny
IP	Instytucja Pośrednicząca
IZ	Instytucja Zarządzająca
JE	Jednostka Ewaluacyjna
JST	Jednostka Samorządu Terytorialnego
KE	Komisja Europejska
KIS	Klub Integracji Społecznej
KJE	Krajowa Jednostka Ewaluacji
KKBOF	Koszalińsko- KołobrzESCO- Białogardzki Obszar Funkcjonalny
KM	Komitet Monitorujący
KM RPO WZ 2014-2020	Komitet Monitorujący Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020
KPOŚK	Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych
KS	Kontrakt Samorządowy
KSI	Krajowy System Informatyczny
MiIR	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju
MŚP	Małe i średnie przedsiębiorstwa
MRPiPS	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
OP	Oś priorytetowa
OWES	Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej
PE	Plan Ewaluacji
PES	Przedsiębiorstwo ekonomii społecznej
PI	Priorytet inwestycyjny
PKB	Produkt Krajowy Brutto
POWER	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój
PUP	Powiatowy Urząd Pracy
RFT	Regionalne Fora Terytorialne
ROPS	Regionalny Ośrodek Pomocy Społecznej

ROT	Regionalne Obserwatorium Terytorialne
RPO WZ 2014-2020 / Program	Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020
SIWZ	Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia
SL2014	Centralny System Informatyczny
SOM	Szczeciński Obszar Metropolitalny
SOPZ	Szczegółowy Opis Przedmiotu Zamówienia
SWOT	Analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń
SWR	System Wdrażania Rekomendacji
TEN-T	Transeuropejska Sieć Transportowa
UE	Unia Europejska
UM WZ	Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego
WLWK	Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych
WTZ	Warsztat Terapii Zajęciowej
WUP	Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie
WWRPO	Wydział Wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego
WWŚRPO	Wydział Wdrażania Działań Środowiskowych Regionalnego Programu Operacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego
ZAZ	Zakład Aktywności Zawodowej
ZIT	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
ZUS	Zakład Ubezpieczeń Społecznych

Wprowadzenie

Zgodnie z art. 54 CPR¹ Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 (IZ RPO WZ 2014-2020) jest zobowiązana do przeprowadzania ewaluacji w celu poprawy jakości projektowania i wdrażania programu, jak również w celu analizy jego skuteczności, efektywności i wpływu. Wpływ programu jest ewaluowany w świetle zadań każdego z EFSI w odniesieniu do celów unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu i z uwzględnieniem wielkości programu.

Obowiązek przeprowadzania ewaluacji wynika też z ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, a także z art. 9 ust.2 ppkt 10 ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 i spoczywa na Instytucji Zarządzającej RPO WZ 2014-2020. Niniejszy Plan Ewaluacji jest dokumentem określającym cele i kierunki RPO WZ 2014-2020 oraz przedstawia listę badań ewaluacyjnych przewidzianych do realizacji w perspektywie finansowej 2014-2020.

W latach 2014-2020 ewaluacja będzie też pełniła ważną rolę w kształtowaniu przyszłej polityki spójności Unii Europejskiej. Wyniki badań ewaluacyjnych w latach 2014-2020 będą kluczowym źródłem argumentów podczas dyskusji nad budżetem UE w okresie po roku 2020, stanowiąc uzasadnienie dla kontynuacji lub zmiany modelu polityki spójności UE.

Ponadto, IZ RPO WZ zamierza włączyć ewaluację w obszary nie związane wyłącznie z polityką spójności, ale też w szerszy obszar związany z polityką rozwoju i zarządzaniem rozwojem regionu. Ewaluacja ma być narzędziem wspierającym wdrażanie Zachodniopomorskiego Modelu Programowania Rozwoju, którego elementem są polityki rozwoju i programy realizacyjne.

Zgodnie z art. 56 ust.1 CPR Instytucja Zarządzająca sporządza Plan Ewaluacji, który może obejmować więcej niż jeden program. Plan ten jest przedkładany zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy. Szczegółowe wytyczne dotyczące opracowania Planu Ewaluacji zostały określone przez Komisję Europejską i Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju w dokumentach roboczych.

Przedmiotowy Plan został opracowany dla ewaluacji RPO WZ 2014-2020 i koncentruje się przede wszystkim na ewaluacjach operacyjnych, których zadaniem jest pogłębiona ocena wybranych zagadnień. Koncentrują się one na zarządzaniu realizacją interwencji, diagnozują i analizują problemy pojawiające się w ich trakcie oraz poszukują możliwości ich rozwiązania. Ponadto, służą pogłębionej analizie założonych celów. W ramach poszczególnych badań, tam gdzie będzie to uzasadnione, będą uwzględniane moduły dotyczące diagnozy określonych obszarów. Diagnozy te planuje się wykorzystać m.in. do sporządzania raportu o stanie województwa.

---

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006.

Cel ewaluacji

Komisja Europejska określiła cel ewaluacji, którym jest poprawa jakości procesu programowania i wdrażania programów operacyjnych oraz ocena ich trafności, skuteczności, efektywności i wpływu na rozwój społeczno-gospodarczy, m.in. w odniesieniu do celów Strategii Europa 2020. Zatem, ewaluacja RPO WZ 2014-2020 jest prowadzona, aby:

- ✓ określić efekty realizacji oraz wpływ RPO WZ 2014-2020 na osiągnięcie celów określonych w Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego oraz w strategiach krajowych i unijnych;
- ✓ wspierać kompetencje związane z zarządzaniem rozwojem regionu zachodniopomorskiego;
- ✓ poprawić jakość, skuteczność i efektywność wdrażania RPO WZ 2014-2020 oraz usprawnić sposób funkcjonowania instytucji uczestniczących w jego realizacji;
- ✓ lepiej odpowiadać na potrzeby aktualnych i przyszłych odbiorców Programu;
- ✓ dostarczać pogłębionych informacji osobom odpowiedzialnym za zarządzanie i wdrażanie RPO WZ 2014-2020 (decydentom) oraz za wdrażanie Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego będącej elementem Zachodniopomorskiego Modelu Programowania Rozwoju, instytucjom odpowiedzialnym za programowanie i wdrażanie wsparcia w ramach poszczególnych priorytetów (IZ/IP i beneficjentom) oraz opinii publicznej.

W latach 2014-2020 wzrasta rola ewaluacji w procesie zarządzania programami operacyjnymi. Szczególny nacisk będzie położony na **użyteczność ewaluacji w procesie decyzyjnym** oraz na zwiększenie przejrzystości polityki spójności poprzez **dostarczanie wiarygodnych informacji dotyczących rzeczywistych efektów podejmowanych działań**. Wprowadzane zmiany w procesie ewaluacji obejmują zwiększenie poziomu integracji ewaluacji z programowaniem i wdrażaniem programu oraz podniesienie poziomu jakości procesu ewaluacji.

Integracja procesu ewaluacji z procesem programowania i wdrażania będzie polegać na ścisłej koordynacji działań analityczno-badawczych z procesem decyzyjnym oraz na stworzeniu ram organizacyjno-instytucjonalnych sprzyjających lepszemu wykorzystaniu wyników badań ewaluacyjnych. Podstawowym instrumentem koordynacji jest **plan ewaluacji**, a instrumentem integracji jest **funkcjonalny system wykorzystania wyników ewaluacji**.

Podniesienie jakości procesu ewaluacji dotyczy wszystkich etapów procesu badawczego: zaczynając od planowania, poprzez zarządzanie badaniem, po odbiór i wykorzystanie wyników ewaluacji.

Najważniejszym czynnikiem, od którego zależy jakość procesu ewaluacji jest stosowane podejście metodologiczne. Istotną zmianą są bardziej rygorystyczne wymagania w tym zakresie. Celem tej zmiany jest uzyskanie bardziej wiarygodnych i użytecznych informacji o rzeczywistych efektach polityki spójności. Głównym wyzwaniem ewaluacji jest wskazanie jaka część zmiany sytuacji społeczno-ekonomicznej kraju czy regionu zaistniała dzięki realizacji polityki spójności. Drugim zadaniem jest odpowiedź na pytanie dlaczego określona zmiana wystąpiła, czyli wyjaśnienie mechanizmów oddziaływania polityki spójności. Wymienione cele wpływają na wybór odpowiedniego podejścia metodologicznego niezbędnego do zapewnienia wysokiego poziomu jakości ewaluacji. Stąd rozwój oraz stosowanie zaawansowanych metod badawczych, w tym metod kontryfaktycznych i ewaluacji opartej na teorii.²

W perspektywie finansowej 2014-2020 będą realizowane 3 rodzaje badań ewaluacyjnych. Przed rozpoczęciem realizacji Programu została przeprowadzona ewaluacja *ex ante*, która stanowiła ocenę przyjętej logiki interwencji. W trakcie wdrażania Programu będą realizowane ewaluacje bieżące, tzw. *on-going*, oceniające trafność, skuteczność i efektywność określonej interwencji. Po

² Wytyczne w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020, MliR Warszawa, październik 2018, s. 9.

zakończeniu realizacji Programu zostanie przeprowadzona ewaluacja *ex post* (do 31 grudnia 2024 roku zgodnie z art. 57 CPR).

W związku z szerokim zakresem Programu podlegającego procesowi ewaluacji w okresie 2014-2020 badania ewaluacyjne zostały wybrane i ukierunkowane w taki sposób, aby obejmowały ocenę interwencji najistotniejszych z punktu widzenia województwa zachodniopomorskiego. Główny kierunek został wskazany w Wytycznych w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020, określających zakres tematyczny ewaluacji, które należy obowiązkowo zrealizować w okresie 2014-2020. Należą do nich m.in. badania: kryteriów i systemu wyboru projektów, wdrażania polityk horyzontalnych, wpływu wdrażanej interwencji na realizację celów każdej osi priorytetowej, postępu rzeczowego.

Ponadto, IZ RPO WZ określiła w planie ewaluacji wszystkie aktualnie możliwe do zidentyfikowania ewaluacje przewidziane do realizacji w perspektywie finansowej 2014-2020. Trzeba jednak pamiętać, że plan ewaluacji jest ramą dla realizacji badań ewaluacyjnych, które powinny zostać doprecyzowane o szczegółowe pytania badawcze czy metody zbierania danych na etapie ich realizacji. Wtedy należy bazować na aktualnym stanie wiedzy i zidentyfikowanych potrzebach informacyjnych.

Zakres tematyczny Planu był konsultowany z wydziałami merytorycznymi Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego oraz z Instytucjami Pośredniczącymi: Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzkim Urzędem Pracy. Część propozycji została uwzględniona w Planie jako odrębne badanie, a część jako element zaplanowanych badań. Pierwsza aktualizacja Planu była konsultowana z wydziałami merytorycznymi Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego oraz Instytucją Pośredniczącą – Wojewódzkim Urzędem Pracy.

Druga aktualizacja Planu była konsultowana z komórkami merytorycznymi Wydziału Zarządzania Strategicznego. Uwzględnia ona aktualne potrzeby informacyjne oraz zmiany ujęte w Wytycznych w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020.

Obecna, trzecia, aktualizacja Planu jest efektem jego przeglądu z powodu liczby badań zaplanowanych na 2020 rok, ich budżetu i ograniczonych zasobów organizacyjnych. Aktualizacja Planu przyczyniła się do zmiany podejścia do procesu ewaluacji i realizacji badań ewaluacyjnych. Część merytoryczna opisu przedmiotu zamówienia ma być przygotowywana przez komórki merytoryczne. Jednostka Ewaluacyjna ma być odpowiedzialna za techniczną stronę procesu zlecania ewaluacji.

Plan jest komplementarny z Planem Ewaluacji Umowy Partnerstwa. Nie uwzględnia badań horyzontalnych oraz tych, które będą realizowane na poziomie krajowym. Ponadto, nie uwzględnia badań, które będą uwzględniały poszczególne programy regionalne, ale będą realizowane przez Krajową Jednostkę Ewaluacji. Plan określa badania realizowane tylko na poziomie regionu, istotne z punktu widzenia województwa zachodniopomorskiego.

W okresie 2007-2013 w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego przeprowadzono 34 badania ewaluacyjne, w tym:

- ✓ 30 badań w zakresie analizy i oceny działań podejmowanych w ramach RPO WZ 2007-2013,
- ✓ 2 badania zintegrowane obejmujące RPO WZ, PO KL i PROW,
- ✓ 2 badania *ex ante* (projektu RPO WZ 2014-2020 i zastosowania instrumentów finansowych w ramach RPO WZ 2014-2020).

Ich wynikiem były wnioski i rekomendacje dotyczące systemu wdrażania RPO WZ 2007-2013. Ponadto, wnioski z tych badań, zwłaszcza pod koniec okresu programowania, dotyczyły projektowania wsparcia na okres 2014-2020. Jednocześnie, wnioski i rekomendacje opracowane w ramach ww. badań ewaluacyjnych stanowić będą także wkład do ewaluacji przeprowadzanych w okresie 2014-2020. Dzięki ich wynikom możliwe będzie porównanie obu perspektyw przez pryzmat

funkcjonujących rozwiązań, oferowanego wsparcia, użyteczności, efektywności i skuteczności interwencji.

Doświadczenia okresu 2007-2013, w tym w szczególności zalecenia opracowane w ramach badań przeprowadzonych w regionie od 2012 do 2015 roku miały istotny wpływ na kształt programowania obecnej perspektywy finansowej w województwie zachodniopomorskim. W zależności od ich tematyki i charakteru zostały one ujęte m.in. w dokumentach i wytycznych RPO WZ 2014-2020³ pod kątem działań na przykład związanych z:

a) organizacją systemu wdrażania RPO WZ 2014-2020, a mianowicie:

- ✓ zachowaniem podziału zadań pomiędzy wydziałami odpowiedzialnymi za zarządzanie i wdrażanie programu na podobnym poziomie - jak w okresie 2007-2013,
- ✓ zmniejszeniem obciążeń administracyjnych dla beneficjentów oraz upraszczaniem procedur związanych z aplikowaniem o wsparcie ze środków europejskich.

b) realizacją projektów w RPO WZ 2014-2020, a mianowicie:

- ✓ dalszym kompleksowym planowaniem udzielanego wsparcia,
- ✓ wspieraniem konkretnych grup docelowych, na podstawie wyników badań ewaluacyjnych np. w zakresie rewitalizacji,
- ✓ większym wsparciem projektów, których celem jest wdrożenie w przedsiębiorstwie innowacji oraz rozbudowa zaplecza badawczego jednostek naukowo-badawczych na rzecz przedsiębiorczości,
- ✓ dalszym wspieraniu kształcenia zawodowego z perspektywy potrzeb rynku pracy,
- ✓ dalszą realizacją projektów w zakresie rewitalizacji na obszarach miejskich.

Przedmiot ewaluacji

Przedmiotem planu ewaluacji jest Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 finansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), publicznych środków krajowych i środków własnych beneficjentów. Łączne finansowanie ze środków europejskich wyniesie 1 601 239 216 EUR, z czego ok. 72% (1 150 818 353 EUR) pochodzi z EFRR, a ok. 28% (450 420 863 EUR) z EFS.

RPO WZ 2014-2020 koncentruje się na 3 głównych obszarach: gospodarce, infrastrukturze i społeczeństwie.

Cele Programu będą realizowane w ramach 10 osi priorytetowych obejmujących 9 celów tematycznych i 32 priorytety inwestycyjne, którym przypisano 41 celów szczegółowych.

---

³ Od 2 grudnia 2017 roku wytyczne RPO WZ zostały zastąpione przez Zasady IZ RPO określające jednolite warunki realizacji RPO WZ 2014-2020.

Tabela 1 Strategia inwestycyjna RPO WZ 2014-2020

Oś priorytetowa	Fundusz	Wsparcie UE	Cel tematyczny	Priorytet inwestycyjny	Cel szczegółowy PI	Wspólne i specyficzne dla programu wskaźniki rezultatu wraz z wartością docelową na 2023 rok
1 Gospodarka, innowacje, nowoczesne technologie	EFRR	53 346 500	1. Wzmacnianie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji	1b Promowanie inwestycji przedsiębiorstw w B+I, rozwijanie powiązań i synergii między przedsiębiorstwami, ośrodkami B+R i sektorem szkolnictwa wyższego (...), wspieranie badań technologicznych i stosowanych, linii pilotażowych, działań w zakresie wczesnej walidacji produktów, zaawansowanych zdolności produkcyjnych i pierwszej produkcji w dziedzinie kluczowych technologii (...)	1. Zwiększona aktywność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw	R.1. Nakłady sektora przedsiębiorstw na działalność B+R w relacji do PKB (BERD) 0,2%
	EFRR	17 038 500		1a Udoskonalanie infrastruktury B+I i zwiększanie zdolności do osiągnięcia doskonałości w zakresie B+I oraz wspieranie ośrodków kompetencji, w szczególności tych, które leżą w interesie Europy	2. Zwiększone wykorzystanie wyników badań naukowych i prac rozwojowych w gospodarce	R.2. Nakłady na działalność B+R w relacji do PKB 0,97%
	EFRR	210 000 000	3. Wzmacnianie konkurencyjności MŚP, sektora rolnego (w odniesieniu do EFRROW) oraz sektora rybołówstwa i akwakultury (w odniesieniu do EFMR)	3c Wspieranie tworzenia i poszerzania zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług	3. Zwiększone zastosowanie innowacji w MŚP	R.3. Średni udział przedsiębiorstw innowacyjnych w ogólnej liczbie przedsiębiorstw przemysłowych i z sektora usług 21%
	EFRR	42 665 000		3a Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również poprzez inkubatory przedsiębiorczości	4. Lepsze warunki rozwoju MŚP	R.4. Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach w stosunku do PKB 5% R.5. Odsetek przedsiębiorstw przemysłowych, które współpracowały w zakresie działalności innowacyjnej 1,28%
2 Gospodarka niskoemisyjna	EFRR	128 445 602	4. Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach	4e Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu	1. Ograniczenie spadku liczby osób podróżujących komunikacją miejską	R.6. Liczba przewozów pasażerskich komunikacją miejską 173,7 mln os.
	EFRR	52 529 046		4c Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w budynkach publicznych i sektorze mieszkaniowym	2. Zmniejszona energochłonność budynków mieszkaniowych (wielorodzinnych) i publicznych	R.7. Sprzedaż energii cieplnej na cele komunalno-bytowe w ciągu roku w budynkach mieszkalnych w przeliczeniu na kubaturę budynków mieszkalnych, ogrzewanych centralnie 148,88 GJ/ dam ³ R.8. Sprzedaż energii cieplnej w ciągu roku w urzędach i instytucjach 900 000 GJ
	EFRR	53 614 868		4a Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych	3. Zwiększona produkcja energii z odnawialnych źródeł energii	R.9. Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej ogółem 48,10%

	EFRR	2 121 900		4g Promowanie wykorzystywania wysokosprawnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe	4. Zwiększony udział energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji	R.10. Odsetek energii cieplnej produkowanej w skojarzeniu 39,66%
	EFRR	4 000 000		6e Podejmowanie przedsięwzięć mających na celu poprawę stanu jakości środowiska miejskiego, rewitalizację miast, rekultywację i dekontaminację terenów poprzemysłowych (w tym terenów powojaskowych) , zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza oraz propagowania działań służących zmniejszaniu hałasu	1. Obniżony poziom zanieczyszczeń powietrza	R. 66. Poziom stężenia pyłu zawieszonego PM10 (lokalnie) 20µg/m3 R.67. Liczba dni w roku z przekroczeniem dziennej dopuszczalnej normy stężenia pyłu PM10 (lokalnie) 7 dni
3 Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu	EFRR	30 000 000	5 Promowanie dostosowania do zmian klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem	5b Wspieranie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje zagrożeń przy jednoczesnym zwiększeniu odporności na klęski żywiołowe i katastrofy i rozwijaniu systemów zarządzania klęskami żywiołowymi i katastrofami	1. Skuteczny system zapobiegania zagrożeniom wynikającym ze zmian klimatu	R.11. Pojemność obiektów małej retencji wodnej 77 201 dam3
	EFRR	25 000 000	6 Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami	6b Inwestowanie w sektor gospodarki wodnej celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych, określonych przez państwa członkowskie	2. Zwiększona liczba ludności korzystającej z systemu oczyszczania ścieków zgodnego z wymogami unijnymi	R.12. Odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków 85% R.13. Odsetek oczyszczalni spełniających warunek III dyrektywy 91/271/EWG w ogólnej liczbie oczyszczalni w KPOŚK 100%
	EFRR	8 000 000		6a Inwestowanie w sektor gospodarki odpadami celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych określonych przez państwa członkowskie	4. Zmniejszona ilość odpadów deponowanych na składowiskach	R.14. Udział odpadów komunalnych niepodlegających składowaniu w ogólnej masie odpadów komunalnych wytworzonych 60% R.15. Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów 21,8%
4 Naturalne otoczenie człowieka	EFRR	26 000 000	6 Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami	6c Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego	1. Zwiększona atrakcyjność zasobów kultury regionu	R.16. Udzielone noclegi w turystycznych obiektach noclegowych 13 087 398 os.
	EFRR	25 000 000		6d Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program „Natura 2000” oraz zieloną infrastrukturę	2. Wzmocnione mechanizmy ochrony przyrody	R.17. Udział powierzchni obszarów chronionych w powierzchni ogółem 22,04%
			3. Zwiększony zasób informacji o stanie środowiska przyrodniczego		R.18. Odsetek obszarów posiadających zatwierdzone plany ochrony lub plany zadań ochronnych w stosunku do liczby obszarów, dla których plany ochrony i plany zadań ochronnych są wymagane 100%	
	EFRR	45 401 645	8 Wspieranie zatrudnienia i mobilności pracowników	8b Wspieranie wzrostu gospodarczego sprzyjającego zatrudnieniu poprzez rozwój potencjału endogenicznego jako elementu strategii terytorialnej dla określonych obszarów, w tym poprzez przekształcanie upadających regionów	4. Rozwój lokalnego rynku pracy opartego na endogenicznym potencjale	R.19. Wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat 70,6%

				przemysłowych i zwiększenie dostępu do określonych zasobów naturalnych i kulturalnych oraz ich rozwój		
5 Zrównoważony transport	EFRR	162 655 292	7 Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszej infrastruktury sieciowej	7b Zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T, w tym z węzłami multimodalnymi	1. Zwiększona dostępność drogowa do regionalnych ośrodków wzrostu i obszarów wykluczonych	R.20. WMDT – transport drogowy 14,0193 miara syntetyczna
	EFRR	110 000 000		7d Rozwój i rehabilitacja kompleksowych, wysokiej jakości i interoperacyjnych systemów transportu kolejowego oraz propagowanie działań służących zmniejszaniu hałasu	2. Zwiększona dostępność kolejowa do stolicy województwa	R.21. WMDT – transport kolejowy 17,3165 miara syntetyczna
	EFRR	10 000 000		7c Rozwój i usprawnienie przyjaznych środowisku (w tym o obniżonej emisji hałasu) i niskoemisyjnych systemów transportu, w tym śródlądowych dróg wodnych i transportu morskiego, portów, połączeń multimodalnych oraz infrastruktury portów lotniczych, w celu promowania zrównoważonej mobilności regionalnej i lokalnej	3. Poprawiona dostępność transportem wodnym	R.22. WMDT – transport wodny 78,46 miara syntetyczna
6 Rynek pracy	EFS	35 100 000	8. Wsparcie zatrudnienia i mobilności pracowników	8v Przystosowanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian	1. Wzrost liczby przedsiębiorstw z sektora mikro, małych i średnich, które zrealizowały cel rozwojowy	R.23. Liczba mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw, które zrealizowały swój cel rozwojowy dzięki udziałowi w programie 60% R.25. Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu 80% CR.30. Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy 6 miesięcy po opuszczeniu programu 30%
	EFS				2. Wzrost zdolności przystosowania się przedsiębiorstw do zmian oraz zniwelowanie ryzyka bezrobocia pracowników przedsiębiorstw przechodzących procesy adaptacyjne	R.24. Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie 71% R.25. Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu 80% CR.30. Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy 6 miesięcy po opuszczeniu programu 30%
	EFS	18 000 000		8iii Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	3. Zwiększenie liczby nowo utworzonych przedsiębiorstw oraz utworzonych miejsc pracy w tych przedsiębiorstwach	R.26. Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej 1336 R.27. Liczba utworzonych mikroprzedsiębiorstw działających 30 miesięcy po uzyskaniu wsparcia finansowego 65%

	EFS	87 000 000		8i Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także podejmowanie lokalnych inicjatyw na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników	4. Zwiększenie zatrudnienia wśród osób bezrobotnych, poszukujących pracy i nieaktywnych zawodowo znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy	CR.04. Liczba osób pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) (C) 45% CR.03. Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu (C) 31% R.26. Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej 3261 CR.06. Liczba osób pracujących 6 miesięcy po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) 45% R.27. Liczba utworzonych mikroprzedsiębiorstw działających 30 miesięcy po uzyskaniu wsparcia finansowego 62%
	EFS	26 900 000		8iv Równość mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym dostęp do zatrudnienia, rozwój kariery, godzenie życia zawodowego i prywatnego oraz promowanie równości wynagrodzeń za taką samą pracę	5. Wzrost zatrudnienia oraz powrót na rynek pracy osób, którym utrudnia to sytuacja rodzinna wynikająca z opieki nad dziećmi do lat 3	R.71. Liczba osób, które powróciły na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem/wychowaniem dziecka lub utrzymały zatrudnienie, po opuszczeniu programu 80% R.29. Liczba osób pozostających bez pracy, które znalazły pracę lub poszukują pracy po opuszczeniu programu 20% R.30. Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS 70%
	EFS	7 000 000		8vi Aktywne i zdrowe starzenie się	6. Wdrożenie programów zdrowotnych dla osób w wieku aktywności zawodowej dotyczących chorób negatywnie wpływających na rynek pracy	R.24. Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie 60% R.31. Liczba osób, które dzięki interwencji EFS zgłosiły się na badanie profilaktyczne 60%
7 Włączenie społeczne	EFS	50 680 000	9 Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem	9i Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie	1. Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym zwiększająca ich zatrudnienie	R.32. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu 31% R.33. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu 25% R.34. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) 15% R.35. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem

						społecznym pracujących 6 miesięcy po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) 23%
	EFS	20 000 000		9v Wsparcie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwiania dostępu do zatrudnienia	2. Wzrost poziomu zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej	R.34. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) 18% R.36. Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych 300 R.37. Liczba miejsc pracy istniejących co najmniej 30 miesięcy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych 75%
	EFS	35 500 000		9iv Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym	3. Zwiększenie dostępności usług społecznych, w szczególności usług środowiskowych, opiekuńczych oraz usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, dla osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym	R.38. Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu 3960 R.65. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) po opuszczeniu programu 30%
	EFS				4. Zwiększenie dostępności usług zdrowotnych dla osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym	R.39. Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług zdrowotnych istniejących po zakończeniu projektu 30 R.65. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) po opuszczeniu programu 30%
8 Edukacja	EFS	40 900 000	10 Inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie	10i Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego; z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia	1. Zwiększenie liczby miejsc w placówkach wychowania przedszkolnego dla dzieci w wieku 3-4 lat oraz rozszerzenie oferty placówek przedszkolnych o zajęcia zwiększające szanse edukacyjne dzieci	R.40. Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu 92% R.41. Liczba miejsc wychowania przedszkolnego, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS 70%
					2. Doskonalenie kluczowych kompetencji uczniów w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych, języków obcych, nauk matematyczno-przyrodniczych, kreatywności, innowacyjności i pracy zespołowej oraz rozwój systemu	R.69. Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe po opuszczeniu programu 85% R.43. Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu 92% R.44. Liczba szkół i placówek systemu oświaty wykorzystujących

					indywidualnej pracy z uczniami, prowadzące do wzmocnienia ich zdolności do przyszłego zatrudnienia	sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych 97% R.45. Liczba szkół, w których pracownice przedmiotowe wykorzystują wyposażenie do prowadzenia zajęć edukacyjnych 97% R.46. Liczba nauczycieli prowadzących zajęcia z wykorzystaniem TIK dzięki EFS 90%
	EFS	55 291 295		10iv Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami	3. Wzrost efektywności kształcenia zawodowego i jego dostosowanie do wymogów regionalnego rynku pracy zwiększające szanse na zatrudnienie	R.47. Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje w ramach pozaszkolnych form kształcenia 31% R.48. Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu 92% R.49. Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wykorzystujących wyposażenie zakupione dzięki EFS 97% R.50. Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem w programie, uczestniczących w kształceniu lub pracujących po 6 miesiącach po ukończeniu nauki 60% R.70. Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe lub umiejętności uniwersalne po opuszczeniu programu 85%
	EFS	10 000 000		10iii Wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzanie wiedzy, podnoszenie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji	4. Wzrost kompetencji osób dorosłych, w szczególności osób o niskich kwalifikacjach i osób starszych, w zakresie znajomości technologii informacyjno-komunikacyjnych i języków obcych	R.51. Liczba osób o niskich kwalifikacjach, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu 61% R.52. Liczba osób w wieku 50 lat i więcej, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu 61% R.53. Liczba osób w wieku 25 lat i więcej, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu 61%
9 Infrastruktura publiczna	EFRR	50 000 000	9 Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem	9a Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych oraz przejścia z usług instytucjonalnych do usług na poziomie społeczności lokalnych	1. Zwiększona dostępność do wysokiej jakości infrastruktury zdrowotnej	R.54. Średni czas pobytu chorego w szpitalu 4,7 dnia
					2. Podniesienie dostępności usług społecznych	R.55. Liczba gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej 68 817
	EFRR	40 000 000		9b Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów	3. Zmniejszone zagrożenie wykluczeniem społecznym ludności	R.56. Odsetek mieszkańców żyjących w rodzinach korzystających z pomocy społecznej

				miejskich i wiejskich	zamieszkującej obszary zdegradowane i peryferyjne	15,5% (SSW)
	EFRR	35 000 000	10 Inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie	10a Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej	4. Lepsze kwalifikacje i umiejętności uczniów	R.59. Zdawalność egzaminów maturalnych (w stosunku do średniej krajowej) 100%
					5. Lepsze warunki kształcenia zawodowego	R.60. Zdawalność egzaminu zawodowego 69%
	EFRR	20 000 000	2 Zwiększenie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości TIK	2c Wzmocnienie zastosowań TIK dla e-administracji, e-uczenia się, e-włączenia społecznego, e-kultury i e-zdrowia	6. Zwiększona dostępność e-usług publicznych	R.61. Odsetek obywateli korzystających z e-administracji 28,6%
Oś 10 Pomoc techniczna	EFS	64 049 568			1. Utrzymanie niezbędnych warunków pracy, odpowiedniego poziomu zatrudnienia oraz zapewnienie wysoko wykwalifikowanej kadry w instytucjach gwarantujących skuteczne wykonywanie obowiązków związanych z realizacją RPO WZ 2014-2020	R.62. Poziom fluktuacji pracowników w instytucjach zaangażowanych w politykę spójności 6%
					2. Sprawna realizacja kluczowych procesów systemu wdrażania RPO WZ 2014-2020	R.63. Średni czas zatwierdzenia projektu (od złożenia wniosku o dofinansowanie do podpisania umowy) 150 dni
					3. Zapewnienie dopasowanego do potrzeb odbiorców przekazu w zakresie celów i korzyści z wdrażania RPO WZ 2014-2020 oraz wzmocnienie kompetencji beneficjentów i potencjalnych beneficjentów Programu	R.64. Ocena przydatności form szkoleniowych dla beneficjentów (skala 0-5) 4

Organizacja procesu ewaluacji i budowa potencjału ewaluacyjnego

Ewaluacja jest procesem składającym się z kilku etapów i wymagającym zapewnienia odpowiedniego potencjału organizacyjno-administracyjnego, czyli zasobów kadrowych i finansowych oraz właściwych procedur, umożliwiających prawidłowy jej przebieg w ramach urzędu. Należy do nich:

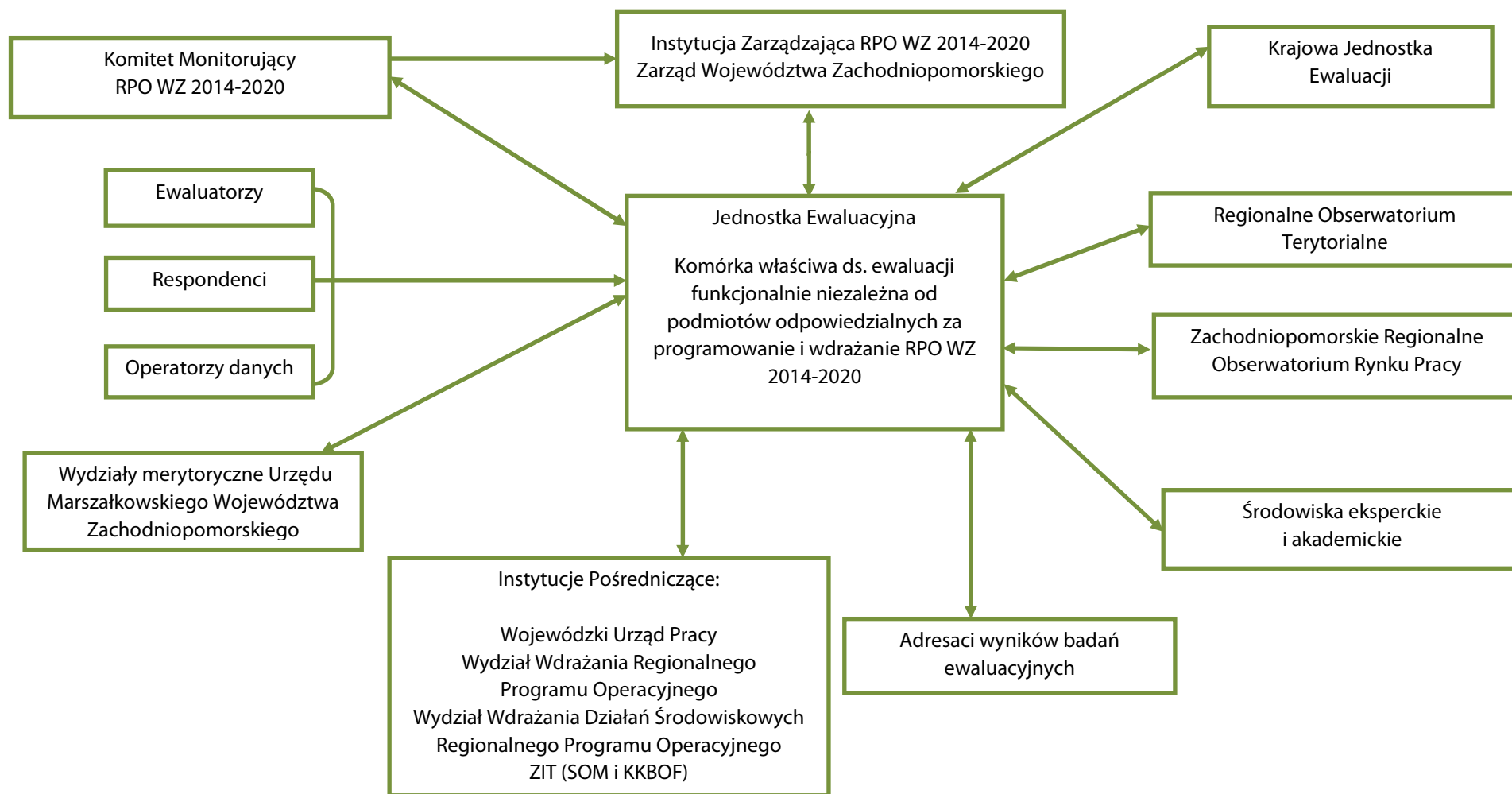
- ✓ planowanie badań ewaluacyjnych - przygotowywanie koncepcji badań ewaluacyjnych i wybór wykonawcy
- ✓ realizacja badań ewaluacyjnych – inicjowanie prac, monitorowanie, koordynacja, ocena, konsultacje i odbiór wyników
- ✓ rozpowszechnianie wyników badań ewaluacyjnych – upublicznianie raportów.

Aby proces ewaluacji był prawidłowo realizowany niezbędne jest zapewnienie potencjału ewaluacyjnego. Jego budowanie będzie odbywać się poprzez udział w szkoleniach, warsztatach, konferencjach, a także współpracę z Krajową Jednostką Ewaluacji, innymi Jednostkami Ewaluacyjnymi oraz Komitetem Monitorującym RPO WZ.

Podmioty zaangażowane w proces ewaluacji

Za realizację procesu ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 odpowiada Instytucja Zarządzająca RPO WZ 2014-2020, którą jest Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego. Zadania związane z ewaluacją wykonuje powołana w strukturze IZ Jednostka Ewaluacyjna, która odpowiada za ewaluację działań współfinansowanych zarówno z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, jak i Europejskiego Funduszu Społecznego. W procesie ewaluacji uczestniczą także inne podmioty, przedstawione na poniższym schemacie.

Schemat. Podmioty zaangażowane w proces ewaluacji RPO WZ 2014-2020

Źródło: opracowanie własne

Aby zapewnić funkcjonalną niezależność procesu ewaluacji, w ramach Biura ds. Rozwoju Regionalnego w Wydziale Zarządzania Strategicznego została wyodrębniona Jednostka Ewaluacyjna. Będzie ona realizować swoje zadania w sposób obiektywny i niezależny od komórek odpowiedzialnych za programowanie i wdrażanie RPO WZ 2014-2020. Podstawowe zadania Jednostki Ewaluacyjnej są ściśle związane z przebiegiem procesu ewaluacji i współpracą z zaangażowanymi w niego podmiotami. Ponadto, Jednostka Ewaluacyjna będzie w większości badań zlecać realizację ewaluacji niezależnym ekspertom zewnętrznym. Jednostka Ewaluacyjna będzie także realizować ewaluacje hybrydowe, w których zostaną połączone potencjały: wewnętrzny IZ i IP oraz zewnętrzny firmy badawczej i eksperta zewnętrznego. Ewaluacje hybrydowe będą realizowane przez zespół zadaniowy, w skład którego wejdą pracownicy Jednostki Ewaluacyjnej oraz pracownicy merytoryczni IZ i właściwej IP. Badania hybrydowe będą przebiegały w następujących krokach:

1. realizacja badań ilościowych przez firmę zewnętrzną (ankieterką, marketingową, badawczą);
2. opracowanie oraz analiza i interpretacja wyników badań ilościowych przez osoby z zespołu zadaniowego;
3. opracowanie raportu ze zrealizowanego badania ilościowego, zawierającego wnioski, interpretację wyników i ewentualne rekomendacje przez osoby z zespołu zadaniowego.

Ponadto, od drugiego kroku, przewidywane jest wsparcie eksperta zewnętrznego, którego zadaniem będzie ekspercka ocena i recenzja interpretacji wyników, wyciągniętych wniosków i opracowanego raportu.

Znacząca rola w procesie ewaluacji została przypisana Komitetowi Monitorującemu RPO WZ 2014-2020. Komitet ma stanowić forum prezentacji i dyskusji nad postępami w zakresie Planu Ewaluacji RPO WZ oraz wynikami badań ewaluacyjnych.

Zadania KM RPO WZ w zakresie ewaluacji obejmują:

- ✓ rozpatrywanie i zatwierdzanie Planu Ewaluacji RPO WZ oraz jego zmian;
- ✓ monitorowanie procesu ewaluacji RPO WZ 2014-2020;
- ✓ rekomendowanie obszarów i tematów, które powinny zostać poddane ewaluacji;
- ✓ zapoznawanie się z wynikami zrealizowanych ewaluacji;
- ✓ monitorowanie procesu wykorzystania wyników przeprowadzonych ewaluacji, w tym wdrażania rekomendacji;
- ✓ przyjęcie sprawozdania zawierającego podsumowanie wyników ewaluacji prowadzonych podczas okresu programowania 2014-2020.

Jednostka Ewaluacyjna ściśle współpracuje z Instytucjami Pośredniczącymi, tj.: Wojewódzkim Urzędem Pracy oraz Zintegrowanymi Inwestycjami Terytorialnymi: Szczecińskim Obszarem Metropolitalnym i Koszalińsko-Kołobrzesko-Białogardzkim Obszarem Funkcjonalnym w zakresie planowania i realizowania badań ewaluacyjnych, w szczególności dotyczących obszarów, w ramach których realizują Program.

W perspektywie 2014-2020 Instytucja Zarządzająca RPO WZ planuje współpracę ze środowiskiem eksperckim i akademickim oraz partnerami społecznymi. Zaangażowanie tych środowisk w proces ewaluacji realizuje unijną zasadę partnerstwa. Polega ona przede wszystkim na organizowaniu spotkań, wywiadów, paneli ekspertów podczas prowadzenia badań ewaluacyjnych, a także na zapraszaniu tych osób do udziału w pracach Komitetu Monitorującego RPO WZ. Za każdym razem skład osobowy jest dopasowany do tematyki badania, aby została zapewniona odpowiednia reprezentacja głównych aktorów życia regionalnego i lokalnego. Po każdym badaniu, Jednostka Ewaluacyjna będzie organizować spotkania, na które będą zapraszani adresaci rekomendacji, a także inne osoby zainteresowane tematyką badania ewaluacyjnego. Podczas spotkań

Wykonawcy prezentują wyniki zrealizowanych ewaluacji, a zaproszone osoby dyskutują o rekomendacjach i wnoszą swoje uwagi i opinie.

Sposoby zapewnienia odpowiedniego zakresu danych na użytek planowanych ewaluacji

W celu zapewnienia odpowiedniego zakresu danych na użytek planowanych ewaluacji zostaną wprowadzone poniższe działania/praktyki:

1) Działania w zakresie planowania i realizacji badania ewaluacyjnego:

- ✓ **zdefiniowanie potrzeb w zakresie dostępu do danych niezbędnych do realizacji procesu ewaluacji w fazie planowania poszczególnych badań ewaluacyjnych** – precyzyjne zdefiniowanie potrzeb w zakresie dostępu do danych w każdym planowanym badaniu ewaluacyjnym pozwoli na podjęcie z odpowiednim wyprzedzeniem działań na rzecz ich pozyskania, w tym:
  - identyfikację istniejących źródeł danych, z których można pozyskać wskazane dane;
  - zdefiniowanie zakresu danych, które muszą być na bieżąco gromadzone od podmiotów uczestniczących w programie;
  - określenie danych, które będą musiały zostać pozyskane w ramach badań pierwotnych;
  - określanie luk w danych, zwłaszcza na potrzeby badań kontrfaktycznych.
- ✓ **ściśła współpraca z Regionalnym Obserwatorium Terytorialnym (ROT)**– współpraca z ROT pozwoli wzmocnić merytorycznie metodologię planowanych badań ewaluacyjnych, wesprze proces definiowania potrzeb w zakresie dostępu do danych, a także identyfikację dostępnych źródeł danych;
- ✓ **aktywna współpraca z ewaluatorem** – aktywna współpraca z ewaluatorem oparta na przeprowadzaniu bieżących konsultacji w zakresie metodologii i przebiegu procesu badawczego, a także możliwie największym wsparciu w zakresie dostarczania danych niezbędnych do realizacji wysokiej jakości badania ewaluacyjnego;

2) Działania na etapie gromadzenia danych niezbędnych do ewaluacji:

- ✓ **Lokalny System Informatyczny** – lokalny system informatyczny kompatybilny z centralnym systemem SL 2014 dostarczy cennych informacji uzupełniających dla danych gromadzonych na poziomie centralnym (w szczególności na potrzeby badań kontrfaktycznych)⁴;
- ✓ **Bieżące gromadzenie danych dotyczących instytucji aplikujących o wsparcie** – zbieranie informacji dotyczących zarówno beneficjentów programu, jak i instytucji, którym nie udało się uzyskać wsparcia ułatwi dobór grupy kontrolnej do badań kontrfaktycznych;
- ✓ **Bieżący monitoring procesów ewaluacji realizowanych na poziomie krajowym** – gromadzenie informacji na temat badań ewaluacyjnych realizowanych na poziomie krajowym, po pierwsze pozwoli uniknąć sytuacji, w których na poziomie regionalnym i centralnym realizowane są badania o zbliżonych zakresach tematycznych, po drugie dostarczy wiedzy na temat nowych źródeł danych możliwych do wykorzystania w ramach badań ewaluacyjnych realizowanych na poziomie regionu;
- ✓ **Współpraca z Głównym Urzędem Statystycznym** - współpraca z GUS wesprze proces pozyskiwania danych dla procesu ewaluacji, w tym w zakresie realizacji badań

---

⁴ System informatyczny powinien być ponadto zintegrowany z systemem ewidencji danych stosowanym przez GUS (uwzględnienie kodów jednostek terytorialnych odpowiadających nomenklaturze przyjętej w GUS).

kontrfaktycznych (w szczególności w zakresie doboru jednostek spełniających określone kryteria);

- ✓ **Wsparcie podmiotów raportujących dane z zakresu realizacji programu** – wsparcie techniczne (m.in. przystępne instrukcje wypełniania) i merytoryczne (w ramach m.in. punktów konsultacyjnych) podmiotów raportujących dane do lokalnego i centralnego systemu informatycznego zwiększy szanse na dostarczenie odpowiedniej jakości danych;

3) Działania na rzecz zwiększenia popularyzacji praktyk ewaluacyjnych:

- ✓ **Promowanie praktyk ewaluacyjnych w instytucjach publicznych** - działania na rzecz zwiększenia zainteresowania przeprowadzaniem własnych badań ewaluacyjnych na poziomie pojedynczych instytucji czy przedsięwzięć zapewni dostęp do wyników zindywidualizowanych analiz, które ze względu na poziom szczegółowości nie mogłyby być przeprowadzane w ramach oceny RPO WZ 2014-2020.

Zapewnienie jakości procesu ewaluacji

Większość badań ewaluacyjnych Jednostka Ewaluacyjna RPO WZ będzie zlecała do realizacji przez podmioty zewnętrzne. Podstawą oceny ofert są kryteria merytoryczne, a kryterium ceny nie stanowi więcej niż 40 % punktacji. Aby zagwarantować wybór najlepszej koncepcji badania, Jednostka Ewaluacyjna będzie korzystać ze zdobytych doświadczeń. Punkty w kryterium ceny będą obliczane na podstawie innego, niż standardowy, wzoru np. logarytmicznego czy proporcjonalnego. Ponadto, w kryteriach merytorycznych zostanie określona minimalna liczba punktów, którą musi zdobyć oferent, aby jego koncepcja badania nie została odrzucona. Jednostka Ewaluacyjna wymaga też od oferentów stosowania metodyki opartej na zasadzie triangulacji w odniesieniu do metod, źródeł danych, zespołu badawczego.

Każde badanie będzie przygotowywane przez zespół osób powoływany każdorazowo na potrzeby realizowanych badań. W zespole będą osoby merytoryczne z odpowiednich komórek Urzędu Marszałkowskiego/ Instytucji Pośredniczących specjalizujących się w tematyce badania. Koordynatorem badania w ramach danej ewaluacji będzie pracownik JE.

JE razem z zespołem opracowuje opis przedmiotu zamówienia (OPZ) oraz pozostałe dokumenty wchodzące w skład dokumentacji przetargowej (warunki udziału wykonawcy, kryteria oceny ofert, wzór umowy dotyczącej wykonania badania).

Członkowie zespołu będą wchodzić w skład komisji przetargowej/ oceniającej oferty (dla postępowań o wartości poniżej 30 000 euro). Po wyborze wykonawcy i podpisaniu umowy między zamawiającym a wykonawcą rozpoczyna się rzeczywista realizacja badania ewaluacyjnego. Dobrą praktyką stosowaną przez JE jest organizacja spotkania inauguracyjnego badania, w którym będą uczestniczyć członkowie zespołu i zespół badawczy. Celem spotkania będzie doprecyzowanie oczekiwań merytorycznych i szczegółów organizacyjnych ewaluacji. Podczas spotkania będą przekazywane pierwsze dokumenty źródłowe i bazy danych oraz list uwierzytelniający, wskazujący wykonawcę jako realizatora badania i określający zespół badawczy. Ponadto, w czasie spotkania członkowie zespołu badawczego podpiszą Deklarację poufności wykonawcy (załącznik nr 3 do PE). Obydwie strony będą też zobowiązane do przestrzegania standardów ewaluacji.⁵

JE na etapie realizacji badania ewaluacyjnego monitoruje postępy prac wykonawcy oraz koordynuje współpracę podmiotów zaangażowanych w proces ewaluacji za pośrednictwem zespołu powołanego do realizacji badania. Koordynacja ta umożliwi udostępnienie posiadanych danych i informacji oraz wsparcie wykonawcy w pozyskiwaniu informacji od innych instytucji.

---

⁵ Por. Standardy ewaluacji, Polskie Towarzystwo Ewaluacyjne, Warszawa 2008.

JE razem z zespołem ocenia produkty ewaluacji, analizując i weryfikując raporty: metodologiczny i końcowy. Odbiór i ocena jakości raportu końcowego, zgodnie z wytycznymi KJE, jest powiązana z przygotowaniem karty oceny procesu i wyników badania ewaluacyjnego (załącznik 4 do PE).

Sposoby rozpowszechniania i wykorzystania wyników procesu ewaluacji

W ramach realizacji RPO WZ 2014-2020 planuje się podjęcie działań mających na celu komunikację wyników badań ewaluacyjnych. Według Art. 54 CPR wszystkie raporty z badań ewaluacyjnych muszą zostać upublicznione, jednak należy podjąć również odpowiednie działania na rzecz ich upowszechnienia. Każdy raport powinien zawierać streszczenie w języku polskim i angielskim. Jednocześnie, streszczenie powinno przedstawiać nie tylko wyniki badania, ale także syntetyczny opis najważniejszych rekomendacji oraz zawierać przynajmniej jeden akapit na temat zastosowanego przez ewaluatora warsztatu/ podejścia badawczego, gdyż jego celem powinno być też promowanie wiedzy o wykorzystanych w badaniu metodach i technikach badawczych.

W latach 2007-2013 rozpowszechnienie wiedzy i informacji na temat ewaluacji RPO WZ i PO KL w województwie zachodniopomorskim było realizowane poprzez takie działania jak: organizacja konferencji tematycznych, moderowanie strony poświęconej ewaluacji, publikacja danych, organizacja oraz udział w różnych inicjatywach powiązanych z realizacją procesu ewaluacji w regionie i kraju (m.in. konferencje, spotkania, szkolenia). W związku z rekomendowanym przez KE zwiększeniem wykorzystania wyników badań ewaluacyjnych w procesie programowania i wdrażania programów operacyjnych, w nowym okresie programowania planuje się zwiększenie skali działań upowszechniających wyniki ewaluacji.

W wytycznych komisyjnych wskazuje się, że proces ewaluacji powinien już od samego początku być ukierunkowany na odbiorcę⁶. Konieczne jest podjęcie działań ukierunkowanych nie tylko na dostosowanie zakresu realizowanych badań do potrzeb odbiorców, ale również przekazanie zdobytej wiedzy we właściwej formie. Działania na rzecz komunikacji (upowszechnienia) wyników ewaluacji będą kierowane do grup odbiorców zaprezentowanych w poniższej tabeli.

Tabela 2 Odbiorcy działań na rzecz upowszechnienia wyników ewaluacji

Symbol	Grupa	Opis
P	Osoby zaangażowane w programowanie RPO WZ 2014-2020	Osoby podejmujące strategiczne decyzje w zakresie programowania interwencji publicznej w ramach programu, w tym przedstawiciele Komitetu Monitorującego
R	Przedstawiciele instytucji publicznych, będących adresatami rekomendacji	Przedstawiciele instytucji publicznych, do których odnoszą się rekomendacje sformułowane w ramach badań ewaluacyjnych
B	Beneficjenci i potencjalni beneficjenci	Przedstawiciele instytucji realizujących przedsięwzięcia wsparte w ramach programu
O	Ostateczni odbiorcy projektów	Osoby niekorzystające bezpośrednio ze wsparcia w ramach programu, ale korzystające z efektów realizacji wspieranych przedsięwzięć
E	Ewaluatorzy zewnętrzni, konsultanci	Pracownicy instytucji profesjonalnie zajmujących się przeprowadzaniem ewaluacji
A	Analitycy, badacze, środowisko naukowe	Przedstawiciele sektora naukowego specjalizujący się w szczególności w zagadnieniach związanych z polityką regionalną, a także w dziedzinach będących obszarami

⁶ Komisja Europejska, *The Programming Period 2014-2020, Guidance Document on Monitoring and Evaluation, European Regional Development Fund and Cohesion Fund - Concepts and Recommendations*, October 2013, s. 16.

		wsparcia w ramach programu
S	Społeczeństwo	Społeczność regionalna, w tym w szczególności osoby, którym brak lub posiadające ograniczoną wiedzę na temat zagadnień ewaluacji.

Źródło: opracowano na podstawie „Ewaluacji ex ante Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020”; konsorcjum: Ecorys Polska Sp. z o.o. i Agrotec Polska Sp. z o.o.

Tabela 3 Sposoby komunikacji (upowszechnienia) wyników ewaluacji

Kanały komunikacji	Opis	Adresaci	Harmonogram						
			2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Organizacja spotkań prezentujących wyniki badań ewaluacyjnych	Spotkania informacyjne, podczas których będą przedstawiane kluczowe wyniki badań ewaluacyjnych RPO WZ 2014-2020.	P, R, B, O, E, A, S	na bieżąco po zakończeniu badania						
Spotkania z osobami mającymi wpływ na programowanie i wdrażanie RPO WZ 2014-2020 (możliwa jest inna forma przekazania informacji o kluczowych wynikach ewaluacji)	Bieżące przekazywanie informacji na temat wyników badań ewaluacyjnych decydentom usprawni proces wdrażania rekomendacji odnoszących się do kształtu interwencji publicznej w ramach programu (wyniki ewaluacji - zidentyfikowane problemy - działanie).	P	na bieżąco						
Spotkania dla pracowników, IZ RPO WZ i IP	Zwiększanie świadomości pracowników IZ RPO WZ z zakresu programowania i realizacji procesu ewaluacji w regionie pozwoli na bieżącą wymianę informacji związanych z przebiegiem procesu ewaluacji w regionie. Organizacja spotkań mających na celu upowszechnianie dobrych praktyk i kultury ewaluacyjnej wśród pracowników administracji publicznej.	P	na bieżąco						
Publikacja raportów końcowych z badań ewaluacyjnych	Wydawanie w formie papierowej i elektronicznej publikacji prezentujących wyniki przeprowadzonych badań ewaluacyjnych.	P, R, B, O, E, A, S	na bieżąco						
Publikacja newsletterów, broszur i innych materiałów informacyjnych prezentujących kluczowe dane z badań ewaluacyjnych	Prezentacja kluczowych danych pochodzących z badań ewaluacyjnych w przystępnych dla odbiorców, atrakcyjnych wizualnie formach np. infografik udostępnianych na stronie programu, dokumenty typu „factsheet”, newslettery, ulotek itp.; materiały ukierunkowane na prezentowanie efektów zrealizowanej pomocy publicznej.	R, B, O, E, A, S	na bieżąco						
Współpraca z biurem prasowym UM WZ w zakresie upowszechnienia wyników ewaluacji	Przekazywanie informacji na temat wyników badań ewaluacyjnych za pośrednictwem biura prasowego do różnych kanałów medialnych, lokalnych gazet, radia czy telewizji.	P, R, B, O, E, A, S	na bieżąco						
Rozwój podstrony poświęconej ewaluacji na stronie internetowej RPO WZ	Podstrona zawierająca aktualne informacje na temat procesu ewaluacji programu, w tym bieżących działań Jednostki Ewaluacyjnej, plan ewaluacji, publikacja	P, R, B, O, E, A, S	na bieżąco						

2014-2020	raportów końcowych z przeprowadzonych badań ewaluacyjnych, jak i publikacji o charakterze edukacyjnym itp.		
------------------	--	--	--

Źródło: opracowano na podstawie „Ewaluacji ex ante Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020”; konsorcjum: Ecorys Polska Sp. z o.o. i Agrotec Polska Sp. z o.o.

Produktami badania, poza raportami powstającymi w trakcie ewaluacji mogą być też: broszury informacyjne, prezentacje multimedialne wyników, bazy danych wraz z narzędziami badawczymi oraz wnioski i opracowane na ich podstawie rekomendacje. Nie oznacza to, że w każdym ze zrealizowanych badań muszą pojawić się wszystkie wymienione formy. Katalog produktów może zostać poszerzony o inne formy prezentacji wyników badania uzależnione od potrzeb zamawiającego i typów odbiorców ewaluacji. Forma prezentacji wyników powinna być dostosowana do docelowej grupy odbiorców.

Głównymi podmiotami zaangażowanymi w proces zarządzania rekomendacjami są: JE, Instytucje Pośredniczące zaangażowane we wdrażanie RPO WZ 2014-2020, zespół przygotowujący ewaluację oraz adresaci rekomendacji (tj. podmioty odpowiedzialne za bezpośrednie wdrożenie zaleceń ewaluacyjnych, głównie jednostki administracji publicznej odpowiedzialne na realizację programu), jak też KJE i KM RPO WZ 2014-2020.

JE koordynuje proces wdrażania i monitorowania rekomendacji. Proces ten obejmuje trzy główne etapy:

- ✓ opracowanie tabeli rekomendacji wraz z podjęciem decyzji o zakresie i sposobie wdrożenia rekomendacji;
- ✓ wdrażanie rekomendacji;
- ✓ monitorowanie procesu wdrażania rekomendacji.

Po odbiorze raportu końcowego, JE analizuje wyniki badania ewaluacyjnego oraz poddaje konsultacji i dyskusji, zaproponowane przez ewaluatora, zalecenia w możliwie najszerszym gronie adresatów rekomendacji (celem przypisania im odpowiedzialności za podjęcie konkretnych działań w celu ich wdrożenia). Ponadto, zgodnie z zaleceniami KJE, na tym etapie współpracy z głównymi adresatami rekomendacji, dokonuje się klasyfikacji każdej rekomendacji według typologii określonej w Wytycznych w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020.

Opracowana tabela rekomendacji konsultowana jest z adresatami zaleceń, celem określenia ich zasadności, terminów i sposobów wdrożenia, a następnie przekazywana jest do akceptacji Zarządowi Województwa Zachodniopomorskiego i do wiadomości KM RPO WZ 2014-2020.

Po przyjęciu rekomendacji do wdrożenia, JE we współpracy z adresatami rekomendacji inicjuje proces ich aplikacji, w ramach którego zalecenia powinny zostać zaimplementowane do programu w sposób właściwy, sprawny i terminowy.

W trakcie procesu wdrażania rekomendacji koniecznym jest monitorowanie postępów ich wdrażania (za wyjątkiem rekomendacji horyzontalnych i pozasystemowych, za które odpowiada KJE). Monitorowanie to prowadzone jest przez JE przy współpracy adresatów rekomendacji, aż do momentu ich pełnego wdrożenia – za pośrednictwem bazy informatycznej System Wdrażania Rekomendacji (SWR), uwzględniającej wszystkie zalecenia wynikające z badań ewaluacyjnych. Monitoring rekomendacji z badań ewaluacyjnych odbywać się będzie przynajmniej raz w roku.

Budowa potencjału ewaluacyjnego

Zgodnie z art. 56. CRP państwa członkowskie mają obowiązek zapewnienia właściwego potencjału przeprowadzenia oceny. Według komisijnego podręcznika metodologicznego EVALSED, budowa

potencjału ewaluacyjnego zachodzi na wielu poziomach, a w tym: indywidualnym (rozwój odpowiednich kompetencji i umiejętności), organizacyjnym (projektowanie odpowiednich struktur organizacyjnych i zarządzanie nimi), interorganizacyjnym (wzmacnianie relacji między instytucjami publicznymi i prywatnymi, sieci współpracy, procedury, partnerstwa) a także ogólnym społecznym (budowa świadomości społeczeństwa w zakresie ewaluacji)⁷. Wieloaspektowość potencjału ewaluacyjnego sprawia, że katalog możliwych do podjęcia działań w kierunku jego rozwoju jest bardzo szeroki. Co więcej, są to najczęściej działania długoterminowe, a czasem i nieokreślone w czasie. Czyni to proces budowania potencjału ewaluacyjnego długotrwałym, a wręcz nieskończonym⁸ - jest stałym procesem „uczenia się” i doskonalenia.

W latach 2007-2013 podjęto wiele działań związanych z budową potencjału ewaluacyjnego w regionie. Współpracowano z kluczowymi krajowymi i regionalnymi instytucjami uczestniczącymi w procesie ewaluacji (IK RPO, KJE). Dbano o upowszechnianie wyników ewaluacji (podstrona poświęcona ewaluacji, spotkania Grupy Sterującej Ewaluacją). Realizowano działania na rzecz skutecznego planowania i monitorowania realizacji procesu ewaluacji. W celu zwiększenia kompetencji w zakresie metodyki badań ewaluacyjnych, pracownicy IZ RPO WZ aktywnie uczestniczyli w pracach prowadzonych przez KJE.

Okres programowania 2014-2020 przynosi nowe wyzwania w zakresie dalszego rozwoju potencjału ewaluacyjnego regionu. Wytyczne komisyjne⁹ wskazują na konieczność m.in. podjęcia działań na rzecz pobudzenia popytu na badania ewaluacyjne, jak i podaży instytucji, które mogłyby je realizować. Wskazuje się również na potrzebę działań w zakresie rozszerzenia praktyk ewaluacyjnych w regionie (np. na poziomie innych instytucji w regionie), jak i lepszej integracji ewaluacji z procesami programowania i zarządzania programami wsparcia.

Biorąc pod uwagę powyższe zalecenia, jak i dotychczasowe doświadczenia w zakresie budowania potencjału ewaluacyjnego, działania podejmowane w latach 2014-2020 będą ukierunkowane na realizację pięciu głównych celów:

1) Zapewnienie odpowiednich zasobów kadrowych i rozwiązań organizacyjnych dla skutecznej realizacji procesu ewaluacji:

- ✓ **inicjatywy mające na celu zwiększenie wiedzy i kompetencji pracowników JE i innych pracowników zaangażowanych w proces ewaluacji** – udział w szkoleniach, warsztatach, konferencjach oraz innych przedsięwzięciach zwiększających zdolność zespołu do skutecznej i efektywnej realizacji swoich zadań, w szczególności w kontekście zwiększania wiedzy na temat metodologii badań ewaluacyjnych;
- ✓ **zachowanie niezależności jednostki ewaluacyjnej** - niezależna funkcjonalnie JE realizująca badania wewnętrzne i zlecająca ewaluację na zewnątrz;
- ✓ **współpraca z jednostkami ewaluacyjnymi innych programów operacyjnych** – utrzymywanie współpracy z przedstawicielami regionalnych i krajowych jednostek ewaluacyjnych umożliwiające stałą wymianę pomysłów i doświadczeń z zakresu realizacji badań ewaluacyjnych pod kątem ich późniejszego wdrożenia w województwie;

2) Lepsza organizacja i koordynacja procesu ewaluacji:

- ✓ **wsparcie ze strony Komitetu Monitorującego RPO WZ 2014-2020** – współpraca z Komitetem Monitorującym zwiększy jakość i terminowość realizacji badań ewaluacyjnych, dzięki m.in. bieżącej analizie postępów w realizacji planów i wyników badań ewaluacyjnych, jak również monitoringowi realizacji zasad partnerstwa w procesie ewaluacji;

⁷ EVALSED: The resource for the evaluation of Socio-Economic Development, September 2013, s. 62.

⁸ ESTEP: Developing Evaluation Capacity – final report; on the framework to analyse the development of evaluation capacity in the EU Member States – A study for the Commission, 2nd edition, September 2007, s. 23.

⁹ EVALSED: The resource for the evaluation of Socio-Economic Development, September 2013, s. 63-70.

- ✓ **współpraca z Krajową Jednostką Ewaluacji** – współpraca dotyczyć będzie zarówno aspektów organizacyjnych i technicznych związanych z realizacją procesu ewaluacji w regionie, jak i kwestii merytorycznych (m.in. konsultacje planów ewaluacji, przedmiotów zamówień na badania, przygotowania zaleceń do badań horyzontalnych);
  - ✓ **współpraca z najważniejszymi podmiotami publicznymi biorącymi udział w realizacji polityk rozwoju** – system współpracy i przepływu informacji między instytucjami zaangażowanymi w procesy monitorowania i ewaluacji działań prorozwojowych na poziomie kraju i w regionach, w tym: Głównym Urzędem Statystycznym, Głównym Urzędem Geodezji i Kartografii, Krajowym i Regionalnym Obserwatorium Rozwoju Terytorialnego, Ośrodkiem Badań Regionalnych. Charakter współpracy i jej podmiot będzie zależał od tematyki badania.
- 3) Pobudzanie popytu na badania ewaluacyjne w regionie:**
- ✓ **zwiększenie zaangażowania pracowników IZ i IP w proces planowania badań ewaluacyjnych** – bieżące angażowanie w proces programowania i proces ewaluacji pracowników IZ i IP w celu lepszego dostosowania zakresu projektów badawczych do rzeczywistych potrzeb decydentów i innych osób zaangażowanych w realizację programu;
  - ✓ **uspołeczniony proces planowania procesu ewaluacji** – przygotowanie i aktualizowanie planu ewaluacji w drodze konsultacji wewnętrznych (z wydziałami merytorycznymi IZ RPO WZ oraz IP zaangażowanymi w zarządzanie i wdrażanie RPO WZ 2014-2020) oraz konsultacji zewnętrznych z partnerami społeczno-gospodarczymi, które pozwolą na lepsze dostosowanie planów badań ewaluacyjnych do istniejącego zapotrzebowania w regionie (zasada partnerstwa);
- 4) Pobudzanie podaży i zapewnienie wysokiej jakości badań ewaluacyjnych:**
- ✓ **współpraca z ośrodkami akademickimi oraz eksperckimi** – zwiększanie zainteresowania zagadnieniami ewaluacji oraz współpraca ze środowiskiem naukowym przy planowaniu projektów badawczych zwiększy szansę na uzyskanie kompletnych i poprawnych wyników badań ewaluacyjnych; opinie ekspertów będą pomocne m.in. przy opracowywaniu metodologii planowanych badań ewaluacyjnych;
  - ✓ **dbałość o wysoką jakość merytoryczną treści zamówień na badania ewaluacyjne** – precyzyjne i zrozumiałe zdefiniowanie swoich oczekiwań wobec badania ewaluacyjnego w zamówieniu, zarówno jego zakresu, jak i proponowanych narzędzi metodologicznych zwiększy szansę na zrealizowanie wysokiej jakości badania przez zewnętrznego ewaluatora;
  - ✓ **aktywna współpraca w realizacji ewaluacji zewnętrznych** – wsparcie merytoryczne realizowanych badań ewaluacyjnych przez pracowników jednostki ewaluacyjnej (poprzez konsultowanie m.in. zakresu badania, narzędzi badawczych, metod analizy danych) pomoże lepiej ukierunkować proces badawczy na osiągnięcie celów stawianych przed ewaluacją;
- 5) Lepsze wykorzystanie wyników badań ewaluacyjnych w procesie zarządzania i wdrażania programem:**
- ✓ **monitorowanie stanu wdrażania rekomendacji** – monitoring procesu wprowadzania nowych rozwiązań w instytucjach publicznych zmobilizuje ich przedstawicieli do systematycznej pracy i pozwoli na bieżące rozwiązywanie pojawiających się problemów;
  - ✓ **spotkania robocze ewaluatorów oraz przedstawicieli instytucji, których dotyczą rekomendacje** – spotkania robocze będą miały na celu wspólne przedyskutowanie wyników ewaluacji oraz zaplanowanie procesu wdrażania rekomendacji.

Zasoby niezbędne dla realizacji planu ewaluacji

Biorąc pod uwagę, że zgodnie z Art. 50 CPR Instytucja Zarządzająca zobowiązana jest do corocznego raportowania najważniejszych wyników ewaluacji i postępów z realizacji planów ewaluacji, w tym wdrożonych rekomendacji, należy zapewnić odpowiednie zasoby kadrowe Jednostce Ewaluacyjnej, która będzie realizowała wszystkie zadania związane z ewaluacją w okresie programowania 2014-2020. Obecnie Jednostka Ewaluacyjna dysponuje 3 etatami. Jedna z osób posiada doświadczenie w przeprowadzaniu i koordynacji badań ewaluacyjnych z perspektywy finansowej 2007-2013. Uczestniczyła ona w różnego rodzaju szkoleniach z zakresu ewaluacji i zamówień publicznych. W okresie 2007-2013 Jednostka Ewaluacyjna współpracowała z wydziałami merytorycznymi Urzędu Marszałkowskiego podczas realizacji badań ewaluacyjnych. W latach 2014-2020 Jednostka Ewaluacyjna będzie kontynuować współpracę z wydziałami merytorycznymi Urzędu Marszałkowskiego i dodatkowo poszerzy ją o Instytucje Pośredniczące. Co więcej rola wspierania ewaluacji oraz monitorowania RPO WZ 2014-2020 została powierzona Komitetowi Monitorującemu Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020.

Poza zasobami kadrowymi, istotnym elementem procesu ewaluacji są odpowiednio zaplanowane środki finansowe, które umożliwią realizację zadań powierzonych Jednostce Ewaluacyjnej w perspektywie finansowej 2014-2020. Zadania związane z ewaluacją będą realizowane ze środków w ramach kategorii interwencji 122, na którą przewidziano 1 601 239, 00 euro. Poniższa tabela zawiera szacunkowy podział alokacji na zadania i badania ewaluacyjne w latach 2016-2023 (średni kurs euro NBP z 30.10.2015 wynosi 4,2652).

Tabela 4 Szacowany podział alokacji na ewaluację w ramach RPO WZ 2014-2020

Działania	Szacowana wartość
Badania ewaluacyjne	4 475 000
Badania ewaluacyjne ad hoc	2 230 000
Publikacje i inne (spotkania, szkolenia dla pracowników IZ RPO i IP)	120 000
Suma	6 825 000¹⁰

Źródło: opracowanie własne

¹⁰ Kwota obejmuje montaż finansowy: 85% środki EFS i 15% budżet województwa

Planowane do realizacji badania ewaluacyjne

Ze względu na szeroki zakres zagadnień, podlegających procesowi ewaluacji przygotowany został zestaw badań, które planowane są do realizacji w latach 2016-2023. Zostały one przyporządkowane do 4 obszarów tematycznych: gospodarka, infrastruktura, społeczeństwo, badania przekrojowe.

Większość obszarów tematycznych znalazło pokrycie planowanymi do realizacji badaniami, które pozwolą na ocenę stopnia osiągnięcia założonych celów szczegółowych w poszczególnych priorytetach inwestycyjnych.

Planowane do realizacji badania ewaluacyjne w latach 2016-2023, zgodnie z rekomendacjami Komisji Europejskiej, będą systematycznie przeglądane i aktualizowane w planie ewaluacji przynajmniej raz do roku. Wprowadzenie niniejszego planu nie wyklucza możliwości realizacji dodatkowych ewaluacji, zgodnie z nowymi, pojawiającymi się potrzebami.¹¹ Instytucja Zarządzająca powinna zapewnić odpowiednią rezerwę finansową na potrzeby ewentualnych dodatkowych ewaluacji ad hoc, które „z definicji” nie mogą być ujęte w planie. Dopuszcza się możliwość rezygnacji z zaplanowanego badania, ale w takim przypadku należy uzasadnić podjętą decyzję w aktualizacji planu.

Poniżej zaprezentowano listę badań ewaluacyjnych dla RPO WZ 2014-2020, które zostały pogrupowane według przyjętych obszarów badawczych.

Mając na uwadze kształt RPO WZ 2014 – 2020, w ramach którego w ramach PI 2c (e-usługi i technologie informacyjno-komunikacyjne) alokacja wynosi jedynie 20 000 000 EUR nie planuje się przeprowadzenia oddzielnego badania ewaluacyjnego dotyczącego ww. PI.

JE nie uwzględniła w Planie realizacji badania ewaluacyjnego obejmującego cele osi priorytetowej Pomoc techniczna, ponieważ zostanie ono zrealizowane przez KJE we współpracy z IZ PO PT na poziomie krajowym w ramach badania horyzontalnego. IZ RPO WZ będzie mogła wykorzystać wyniki tego badania, aby ocenić stopień realizacji celów tej osi w RPO WZ 2014-2020.

Wyniki i wnioski z zaplanowanych badań ewaluacyjnych będą wykorzystywane m.in. do wprowadzania zmian w Programie, a także do aktualizowania i monitorowania Strategii Rozwoju Województwa, Regionalnej Strategii Inteligentnych Specjalizacji Województwa Zachodniopomorskiego oraz do podejmowania bieżących decyzji usprawniających wdrażanie Programu.

---

¹¹ Komisja Europejska, *The Programming Period 2104-2020, Guidance Document on Monitoring and Evaluation, European Regional Development Fund and Cohesion Fund - Concepts and Recommendations*, October 2013, s. 16.

Obszar: Gospodarka

Rola RPO WZ 2014-2020 we wzmacnianiu regionalnych inteligentnych specjalizacji

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działania) oraz fundusz	
Oś priorytetowa 1 Gospodarka, Innowacje, Nowoczesne Technologie 1a Udoskonalanie infrastruktury B+I i zwiększenie zdolności do osiągnięcia doskonałości w zakresie B+I oraz wspieranie ośrodków kompetencji, w szczególności tych które leżą w interesie Europy 1b Promowanie inwestycji przedsiębiorstw w B+I, rozwijanie powiązań i synergii między przedsiębiorstwami, ośrodkami B+R i sektorem szkolnictwa wyższego (...), wspieranie badań technologicznych i stosowanych, linii pilotażowych, działań w zakresie wczesnej walidacji produktów, zaawansowanych zdolności produkcyjnych i pierwszej produkcji w dziedzinie kluczowych technologii (...) 3a Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również poprzez inkubatory przedsiębiorczości 3c Wspieranie tworzenia i poszerzania zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług Fundusz: EFRR	
Typ badania (wpływu, procesowe)	wpływu
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	on-going
Cel badania	
Celem badania jest: <ul style="list-style-type: none"> ✓ ocena wpływu interwencji w zakresie: doskonalenia infrastruktury B+R+I, inwestycji przedsiębiorstw w B+I, rozwoju synergii między przedsiębiorstwami, ośrodkami B+R i szkolnictwem wyższym, wspierania badań technologicznych i stosowanych oraz promowania przedsiębiorczości i wspierania tworzenia i poszerzenia zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług; ✓ określenie roli działań podejmowanych w ramach OP RPO WZ w celu wzmocnienia regionalnych inteligentnych specjalizacji; <ul style="list-style-type: none"> ✓ pogłębiona diagnoza innowacyjności gospodarki województwa zachodniopomorskiego w odniesieniu do celów strategicznych Regionalnej Strategii Rozwoju Inteligentnych Specjalizacji Województwa Zachodniopomorskiego (RIS3 WZ): (1) Podniesienie poziomu konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, (2) Rozwój nauki na rzecz innowacyjnej gospodarki, (3) Budowa kapitału ludzkiego dla rozwoju innowacji. Diagnoza będzie uwzględniać także obszary zachodniopomorskich inteligentnych specjalizacji opisane w Wykazie Inteligentnych Specjalizacji Województwa Zachodniopomorskiego. ✓ określenie stanu i perspektyw regionalnych inteligentnych specjalizacji województwa zachodniopomorskiego oraz ich powiązań z inteligentnymi specjalizacjami innych regionów Polski i Unii Europejskiej, w tym ich miejsca i roli w globalnych łańcuchach wartości; ✓ analiza benchmarkingowa obejmująca kompleksową ocenę systemu wsparcia dla rozwoju inteligentnych specjalizacji w regionie i jego porównanie z podobnymi systemami w innych regionach Polski i Unii Europejskiej, a także sformułowanie zaleceń i rekomendacji, które pozwolą na wdrożenie w województwie zachodniopomorskim najlepszych praktyk zidentyfikowanych w badanych obszarach; ✓ określenie trendów rynkowych w obszarach inteligentnych specjalizacji województwa zachodniopomorskiego w celu identyfikacji nisz i szans rozwojowych oraz potencjalnych zagrożeń w tym zakresie; ✓ identyfikacja przyczyn braku innowacyjności oraz wskazanie barier dla rozwoju innowacji i działalności badawczo-rozwojowej przedsiębiorstw, obejmujące m.in. porównanie czynników wpływających niekorzystnie na rozwój innowacji na Pomorzu Zachodnim oraz w innych regionach Polski i Unii Europejskiej. 	
Uzasadnienie badania	

W województwie zachodniopomorskim przyjęto zasadę wieloetapowego, ewolucyjnego wyznaczania inteligentnych specjalizacji w procesie przedsiębiorczego odkrywania, który z założenia ma charakter ciągły i zmienny. Z tego względu należy prowadzić badania i analizy, które pozwolą na śledzenie rynku innowacji oraz dostrzeganie zachodzących na nim zmian, rodzących zagrożenia bądź szanse dla rozwoju inteligentnych specjalizacji regionu.

Zaplanowane działania związane z kontynuacją procesu przedsiębiorczego odkrywania pozwolą na obserwację dynamiki zachodzących zmian w regionie w zakresie innowacyjności i trendów rozwojowych oraz na stopniową koncentrację na tych specjalizacjach, które przyniosą największy efekt w rozwoju nowych technologii i innowacji, decydujących o sile konkurencyjnej regionu.

Badanie jest realizowane w związku z obowiązkiem szacowania wpływu interwencji na poziomie osi priorytetowych określonym w art. 56 ust. 3 Rozporządzenia Ogólnego oraz w Wytycznych w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020 oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020. Ponadto, badanie umożliwi ocenę efektów dla działań zrealizowanych w ramach OP1 RPO WZ 2014-2020 w powiązaniu z regionalnymi inteligentnymi specjalizacjami oraz w powiązaniu z formami wsparcia (dotacje, instrumenty finansowe).

Badania i analizy będą w dużej mierze częścią procesu monitorowania sytuacji gospodarczej regionu oraz odpowiedzią na zapotrzebowanie rynku w danym obszarze. Będą one elementami monitoringu i aktualizacji obszarów inteligentnych specjalizacji w ramach ekspertyz i analiz niezbędnych dla zapewnienia efektywności wdrażania RPO WZ 2014-2020. W przypadku identyfikacji czynników zewnętrznych posiadających zdecydowany wpływ na proces wyłaniania inteligentnych specjalizacji, możliwe będzie reagowanie i wprowadzenie odpowiednich zmian w obszarach specjalizacji.

Przygotowanie pogłębionej diagnozy innowacyjności gospodarki województwa zachodniopomorskiego będzie podstawą do aktualizacji założeń Regionalnej Strategii Rozwoju Inteligentnych Specjalizacji Województwa Zachodniopomorskiego (RIS3 WZ), ukierunkowanej na zapewnienie efektywności polityki regionu w tym obszarze po roku 2020. Powiązanie diagnozy z celami strategicznymi RIS3 WZ umożliwi zapewnienie kompleksowości i adekwatności pozyskanych informacji i danych. Uzupełnienie diagnozy o opis sytuacji w obszarach inteligentnych specjalizacji pozwoli na lepsze niż do tej pory zaplanowanie interwencji ukierunkowanej na rozwój specjalizacji oraz nowych obszarów rozwojowych.

Analiza benchmarkingowa będąca elementem planowanego badania przyczyni się do doskonalenia regionalnego systemu innowacji w województwie zachodniopomorskim poprzez identyfikację, analizę i adaptację najlepszych rozwiązań ukierunkowanych na zwiększenie efektywności wdrażania regionalnych strategii inteligentnych specjalizacji, stosowanych w innych regionach Polski oraz wybranych regionach Unii Europejskiej. Realizacja badania pozwoli na zapewnienie adekwatności podejmowanych działań do potrzeb interesariuszy procesu przedsiębiorczego odkrywania.

Wyniki badania będą użyteczne w kontekście oceny skuteczności i efektywności wsparcia kierowanego:

- ✓ do podmiotów/przedsiębiorstw działających w sferze B+R+I,
- ✓ do szkół wyższych,
- ✓ do jednostek samorządu terytorialnego,
- ✓ do instytucji otoczenia biznesu,
- ✓ na strefy inwestycyjne.

Wyniki badania będą stanowiły istotny element procesu decyzyjnego. Na ich podstawie zostaną zaplanowane działania ukierunkowane na wzmocnienie regionalnego systemu innowacji i zwiększenie efektywności Regionalnej Strategii Rozwoju Inteligentnych Specjalizacji Województwa Zachodniopomorskiego 2020+ (RIS3 WZ).

Kryteria badania	
Skuteczność	
Efektywność	
Użyteczność	
Trwałość	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	
Założono, że realizacja badania pozwoli na udzielenie odpowiedzi m.in. na następujące pytania ewaluacyjne:	

- ✓ W jakim stopniu cele projektów realizowanych w OP: 1, 6, 7, 8 i 9 odpowiadają potrzebom regionu określonym w dokumentach strategicznych województwa zachodniopomorskiego?
- ✓ W jakim stopniu realizowane są poszczególne cele interwencji w ramach strategii na rzecz inteligentnych specjalizacji?
- ✓ Jakie są pozytywne i negatywne czynniki oraz ich siły, które wywarły lub wywierają wpływ na wdrażanie w/w strategii oraz potencjał rozwojowy inteligentnych specjalizacji regionu?
- ✓ Jakie są niezaplanowane efekty realizacji strategii na rzecz inteligentnych specjalizacji?
- ✓ Jaka jest ocena działań zrealizowanych w ramach wdrażania w/w strategii z punktu widzenia produktów i rezultatów?
- ✓ Jaki jest wpływ interwencji na rozwój regionalnych inteligentnych specjalizacji?
- ✓ W jaki sposób regionalne inteligentne specjalizacje wpływają na wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw?
- ✓ W jaki sposób regionalne inteligentne specjalizacje wpływają na wzrost potencjału rozwojowego przedsiębiorstw?
- ✓ Jaki jest zakres współpracy regionalnych jednostek naukowych z przedsiębiorcami w ramach regionalnych inteligentnych specjalizacji?
- ✓ Czy i w jaki sposób w ramach założeń strategii rozwoju inteligentnych specjalizacji zaspakajane są potrzeby przedsiębiorców i instytucji otoczenia biznesu?
- ✓ Jaki jest wpływ osiąganych wskaźników związanych z B+R+I na gospodarkę województwa?
- ✓ Jakie powinny być dodatkowe działania niezbędne do realizacji założeń regionalnej strategii rozwoju inteligentnych specjalizacji?
- ✓ W jaki sposób regionalne inteligentne specjalizacje wpływają na atrakcyjność inwestycyjną regionu?
- ✓ Jakie są potrzeby podmiotów związanych z regionalnymi inteligentnymi specjalizacjami?
- ✓ Jaki jest wpływ interwencji na wzmocnienie instytucji otoczenia biznesu?
- ✓ Jaki jest wpływ interwencji na wzmocnienie infrastruktury rozwoju gospodarczego?
- ✓ Jaki jest wpływ interwencji na rozwój kooperacji między nauką a biznesem?
- ✓ Jaki jest wpływ interwencji na sferę B+R+I?
- ✓ Jaka jest skuteczność wsparcia w odniesieniu do różnych jego form (dotacje, instrumenty finansowe, doradztwo, bony na specjalistyczne usługi)?
- ✓ Które formy i typy wsparcia były najbardziej, efektywne i użyteczne?
- ✓ Jakie są trendy i zmiany w obszarach regionalnych inteligentnych specjalizacji województwa zachodniopomorskiego?
- ✓ Jakie jest miejsce i rola regionalnych inteligentnych specjalizacji w globalnych łańcuchach wartości?
- ✓ Jaki jest udział interesariuszy regionalnych inteligentnych specjalizacji w polityce innowacji związanej z kluczowymi technologiami wspomagającymi?
- ✓ Jakie czynniki wpływają na efektywność wdrażania strategii rozwoju inteligentnych specjalizacji (RIS3)?
- ✓ Czy w regionie pojawiły się nowe obszary posiadające odpowiedni potencjał dla uznania ich za regionalne inteligentne specjalizacje? Jeżeli tak, to jakie są to obszary?
- ✓ Jak są zbudowane regionalne systemy innowacji oraz jakie są efekty wdrażania strategii rozwoju innowacji/inteligentnych specjalizacji (RIS3) w poszczególnych, objętych badaniem regionach, w szczególności poprzez odniesienie do sytuacji województwa zachodniopomorskiego?
- ✓ Jakie są dobre praktyki stosowane w innych regionach Polski i UE w obszarze wsparcia rozwoju inteligentnych specjalizacji, ze szczególnym uwzględnieniem tych, które mogą być zastosowane w województwie zachodniopomorskim?
- ✓ Jakie są źródła oraz wielkości środków finansowych przeznaczanych przez Urzędy Marszałkowskie lub analogiczne jednostki funkcjonujące w badanych regionach UE na rozwój regionalnych systemów innowacji i inteligentnych specjalizacji, z wyodrębnieniem środków własnych oraz środków pochodzących z regionalnych programów operacyjnych/pomocowych finansowanych z funduszy UE?
- ✓ Jakie są przyczyny niskiej innowacyjności przedsiębiorstw oraz bariery dla rozwoju inteligentnych specjalizacji w województwie zachodniopomorskim na tle innych regionów kraju i UE?

Ogólny zarys metodologii badania

Zastosowane podejście metodologiczne

Punktem wyjścia będzie odtworzenie logiki wsparcia beneficjentów realizujących projekty w obszarze B+R+I. Ważne jest zidentyfikowanie czynników wpływających na użyteczność, skuteczność i efektywność form wsparcia. Równie ważne jest określenie wpływu interwencji na inteligentne specjalizacje. Istotne jest także ustalenie powiązań pomiędzy realizowanymi działaniami, oczekiwanymi efektami oraz przyjętymi założeniami i warunkami wdrażania Programu.

W badaniu uwzględniony zostanie komponent ilościowy i jakościowy.

Główny zakres prac będzie polegał na analizie danych zastanych, skonfrontowanych z wynikami badań jakościowych przeprowadzonych przede wszystkim z osobami odpowiedzialnymi za wdrażanie RPO WZ oraz badań ilościowych przeprowadzonych z beneficjentami.

Komponentem benchmarkingowym badania zostaną objęte wszystkie województwa w Polsce oraz minimum trzy regiony Unii Europejskiej, które zostaną wybrane w oparciu o wartości wskaźnika innowacyjności, określone w raporcie Regional Innovation Scoreboard.

Ponadto założono, że w wyniku przeprowadzonej analizy benchmarkingowej zostaną zidentyfikowane czynniki wpływające na efektywność wdrażania strategii rozwoju inteligentnych specjalizacji (RIS3), w odniesieniu do następujących zagadnień:

- ✓ struktura regionalnych systemów innowacji i ich adekwatność do potrzeb rozwojowych regionów,
- ✓ rola i aktywność samorządów w systemie wsparcia innowacji i rozwoju inteligentnych specjalizacji,
- ✓ instrumenty wsparcia rozwoju działalności badawczo-rozwojowej i innowacyjnej w regionie,
- ✓ finansowanie rozwoju regionalnych systemów innowacji i inteligentnych specjalizacji przez jednostki samorządu terytorialnego, z uwzględnieniem środków własnych regionów oraz środków pochodzących z regionalnych programów operacyjnych/pomocowych, finansowanych z funduszy UE,
- ✓ współpraca przedsiębiorstw i jednostek badawczo-rozwojowych na rzecz rozwoju innowacji i inteligentnych specjalizacji, ze szczególnym uwzględnieniem współpracy ponadregionalnej i międzynarodowej,
- ✓ rola i aktywność instytucji otoczenia biznesu w regionalnych systemach innowacji i ich wpływ na rozwój działalności B+R+I.

Preferowane będą opracowania, w których zastosowane zostanie podejście metodologiczne tzw. *mixed-mode*, czyli uwzględniające wykorzystanie różnych od siebie metod i technik badawczych. Pozwoli to na zapewnienie wysokiej rzetelności badania i wzajemnej weryfikacji wniosków pochodzących z analizy różnych źródeł danych.

Zakłada się, że zastosowane zostaną co najmniej dwie, następujące metody badawcze:

- ✓ analiza danych zastanych (desk research),
- ✓ pogłębione wywiady indywidualne (IDI).

Analiza desk research powinna być oparta na dużej liczbie analizowanych źródeł, gwarantujących wysoki poziom otrzymanych informacji oraz dogłębne poznanie i zrozumienie badanego zjawiska, takich jak:

- ✓ materiały źródłowe, np. raporty, sprawozdania, wyniki badań naukowych, dane pochodzące z uczelni i jednostek naukowych, dokumenty strategiczne itp.
- ✓ dane statystyczne, pochodzące np. z Głównego Urzędu Statystycznego, a także z innych baz danych ilościowych, w tym również ze spisów patentowych i dotyczących publikacji naukowych.

Przyjęto, że wywiady pogłębione IDI zostaną przeprowadzone co najmniej z przedstawicielami Urzędów Marszałkowskich lub analogicznych jednostek funkcjonujących w badanych regionach UE, odpowiedzialnymi za przygotowanie i wdrażanie regionalnych strategii rozwoju innowacji/inteligentnych specjalizacji (RIS3) oraz osi priorytetowych/celów regionalnych programów operacyjnych/pomocowych.

Wywiady będą prezentować opinie respondentów na temat funkcjonowania regionalnych systemów wsparcia i rozwoju innowacji, działań na rzecz budowy i rozwoju regionalnych systemów innowacji, skuteczności i efektywności wdrażania strategii RIS3 oraz programów operacyjnych/pomocowych we wspieraniu i rozwoju działalności badawczo-rozwojowej i innowacyjnej.

W przypadku badań adresowanych do beneficjentów lub przedstawicieli innych podmiotów (np. szkoły wyższe, IOB) założono możliwość przeprowadzenia wywiadów CATI lub CAWI.

Opracowany na podstawie wyników badań raport będzie nie tylko odnosił się do wskazanych powyżej obszarów problemowych, ale będzie także zawierał zalecenia i rekomendacje dla województwa zachodniopomorskiego w zakresie działań ukierunkowanych na rozwój systemu innowacji i inteligentnych

specjalizacji regionu.
Zakres niezbędnych danych
<ul style="list-style-type: none"> ✓ dane monitoringowe z SL 2014 i lokalnego systemu informatycznego, ✓ dokumentacja projektowa – wnioski o dofinansowanie, ✓ dane pozyskane od beneficjentów, ✓ dane GUS, ✓ dane otrzymane od osób odpowiedzialnych za wdrażanie RPO WZ. <p>Ponadto wśród materiałów źródłowych, które zostaną poddane analizie desk research uwzględnione zostaną:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ regionalne strategie innowacji/strategie rozwoju inteligentnych specjalizacji (RIS3) obowiązujące w poszczególnych regionach, ✓ programy operacyjne/pomocowe wdrażane w poszczególnych regionach, w ramach osi priorytetowych/celów obejmujących wsparcie rozwoju działalności badawczo-rozwojowej oraz innowacyjnej. <p>Lista dokumentów o charakterze strategicznym dotyczących województwa zachodniopomorskiego, które zostaną poddane analizie obejmie co najmniej:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Regionalną Strategię Rozwoju Inteligentnych Specjalizacji Województwa Zachodniopomorskiego 2020+ (RIS3 WZ) oraz Wykaz Inteligentnych Specjalizacji Pomorza Zachodniego (dostępne na stronie http://www.rpo.wzp.pl/o-programie/poznaj-inteligentne-specjalizacje), ✓ Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 oraz Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 (dostępne na stronie: http://www.rpo.wzp.pl/o-programie/poznaj-program-regionalny-i-jego-zasady)
Organizacja badania
Ramy czasowe realizacji badania
I kw. 2019 r. – II kw. 2020 r.
Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jego przeprowadzenia
Ok. 500 tys. zł
Podmiot odpowiedzialny za realizację badania
JE RPO WZ 2014-2020 we współpracy z CIG i WWRPO.
Uwagi i komentarze
-

Obszar: Infrastruktura

Efekty projektów środowiskowych realizowanych w ramach RPO WZ 2014-2020

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
Oś priorytetowa 3 Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu 5b Wsparcie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje zagrożeń przy jednoczesnym zwiększeniu odporności na klęski żywiołowe i katastrofy i rozwijaniu systemów zarządzania klęskami żywiołowymi i katastrofami 6a Inwestowanie w sektor gospodarki odpadami celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych określonych przez państwa członkowskie 6b Inwestowanie w sektor gospodarki wodnej celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych określonych przez państwa członkowskie Oś priorytetowa 4 Naturalne otoczenie człowieka 6c Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturalnego 6d Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program „Natura 2000” i zieloną infrastrukturę Fundusz: EFRR	
Typ badania (wpływu, procesowe)	wpływu
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	ex post
Cel badania	
Celem badania jest ocena wpływu i oddziaływania inwestycji środowiskowych realizowanych w ramach RPO WZ 2014-2020.	
Uzasadnienie badania	
Badanie jest realizowane w związku z obowiązkiem szacowania wpływu interwencji na poziomie osi priorytetowych określonym w art. 56 ust. 3 Rozporządzenia Ogólnego oraz w Wytocznych w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020 oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020. Ponadto, badanie umożliwi ocenę efektów dla działań zrealizowanych w ramach OP3 i OP4 RPO WZ 2014-2020 oraz będzie stanowiło ocenę podejmowanych działań środowiskowych w kontekście wypełniania zobowiązań akcesyjnych.	
Kryteria badania	
Użyteczność Skuteczność Efektywność Oddziaływanie Trwałość	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Jakie efekty przyrodnicze, biologiczne i ekologiczne osiągnięto dzięki realizacji projektów (zwłaszcza wodno-ściekowych, odpadowych, ochrony powietrza i klimatu, ochrony przeciw zagrożeniom, monitoringu środowiskowego)? ✓ Jaki był społeczno-ekonomiczny wpływ projektów (zwłaszcza w zakresie: tworzenia nowych miejsc pracy, warunków prowadzenia działalności gospodarczej, rozwoju rynków produktów i usług, zagospodarowania przestrzennego, potencjału osadniczego i inwestycyjnego wspartych terenów, budżetów gmin, potencjału turystycznego gmin, jakości życia mieszkańców)? ✓ Czy przyjęte w RPO WZ 2014-2020 i osiach priorytetowych objętych badaniem podejście skutkowało realizacją inwestycji rozwiązujących problemy w sposób kompleksowy, trwały i efektywny na terenach funkcjonalno-przestrzennych, tj.: w miastach, gminach, powiatach, obszarach chronionych? ✓ Czy projekty rozwiązywały problemy w sposób kompleksowy (np. czy projekty wodno-ściekowe 	

<p>uwzględniały kwestie związane z zagospodarowaniem osadów, odzyskiem metanu, ponownym wykorzystaniem energii, zagadnieniami związanymi z adaptacyjnością do zmian klimatu)?</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Jakie jest rzeczywiste wykorzystanie powstałej infrastruktury środowiskowej? ✓ Jaka jest trwałość wspartych inwestycji i osiągniętych w ich ramach efektów? ✓ W jaki sposób interwencja RPO WZ 2014-2020 przyczyniła się do wypełnienia zobowiązań wynikających z prawodawstwa unijnego?
Ogólny zarys metodologii badania
Zastosowane podejście metodologiczne
<p>Zakłada się, że badanie będzie składało się z dwóch bloków (modułów) badawczych. Pierwszy będzie stanowił diagnozę stanu środowiska, infrastruktury środowiskowej i ewentualnych przyczyn tego stanu i istniejących uwarunkowań. Drugi będzie oceną RPO WZ 2014-2020.</p> <p>Badanie zostanie zrealizowane z wykorzystaniem komponentu ilościowego i jakościowego. Zakłada się, że badania ilościowe zostaną przeprowadzone wśród: przedsiębiorców, beneficjentów, mieszkańców, a badania jakościowe wśród: przedstawicieli instytucji monitoringowych z zakresu środowiska, Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej, zarządców obszarów chronionych, Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, ekspertami. Techniki badawcze będą uwzględniały specyfikę poszczególnych interwencji.</p> <p>Przewiduje się, że w badaniu zostaną wykorzystane:</p> <p>Dane zastane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ dokumenty programowe i strategiczne (regionalne, krajowe, unijne) ✓ dane z SL 2014, ✓ informacje z wniosków o dofinansowanie, ✓ ogólnodostępne dane statystyczne: regionalne i ogólnokrajowe, ✓ literatura fachowa, ✓ dane z monitoringu środowiskowego. <p>Dane pierwotne otrzymane na podstawie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ ankiet CAWI/CATI, ✓ indywidualnych wywiadów pogłębionych, ✓ wywiadu grupowego/ panelu ekspertów, ✓ studiów przypadków wybranych projektów. <p>Ponadto, w przypadku projektów z zakresu gospodarki odpadami zakłada się zastosowanie uproszczonego schematu kontrfaktycznego przewidującego dobór grupy kontrolnej.</p>
Zakres niezbędnych danych
<ul style="list-style-type: none"> ✓ dokumenty programowe i strategiczne (regionalne, krajowe, unijne), ✓ Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2022, ✓ Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2016-2022 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2023-2028, ✓ dane z SL 2014, ✓ informacje z wniosków o dofinansowanie, ✓ dane otrzymane od: beneficjentów, ekspertów.
Organizacja badania
Ramy czasowe realizacji badania
IV kw. 2021 – II kw. 2022
Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jego przeprowadzenia
Ok. 150 tys. zł
Podmiot odpowiedzialny za realizację badania
JE RPO WZ 2014-2020 we współpracy z WWRPO, WWŚRPO i WOŚ
Uwagi i komentarze
-

Ocena wpływu RPO WZ 2014-2020 na mobilność i spójność transportową regionu

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działania) oraz fundusz	
<p>Oś priorytetowa 2 Gospodarka niskoemisyjna</p> <p>4e Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu</p> <p>Oś priorytetowa 5 Zrównoważony transport</p> <p>7b Zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T, w tym z węzłami multimodalnymi</p> <p>7c Rozwój i usprawnianie przyjaznych środowisku (w tym o obniżonej emisji hałasu) i niskoemisyjnych systemów transportu, w tym śródlądowych dróg wodnych i transportu morskiego, portów, połączeń multimodalnych oraz infrastruktury portów lotniczych, w celu promowania zrównoważonej mobilności regionalnej i lokalnej</p> <p>7d Rozwój i rehabilitacja kompleksowych, wysokiej jakości i interoperacyjnych systemów transportu kolejowego oraz propagowanie działań służących zmniejszaniu hałasu</p>	
Fundusz: EFRR	
Typ badania (wpływu, procesowe)	wpływu
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	ex post
Cel badania	
Celem badania jest ocena wpływu działań realizowanych w ramach OP 5 RPO WZ 2014-2020 na zwiększenie dostępności i spójności transportowej regionu.	
Uzasadnienie badania	
<p>Badanie jest realizowane w związku z obowiązkiem szacowania wpływu interwencji na poziomie osi priorytetowych określonym w art. 56 ust. 3 Rozporządzenia Ogólnego oraz w Wytycznych w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020 oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020. Ponadto, realizacja badania jest konieczna ze względu na wysoką alokację.</p> <p>Ocenę efektów dla interwencji zrealizowanych w ramach OP 5 RPO WZ 2014-2020 jest istotna ze względu na położenie geograficzne województwa i słabe skomunikowanie spowodowane niedostateczną przepustowością sieci drogowej oraz niedostatecznym stanem technicznym odcinków regionalnych linii kolejowych i taboru kolejowego.</p>	
Kryteria badania	
<p>Użyteczność</p> <p>Skuteczność</p> <p>Efektywność</p> <p>Trwałość</p>	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ W jakim stopniu realizowane w ramach Osi 5 projekty były trafne, tzn. czy były realizowane w miejscach gdzie zachodzi potrzeba poprawy dostępności komunikacyjnej? ✓ W jakim stopniu istniejące obiegi taboru, siatka połączeń oraz obecne zasady organizacji przewozów kolejowych pod kątem wykorzystania taboru należącego do województwa umożliwiają wzrost stopnia jego wykorzystania i racjonalne zweryfikowanie potrzeb inwestycyjnych? ✓ Jak kształtuje się komplementarność między transportem kolejowym a drogowym? ✓ W jakim stopniu wzrosła jakość transportu drogowego mierzona spadkiem czasu przejazdu odcinków oraz spadkiem liczby miejsc o zwiększonej wypadkowości a także wzrostem szerokości jezdni, wzrostem bezpiecznej prędkości rzeczywistej na odcinku, wzrostem komfortu jazdy wg IRI, wzrostem jakości stanu nawierzchni zgodnie z metodologią SOSN, wzrostem liczby urządzeń bezpieczeństwa ruchu, wzrostem udziału odcinków spełniających normatywy nośności w ogólnej długości sieci dróg wojewódzkich itd.? ✓ W jakim stopniu wzrosła jakość transportu kolejowego mierzona spadkiem czasu przejazdu nowym taborem na odcinkach w stosunku do czasu przejazdu przed modernizacją taboru, wzrostem prędkości 	

<p>handlowej, wzrostem pojemności handlowej taboru, czy też wzrostem długości obsługiwanych linii pasażerskich?</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Jakie projekty miały największy wpływ na zwiększenie dostępności komunikacyjnej drogowej i kolejowej regionu? ✓ Jaka była efektywność kosztowa projektów wpływających na zwiększenie dostępności komunikacyjnej drogowej i kolejowej? ✓ Jaka była efektywność ekonomiczna projektów transportowych? ✓ Jakie efekty środowiskowe zostały osiągnięte dzięki realizacji projektów w OP 5? ✓ Jakie efekty społeczno-ekonomiczne zostały osiągnięte dzięki realizacji projektów w OP 5? ✓ Jakie efekty zostały osiągnięte na poziomie bezpośrednich użytkowników (zwłaszcza w kontekście bezpieczeństwa, preferencji)? ✓ Jak jest rzeczywiste wykorzystanie powstałej infrastruktury transportowej? ✓ Jaka jest trwałość efektów projektów? ✓ Jaka jest trwałość wspartych inwestycji? ✓ Jakie są efekty wsparcia w transport publiczny? ✓ W jakim stopniu została wdrożona mobilność miejska?
Ogólny zarys metodologii badania
Zastosowane podejście metodologiczne
<p>Zakłada się, że badanie będzie składało się z dwóch bloków (modułów) badawczych. Pierwszy będzie stanowił diagnozę w obszarze transportu, spójności transportowej, infrastruktury transportowej i ewentualnych przyczyn tego stanu i istniejących uwarunkowań. Drugi będzie oceną RPO WZ 2014-2020. Badanie zostanie zrealizowane z zastosowaniem metodologii oceny wpływu inwestycji na transport miejski oraz z wykorzystaniem komponentu ilościowego i jakościowego.</p> <p>Zakłada się, że w badaniu zostanie wykorzystane następujące minimum metodyczne:</p> <ol style="list-style-type: none"> Analiza danych zastanych: <ul style="list-style-type: none"> ✓ dokumentów programowych i strategicznych (regionalnych, krajowych, unijnych), ✓ danych z KSI 2007-2013 i SL 2014, ✓ informacji z wniosków o dofinansowanie, ✓ ogólnodostępnych danych statystycznych: regionalnych i ogólnokrajowych, ✓ literatury fachowej, ✓ danych dotyczących napełnienia taboru, siatki połączeń, ✓ danych z monitoringu środowiskowego.   Oszacowania z modelu międzygałęziowej dostępności transportowej Polski w ujęciu regionalnym przekazane przez KJE. Badania ilościowe wśród: beneficjentów, mieszkańców, przedsiębiorców. Badania jakościowe wśród przedstawicieli: IZRPO WZ, GDDKiA, przewoźników regionalnych, władz samorządowych, ekspertów. Analizy matematyczno-statystyczne oraz przestrzenne i kartograficzne. Ocena ekspercka.
Zakres niezbędnych danych
<ul style="list-style-type: none"> ✓ dokumenty programowe i strategiczne (regionalne, krajowe, unijne) ✓ dane monitoringowe, ✓ informacje z wniosków o dofinansowanie, ✓ dane otrzymane od: beneficjentów, ekspertów.
Organizacja badania
Ramy czasowe realizacji badania
I kw. 2022 r. – III kw. 2022 r.
Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jego przeprowadzenia
Ok. 250 tys. zł
Podmiot odpowiedzialny za realizację badania

JE RPO WZ 2014-2020 we współpracy z WWRPO i WWŚRPO oraz WIiT
Uwagi i komentarze
-

Ocena wpływu RPO WZ 2014-2020 na rozwój gospodarki niskoemisyjnej

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działania) oraz fundusz	
Oś priorytetowa 2 Gospodarka niskoemisyjna 4a Wsparcie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych 4c Wsparcie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii, w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym 4e Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu 4g Promowanie wykorzystywania wysokosprawnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe Fundusz: EFRR	
Typ badania (wpływu, procesowe)	wpływu
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	ex post
Cel badania	
Celem badania jest ocena wpływu działań realizowanych w ramach RPO WZ 2014-2020 na rozwój gospodarki niskoemisyjnej.	
Uzasadnienie badania	
<p>Badanie jest realizowane w związku z obowiązkiem szacowania wpływu interwencji na poziomie osi priorytetowych określonym w art. 56 ust. 3 Rozporządzenia Ogólnego oraz w Wytycznych w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020 oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020. Ponadto, badanie umożliwi ocenę efektów dla działań zrealizowanych w ramach OP2 RPO WZ 2014-2020.</p> <p>Badanie dotyczy także strategicznego obszaru, jakim jest gospodarka niskoemisyjna. Umożliwi też ocenę efektów ekologicznych wynikających z projektów z zakresu gospodarki niskoemisyjnej. Ponadto, będzie pomocne w wyznaczeniu celów w zakresie wspierania gospodarki niskoemisyjnej w następnym okresie programowania.</p>	
Kryteria badania	
Skuteczność Użyteczność Efektywność Trwałość	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Które z przedsięwzięć wpływają na zwiększenie efektywności energetycznej w regionie? Jakie czynniki decydują o największej efektywności energetycznej? ✓ Jakie czynniki wpływały na realizację przedsięwzięć? ✓ W jakim stopniu zwiększyło się wykorzystanie odnawialnych źródeł energii? ✓ W jakim stopniu wsparcie w ramach OP 2 przyczyniło się do zastępowania konwencjonalnych źródeł energii źródłami odnawialnymi? ✓ W jakim stopniu obniżyła się emisja generowana przez transport i energetykę w aglomeracjach miejskich? ✓ Jakie efekty ekologiczne osiągnięto dzięki realizacji projektów z zakresu gospodarki niskoemisyjnej? ✓ Jakie efekty społeczno-gospodarcze uzyskano dzięki realizacji projektów, szczególnie w zakresie tworzenia nowych miejsc pracy i rozwoju rynków produktów i usług? 	
Ogólny zarys metodologii badania	
Zastosowane podejście metodologiczne	
Zakłada się, że badanie będzie składało się z dwóch bloków (modułów) badawczych. Pierwszy będzie stanowił diagnozę stanu gospodarki niskoemisyjnej i jej infrastruktury środowiskowej oraz ewentualnych przyczyn tego stanu i istniejących uwarunkowań. Drugi będzie oceną RPO WZ 2014-2020. Badanie zostanie zrealizowane z wykorzystaniem komponentu ilościowego i jakościowego.	

Przewiduje się, że w badaniu zostaną wykorzystane:
<ul style="list-style-type: none"> ✓ analiza danych zastanych (desk research), ✓ ankiety CAWI/CATI, ✓ indywidualne wywiady pogłębione, ✓ wywiad grupowy/ panel ekspertów, ✓ studia przypadków wybranych projektów.
Zakres niezbędnych danych
<p>Dane zastane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ dokumenty programowe i strategiczne (regionalne, krajowe, unijne), ✓ dane z SL 2014, ✓ informacje z wniosków o dofinansowanie, ✓ ogólnodostępne dane statystyczne: regionalne i ogólnokrajowe, ✓ literatura fachowa. <p>Dane pierwotne otrzymane od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ beneficjentów, ✓ instytucji systemu realizacji RPO WZ 2014-2020, ✓ ekspertów.
Organizacja badania
Ramy czasowe realizacji badania
I kw. 2021r. – III kw. 2021r.
Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jego przeprowadzenia
Ok. 200 tys. zł
Podmiot odpowiedzialny za realizację badania
JE RPO WZ 2014-2020 we współpracy z WWRPO, WWŚRPO, WOŚ i WBiOIN.
Uwagi i komentarze
-

Wpływ realizacji RPO 2014-2020 WZ na zabezpieczenie województwa przed wystąpieniem i skutkami zagrożeń wynikających ze zmian klimatu

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działania) oraz fundusz	
III OCHRONA ŚRODOWISKA I ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU 5b Wsparcie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje zagrożeń przy jednoczesnym zwiększeniu odporności na klęski i katastrofy i rozwijaniu systemów zarządzania klęskami i katastrofami Fundusz: EFRR	
Typ badania (wpływu, procesowe)	wpływu
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	ex post
Cel badania	
Celem badania jest określenie wpływu projektów finansowanych ze środków RPO WZ 2014-2020 na zarządzanie zagrożeniami wynikającym ze skutków zmian klimatycznych oraz adaptację do zmian klimatu na terenie województwa zachodniopomorskiego.	
Uzasadnienie badania	
Badanie ma na celu określenie wpływu projektów finansowanych ze środków RPO WZ 2014-2020 na zwiększenie odporności na skutki zmian klimatycznych. Badanie umożliwi także ocenę efektów wsparcia dla służb odpowiedzialnych za systemy wczesnego ostrzegania i monitorowania zagrożeń oraz prowadzenie akcji ratowniczych. Wyniki badania pozwolą lepiej ukierunkować wsparcie w przyszłej perspektywie finansowej w zakresie adaptacji do zmian klimatu.	
Kryteria badania	
Trafność Skuteczność Oddziaływanie Trwałość	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Jaki wpływ miały interwencje podjęte w ramach priorytetu 5b na podniesienie odporności na skutki zmian klimatycznych na obszarze województwa? ✓ Jakie efekty uzyskano w zakresie rozwoju systemów zarządzania zagrożeniami? ✓ Jakie efekty uzyskano w zakresie zwiększenia bezpieczeństwa powodziowego? ✓ Jakie oddziaływanie miała interwencja podjęta w zakresie małej retencji wód? ✓ Jaka jest skuteczność działań adaptacyjnych na obszarach miast i gmin miejsko-wiejskich? ✓ Jakie są efekty wsparcia jednostek służb ratowniczych? ✓ Czy formy wsparcia okazały się efektywne? ✓ Czy inwestycje zostały trafnie zlokalizowane? ✓ Jakie są widoczne potrzeby w kontekście celu badania w województwie? ✓ Jaka jest spodziewana trwałość efektów projektów? ✓ Jakie są rekomendacje w kontekście celu badania? 	
Ogólny zarys metodologii badania	
Zastosowane podejście metodologiczne	
Badanie zostanie zrealizowane z wykorzystaniem metod i technik ilościowych i jakościowych. Zakłada się, że badania ilościowe zostaną przeprowadzone wśród: beneficjentów, mieszkańców, a badania jakościowe wśród: przedstawicieli instytucji z zakresu środowiska. Techniki badawcze będą uwzględniały specyfikę poszczególnych interwencji. W trakcie realizacji badania zostaną m.in. wykorzystane: <ul style="list-style-type: none"> ✓ analiza danych zastanych (desk research), ✓ ankiety CATI/CAWI, ✓ indywidualne wywiady pogłębione, ✓ warsztat grupowy, ✓ studia przypadków wybranych projektów. 	

Zakres niezbędnych danych
<ul style="list-style-type: none"> ✓ dokumenty programowe i strategiczne (regionalne, krajowe, unijne), ✓ ogólnodostępne dane statystyczne: regionalne i ogólnokrajowe, ✓ literatura fachowa, dane z monitoringu środowiskowego, ✓ dane z SL 2014, ✓ informacje z wniosków o dofinansowanie, ✓ dane pozyskane od: beneficjentów, ekspertów.
Organizacja badania
Ramy czasowe realizacji badania
II kw. 2021r. – III kw. 2021r.
Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jego przeprowadzenia
ok. 200 tys. zł
Podmiot odpowiedzialny za realizację badania
JE RPO WZ 2014-2020 we współpracy z WWRPO i WWŚRPO
Uwagi i komentarze
-

Obszar: Społeczeństwo

Ewaluacja dotycząca pomiaru poziomu osiągnięcia wartości wskaźnika rezultatu długoterminowego „Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy sześć miesięcy po opuszczeniu programu” w ramach RPO WZ 2014-2020

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
<p>Oś priorytetowa 6 Rynek pracy</p> <p>8iii Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw</p> <p>8iv Równość mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym dostęp do zatrudnienia, rozwój kariery, godzenie życia zawodowego i prywatnego oraz promowanie równości wynagrodzeń za taką samą pracę</p> <p>8v Przystosowanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian</p> <p>8vi Aktywne i zdrowe starzenie się</p> <p>Oś priorytetowa 7 Włączenie społeczne</p> <p>9i Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie</p> <p>9iv Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym</p> <p>9v Wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwiania dostępu do zatrudnienia</p> <p>Oś priorytetowa 8 Edukacja</p> <p>10i Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego; z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia</p> <p>10iii Wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzanie wiedzy, podnoszenie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji</p> <p>10iv Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami</p>	
Fundusz: EFS	
Typ badania (wpływu, procesowe)	wpływu
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	on-going
Cel badania	
Celem badania jest wyliczenie wartości wskaźnika „Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy sześć miesięcy po opuszczeniu programu” RPO WZ 2014-2020 mierzącego jeden z długoterminowych rezultatów RPO WZ 2014-2020.	
Uzasadnienie badania	
Oszacowanie wartości wskaźnika rezultatu długoterminowego „Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy sześć miesięcy po opuszczeniu programu” przy pomocy badania ewaluacyjnego jest obowiązkowe dla wszystkich programów operacyjnych. Konieczność i zasady realizacji badania przez IZ RPO WZ 2014-2020 wynikają m.in. z rozporządzenia 1304/2014 (Załącznik 1), przewodnika KE dot. monitorowania wskaźników EFS oraz Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020, w tym szczególnie z Załącznika nr 6. Wyniki badania będą stanowiły wkład	

do sprawozdania rocznego z realizacji RPO WZ 2014-2020 przedkładanego KE w 2019 roku oraz kolejnych latach. Przedmiotowe badanie będzie miało za zadanie sprostać wymogom sprawozdawczym określonym dla wskaźnika rezultatu długoterminowego określonego dla Działania 6.1 Usługi rozwojowe skierowane do przedsiębiorców i pracowników przedsiębiorstw na podstawie systemu popytowego RPO WZ 2014-2020 realizowanego w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 8v Przystosowanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian.

Kluczowym elementem badania jest wyliczenie wartości wskaźnika rezultatu długoterminowego: „Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy sześć miesięcy po opuszczeniu programu”.

Kryteria badania

Skuteczność
Efektywność
Użyteczność
Trwałość

Ogólny zarys metodologii badania

Zastosowane podejście metodologiczne

Badanie może być realizowane na dwa sposoby. Pierwszy jako badanie zlecone całkowicie zewnętrznemu wykonawcy. Drugi jako badanie hybrydowe realizowane poprzez połączenie potencjałów: wewnętrznego IZ i IP oraz zewnętrznego (firmy ankietarskiej i eksperta zewnętrznego). W celu realizacji badania zostanie powołany zespół zadaniowy, w skład którego wejdą pracownicy merytoryczni IZ i IP. Badanie będzie przebiegało w następujących krokach:

1. realizacja ankiety wśród uczestników projektów przez firmę zewnętrzną (ankietarską, marketingową, badawczą);
2. opracowanie a następnie analiza i interpretacja wyników ankiet przez wszystkie osoby z zespołu zadaniowego. Wyniki będą analizowane według różnych przekrojów: płci, wieku, miejsca zamieszkania, formy wsparcia itp.;
3. Opracowanie raportu ze zrealizowanego badania ankietowego, zawierającego wnioski, interpretację wyników i ewentualne rekomendacje.

Od drugiego kroku przewidziane jest wsparcie eksperta zewnętrznego, którego zadaniem będzie ekspercka ocena i recenzja interpretacji wyników, wyciągniętych wniosków i opracowanego raportu.

Wytyczne w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020 określają minimalne podejście, niezbędne do oszacowania wskaźników rezultatu długoterminowego. Zawierają one m.in. założenia doboru próby, harmonogram pomiaru oraz minimalny zakres pytań kwestionariuszowych.

W ramach badania zostaną zrealizowane badania ilościowe metodą CATI lub CAWI. Możliwe będzie zastosowanie metody typu mixed-mode łączącej obie metody badawcze.

Badanie zostanie przeprowadzone z uczestnikami projektów po 6 miesiącach od zakończenia udziału w projektach realizowanych w ramach działania 6.1 RPO WZ 2014-2020.

Zakres niezbędnych danych

- ✓ SL 2014 – dane uczestników projektów, w tym dotyczące ich sytuacji społeczno – ekonomicznej oraz zakresu otrzymanego wsparcia.

Organizacja badania

Ramy czasowe realizacji badania

Zgodnie z Wytycznymi ds. ewaluacji, obowiązkowe jest co najmniej czterokrotne przeprowadzenie pomiaru wskaźników rezultatu długoterminowego. W związku z tym konieczne są cztery edycje przedmiotowego badania. Poniżej przedstawiono planowane daty rozpoczęcia realizacji pomiarów:

- I edycja – grudzień 2018/ styczeń 2019
- II edycja – styczeń 2020 r.,
- III edycja – czerwiec 2021 r.,
- IV edycja – styczeń 2023 r.

Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jego przeprowadzenia

Ok. 200 tys. zł na przeprowadzenie 4 edycji badania. Szacunkowo koszt pomiaru uzależniony jest od

wielkości próby.
Podmiot odpowiedzialny za realizację badania
JE RPO WZ 2014-2020 we współpracy z pracownikami merytorycznymi IZ RPO WZ i WUP
Uwagi i komentarze
-

Ocena wpływu RPO WZ 2014-2020 w zakresie włączenia społecznego w regionie

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działania) oraz fundusz	
<p>Oś priorytetowa 7 Włączenie społeczne</p> <p>9i Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie</p> <p>9iv Ułatwienie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym</p> <p>9v Wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwiania dostępu do zatrudnienia</p> <p>Oś priorytetowa 9 Infrastruktura publiczna</p> <p>9a Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych oraz przejścia z usług instytucjonalnych do usług na poziomie społeczności lokalnych</p> <p>9b Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich</p> <p>Fundusz: EFS, EFRR</p>	
Typ badania (wpływu, procesowe)	wpływu
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	on-going, ex post
Cel badania	
<p>Głównym celem badania jest:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Diagnoza społeczna mieszkańców Pomorza Zachodniego. 2. Określenie i ocena wpływu realizacji RPO 2014-2020 Województwa Zachodniopomorskiego na poziom włączenia społecznego. <p>Cele szczegółowe badania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Diagnoza rozwoju społecznego mieszkańców Pomorza Zachodniego ze szczególnym uwzględnieniem wybranych obszarów życia społeczno-gospodarczego, grup społecznych i obszarów problemowych: <ul style="list-style-type: none"> – polityka społeczna w regionie; – problemy demograficzne; – kapitał ludzki i kapitał społeczny; – aktywność społeczna; – bezrobocie i aktywność ekonomiczna; – zagrożenie ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w tym wykluczenie społeczne wśród opuszczających pieczę zastępczą; – kryzys rodziny, w tym analiza efektywności istniejącego systemu usług na rzecz rodziny; – usługi dla seniorów (podaż, popyt, niezaspokojone potrzeby); – społeczności popegeerowskie; – obszary zdegradowanie i obszary rewitalizacji – Specjalna Strefa Włączenia 2. Określenie siły natężenia, rozkładu przestrzennego oraz dynamiki zmian analizowanych problemów społecznych; 3. Analiza wdrożenia rekomendacji z badania ewaluacyjnego "Wpływ realizacji RPO, POKL i PROW Województwa Zachodniopomorskiego na zmniejszenie poziomu ubóstwa w regionie"; 4. Oszacowanie wpływu RPO WZ 2014-2020 na zmianę poziomu włączenia społecznego mieszkańców regionu; 5. Określenie oddziaływania RPO WZ 2014-2020 na: <ol style="list-style-type: none"> a) integrację społeczną wybranych grup mieszkańców; b) wzmocnienie sektora ekonomii społecznej w regionie; c) poprawę dostępności i jakości usług społecznych, w szczególności usług na rzecz rodziny; 6. Bilans potrzeb na usługi i produkty w sferze społecznej, w tym na przedsięwzięcia inwestycyjne 	

<p>i infrastrukturalne w zakresie polityki społecznej;</p> <p>7. Oszacowanie wartości wskaźnika rezultatu długoterminowego pn. <i>Liczba miejsc pracy istniejących co najmniej 30 miesięcy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych.</i></p>
Uzasadnienie badania
<p>Badanie jest realizowane w związku z obowiązkiem szacowania wpływu interwencji na poziomie osi priorytetowych określonym w art. 56 ust. 3 Rozporządzenia Ogólnego oraz w Wytocznych w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020 oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020. Jego wyniki będą podstawą do oszacowania wskaźnika rezultatu długoterminowego, zapisanego w WLWK: <i>Liczba miejsc pracy istniejących co najmniej 30 miesięcy, utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych.</i></p> <p>Badanie będzie składało się z trzech zasadniczych modułów:</p> <ol style="list-style-type: none"> I. Diagnozy społecznej regionu Pomorza Zachodniego; II. Ewaluacji skuteczności, efektywności i wpływu RPOWZ 2014-2020, zwłaszcza osi priorytetowych VII – Włączenie społeczne oraz IX – Infrastruktura społeczna (Pi 9a oraz 9b); III. Rekomendacji dotyczących prowadzenia polityki społecznej w województwie oraz nowego RPO WZ 2021-2027. <p>Moduł I - Diagnoza społeczna regionu Pomorza Zachodniego, stanowi komplementarny element ewaluacji RPOWZ 2014-2020. Wykonania przekrojowych badań diagnostycznych pozwoli na:</p> <ul style="list-style-type: none"> – określenie skali, siły natężenia badanych problemów i zjawisk społecznych (stan na dzień) na tle pozostałych regionów w kraju oraz wskazanie różnic wewnątrz regionu; – analiza zmian badanych problemów i zjawisk społecznych w regionie (ujęcie dynamiczne na przestrzeni ostatnich lat); – oszacowanie tempa zmian i prognozy na kolejne lata; – uzyskanie rekomendacji dot. prowadzenia polityki społecznej w regionie na najbliższe lata, – wskazanie najbardziej pożądanych działań i grup mieszkańców regionu wymagających wsparcia, które powinny stanowić priorytetowe cele interwencji prowadzonej w ramach RPOWZ 2021-2027. <p>Ważnym elementem badania będzie analiza przestrzenna występowania problemów społecznych, uwzględniająca podział administracyjny regionu, charakter miejsca zamieszkania (np. duże/ średnie (powiatowe) miasta, małe miasta, wsie), ZIT-y, SSW, obszary rewitalizacji</p> <p>Moduł II dotyczy pogłębionej oceny wybranych zagadnień związanych realizacją RPOWZ 2014-2020 w kontekście włączenia i rozwoju społecznego regionu. Poddane badaniom obszary koncentrować się będą na zarządzaniu realizacją interwencji, diagnozie i analizie problemów pojawiające się w ich trakcie oraz poszukiwaniu możliwości ich rozwiązania. Ponadto, badanie zawierać będzie pogłębioną analizę założonych celów i ocenę efektów dla działań zrealizowanych w ramach OP7 i OP 9 RPO WZ 2014-2020. W module tym zostanie też oszacowany wskaźnik rezultatu długoterminowego: <i>Liczba miejsc pracy istniejących co najmniej 30 miesięcy, utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych.</i></p> <p>Moduł III będzie modulem rekomendacyjnym. Rekomendacje będą dotyczyły różnych scenariuszy prowadzenia polityki społecznej w regionie oraz działań nowego RPO WZ 2021-2027.</p>
Kryteria badania
<p>Użyteczność</p> <p>Skuteczność</p> <p>Efektywność</p> <p>Oddziaływanie</p> <p>Trwałość</p>
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe
<p>Moduł „Diagnoza społeczna regionu Pomorza Zachodniego”:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Jakie są główne przyczyny wykluczenia społecznego mieszkańców regionu? ✓ Jaka jest zakres i skala problemu wykluczenia społecznego

- ✓ Czy przyczyny wykluczenia społecznego są różnicowane przestrzennie (miasto, wieś, odległość od dużego ośrodka miejskiego, itp.)?
- ✓ Jakie zmiany nastąpiły w stosunku do lat ubiegłych? Jaka jest trwałość zmiany tej sytuacji?
- ✓ Jaka jest kondycja zachodniopomorskiej rodziny i jakiego wsparcia rodzina ta potrzebuje?
- ✓ Jakie są losy osób wychodzących z pieczy zastępczej, czy nie stanowią potencjalnej grupy zagrożonych wykluczeniem społecznym?
- ✓ Czy dostępna infrastruktura i opieka przedszkolna oraz żłobkowa jest wystarczająca do potrzeb mieszkańców regionu?
- ✓ Jak samorządy realizują politykę prorodzinną?
- ✓ Na ile osoby starsze korzystają z usług dedykowanych seniorom, czy oferta usług do nich kierowana jest zbieżna z ich oczekiwaniami?
- ✓ Czy skutki likwidacji PGR-ów nadal są jeszcze odczuwalne i stanowią problem dla społeczności lokalnej?
- ✓ Czy zauważalna jest zmiana w sferze społecznej, a także gospodarczej lub/i przestrzennej lub/i infrastrukturalnej lub/i technicznej na obszarach rewitalizacji w gminach regionu Pomorza Zachodniego?
- ✓ Czy i dla kogo sektor ekonomii społecznej ma istotne znaczenie w regionie?

Moduł „Wpływ realizacji RPO WZ 2014-2020 na poziom włączenia społecznego”:

- ✓ Czy i na ile, interwencja RPO WZ 2014-2020 przyczyniła się do:
  - aktywnej integracji osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym i jaki miała wpływ na zwiększenie ich zatrudnienia?
  - wzrostu poziomu zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej
  - ułatwiania dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym?
- ✓ Jaki jest poziom/stan wdrożenia rekomendacji z badania ewaluacyjnego "Wpływ realizacji RPO, POKL i PROW Województwa Zachodniopomorskiego na zmniejszenie poziomu ubóstwa w regionie"?
- ✓ Jaki był wpływ wsparcia RPO WZ na proces włączania jednostek i grup społecznych (np. osób niepełnosprawnych, ubogich) w funkcjonowanie szerszego społeczeństwa – ogółu mieszkańców Regionu? Jakie czynniki wzmacniają lub osłabiają ten wpływ?
- ✓ W których grupach zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym zwiększyło się zatrudnienie i jaki wpływ na tę zmianę miała interwencja RPOWZ 2014-2020?
- ✓ Które usługi i instrumenty wspierane w ramach RPO WZ w największym stopniu wpływają na włączenie społeczne, w tym zmniejszenie skali ubóstwa?
- ✓ Jakie są efekty wsparcia udzielonego beneficjentom zagrożonym ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym? Jakie są sukcesy interwencji? Jakie problemy napotkała interwencja? Co nie zadziałało i dlaczego?
- ✓ Jaki jest poziom komplementarności inwestycji finansowanych z EFS i EFRR, a także z działaniami finansowanymi z innych źródeł (w tym krajowych)?
- ✓ W jaki sposób powinna być ukierunkowana interwencja RPO WZ 2014-2020, aby wzmacniać jej oddziaływanie włączenie społeczne, w tym zmniejszenie poziomu ubóstwa?

Ogólny zarys metodologii badania

Zastosowane podejście metodologiczne

Badanie zostanie zrealizowane z wykorzystaniem komponentu ilościowego i jakościowego. Przewiduje się, że w badaniu zostaną wykorzystane:

Dane zastane:

- ✓ dokumenty programowe i strategiczne (regionalne, krajowe, unijne),
- ✓ dane z SL 2014,
- ✓ informacje z wniosków o dofinansowanie,
- ✓ ogólnodostępne dane statystyczne: regionalne i ogólnokrajowe,
- ✓ wyniki badań prowadzonych bądź zleczanych przez IZ RPOWZ, ROPS UMWZ, inne podmioty
- ✓ literatura fachowa,

Dane pierwotne otrzymane na podstawie:

- ✓ ankiet CAWI/CATI/PAPI,

<ul style="list-style-type: none"> ✓ wywiadów FGI/IDI, ✓ panelu ekspertów, ✓ analiz logicznych.
Zakres niezbędnych danych
<ul style="list-style-type: none"> ✓ dokumenty programowe i strategiczne (regionalne, krajowe, unijne), ✓ dane z SL 2014, ✓ informacje z wniosków o dofinansowanie, ✓ dane otrzymane od: beneficjentów, ekspertów.
Organizacja badania
Ramy czasowe realizacji badania
IV kw.2019 – IV kw. 2020
Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jego przeprowadzenia
Ok. 450 tys. zł
Podmiot odpowiedzialny za realizację badania
JE RPO WZ 2014-2020 we współpracy z ROPS, WWS, WUP, WWRPO
Uwagi i komentarze
<p>Badanie to stanowi pierwszą edycję badania dla wskaźnika rezultatu długoterminowego: <i>Liczba miejsc pracy istniejących co najmniej 30 miesięcy, utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych</i>. Druga edycja badania odbędzie się w terminie określonym w Załączniku nr 6 do Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020. Tryb i sposób przeprowadzenia badania zostanie ustalony w późniejszym terminie, co może spowodować, że konieczne będzie wprowadzenie zmian w niniejszym Planie i jego aktualizacja.</p>

Ewaluacja działań podejmowanych w ramach RPO WZ 2014 -2020 na rzecz edukacji zawodowej w powiązaniu z zapotrzebowaniem regionalnego rynku pracy

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działania) oraz fundusz	
<p>Oś priorytetowa 8 Edukacja</p> <p>10iv Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami</p> <p>Oś priorytetowa 9 Infrastruktura publiczna</p> <p>10a Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej</p> <p>Fundusz: EFS, EFRR</p>	
Typ badania (wpływu, procesowe)	wpływu
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	on-going
Cel badania	
Celem badania jest ocena wpływu interwencji na poprawę dostępności, jakości i efektów kształcenia zawodowego oraz jego dostosowania do potrzeb regionalnego rynku pracy.	
Uzasadnienie badania	
<p>Badanie to wynika z obowiązku prowadzenia ewaluacji wpływu dla dwóch osi priorytetowych (8 i 9) RPO WZ 2014-2020.</p> <p>Priorytetem województwa zachodniopomorskiego w perspektywie finansowej 2014-2020 jest zdecydowana poprawa jakości kształcenia zawodowego. Wysokiej jakości kształcenie zawodowe może mieć bardzo pozytywny wpływ na sytuację młodzieży na rynku pracy (czego dowodzi przykład niemiecki), jak również na rozwój całej gospodarki, w tym szczególnie branż o dużym potencjale innowacyjności i zwiększania wydajności (np. w przemyśle, budownictwie). Aby jednak te efekty osiągnąć, konieczne jest poprawienie jakości szkolnictwa zawodowego. Koncepcja jakości i jej zapewniania powinna bazować na ustalonych na poziomie europejskim założeniach, w tym szczególnie na Zaleceniu Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 czerwca 2009 r. w sprawie ustanowienia europejskich ram odniesienia na rzecz zapewniania jakości w kształceniu i szkoleniu zawodowym (EQAVET). Badanie to pozwoli poddać pogłębionej analizie jakość procesu edukacji zawodowej w województwie zachodniopomorskim, adekwatność interwencji z punktu widzenia poprawiania jakości i osiągnięte w tym zakresie efekty. Ponadto, badanie umożliwi ocenę dopasowania kształcenia zawodowego do potrzeb przedsiębiorców i regionalnego rynku pracy.</p> <p>Badanie powinno stanowić też kontynuację badania „Ewaluacja działań podejmowanych na rzecz systemu kształcenia i szkolnictwa zawodowego w województwie zachodniopomorskim”.</p>	
Kryteria badania	
<p>Skuteczność</p> <p>Efektywność</p> <p>Trafność</p> <p>Użyteczność</p>	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Jaka jest logika interwencji wsparcia w zakresie poprawy jakości kształcenia zawodowego? ✓ Jakie są najważniejsze trudności z zapewnieniem wysokiej jakości kształcenia zawodowego? ✓ W jakim stopniu wsparcie edukacji zawodowej jest zgodne z celami RPO WZ 2014-2020? ✓ W jakim stopniu wsparcie oferowane w ramach RPO WZ jest trafne? ✓ W jakim stopniu wsparcie kształcenia zawodowego jest dopasowane do potrzeb pracodawców? ✓ Jaka jest komplementarność między działaniami podejmowanymi na poziomie krajowym i regionalnym w zakresie poprawy jakości kształcenia zawodowego? ✓ Jakie są efekty w zakresie poprawy jakości kształcenia zawodowego? ✓ Jakie wystąpiły zmiany w efektach uczenia się w szkołach objętych wsparciem w porównaniu do szkół, 	

<p>które nie zostały objęte interwencją?</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Jakie są najważniejsze trudności w poprawianiu jakości kształcenia zawodowego? ✓ Jaka jest trwałość inwestycji w poprawę jakości edukacji zawodowej? ✓ Jaka jest komplementarność wsparcia pomiędzy PI 10 iv i 10a (wsparcie infrastrukturalne)?
Ogólny zarys metodologii badania
Zastosowane podejście metodologiczne
<p>Podstawą metodologii badania będzie europejska rama odniesienia na rzecz zapewniania jakości w kształceniu i szkoleniu zawodowym (EQAVET). Zalecenia te zostały dostosowane do warunków polskich przez KOWEŻiU w publikacji pt. <i>Standardy jakości kształcenia zawodowego</i>, w której przedstawiono szczegółowo sposób oceniania jakości kształcenia zawodowego. Zaproponowana tam metodologia jest w praktyce instrumentem, ułatwiającym krajom członkowskim ocenę i doskonalenie jakości.</p> <p>Zakłada się, że badanie prowadzone będzie na poziomie pojedynczych szkół i placówek, oferujących kształcenie zawodowe. Badanie będzie polegało na jakościowej analizie jakości kształcenia w tych placówkach, ocenie postępów w tych szkołach oraz wpływie interwencji na zachodzące zmiany.</p> <p>Dlatego też zakłada się, że projektowane badanie będzie miało charakter ewaluacji bazującej na teorii. W pierwszej fazie badania analizie poddana zostanie logika interwencji z punktu widzenia jakości kształcenia zawodowego. W kolejnych krokach logika ta będzie weryfikowana. Zakłada się, że konieczne będzie co najmniej dwukrotne wejście do badanych szkół: w pierwszym roku wdrażania programów oraz po ok. roku lub dwóch latach – pozwoli to uchwycić zmiany, a równocześnie określić związek przyczynowo – skutkowy pomiędzy nimi.</p> <p>Ponadto, zakłada się że badanie zostanie oparte o metodologię zastosowaną przez WUP w ramach badania „Ewaluacja działań podejmowanych na rzecz systemu kształcenia i szkolnictwa zawodowego w województwie zachodniopomorskim”.</p>
Zakres niezbędnych danych
<ul style="list-style-type: none"> ✓ SL 2014 – dane dotyczące wspieranych szkół, ✓ dane dotyczące efektów nauczania w badanych szkołach, ✓ wnioski o dofinansowanie, ✓ informacje otrzymane od beneficjentów i potencjalnych beneficjentów.
Organizacja badania
Ramy czasowe realizacji badania
<p>I kw. 2018 r. – III kw. 2018 r.</p> <p>I kw. 2020- III kw. 2020</p>
Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jego przeprowadzenia
Ok. 300 tys. zł
Podmiot odpowiedzialny za realizację badania
JE RPO WZ 2014-2020 we współpracy z WUP
Uwagi i komentarze
-

Efekty Regionalnych Programów Zdrowotnych realizowanych w ramach RPO WZ 2014-2020

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
Oś priorytetowa 6 Rynek Pracy 8vi Aktywne i zdrowe starzenie się Fundusz: EFS	
Typ badania (wpływu, procesowe)	wpływu
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	Ex-post
Cel badania	
Celem badania jest ocena efektywności, skuteczności i użyteczności wspartych programów profilaktycznych i rehabilitacji medycznej realizowanych w ramach Regionalnych Programów Zdrowotnych.	
Uzasadnienie badania	
<p>Zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze zdrowia na lata 2014-2020, Jednostka Ewaluacyjna jest zobowiązana do realizacji badania w tym obszarze.</p> <p>W województwie zachodniopomorskim widoczny jest wzrost zachorowań na choroby układu krążenia i nowotwory. Najczęstszymi przyczynami niezdolności do pracy są: choroby układu krążenia, nowotwory, choroby układu kostno-stawowego i mięśniowego, zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania, urazy kości, stawów i tkanek miękkich oraz choroby układu nerwowego.</p> <p>W ramach programów zdrowotnych planowane są działania profilaktyczne związane z nowotworami jelita grubego, raka piersi, szyjki macicy, które będą realizowane poza formułą Regionalnego Programu Zdrowotnego (RPZ). W ramach RPZ będą realizowane działania prozdrowotne w zakresie zdiagnozowanych innych istotnych problemów zdrowotnych, a także w zakresie rehabilitacji medycznej osób ze schorzeniami układu kostno-stawowego, osób po przebytych udarach mózgowym oraz osób z chorobami sercowo-naczyniowymi. Głównym zadaniem podjętych działań będzie wydłużenie aktywności zawodowej, ze szczególnym uwzględnieniem osób w wieku 50 lat i więcej.</p>	
Kryteria badania	
Skuteczność Efektywność Użyteczność Trwałość	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Jakie były rezultaty wspartych programów zdrowotnych? ✓ Jaka była efektywność wspartych programów zdrowotnych? ✓ Jaka była skuteczność wspartych programów zdrowotnych? ✓ Jaka była użyteczność wspartych programów zdrowotnych? ✓ Jak jest trwałość wspartych programów zdrowotnych? ✓ W jakim stopniu programy zdrowotne wsparte w ramach RPO WZ wpłynęły na zwiększenie dostępności do świadczeń w województwie zachodniopomorskim? ✓ W jakim stopniu wsparte programy zdrowotne odpowiadają na specyficzne, wskazane na mapie potrzeb zdrowotnych, potrzeby mieszkańców regiony wynikające z sytuacji epidemiologicznej? ✓ Jak udzieloną pomoc oceniają uczestnicy projektów? ✓ W jakim stopniu udzielone wsparcie umożliwiło osiągnięcie postawionych celów oraz wybranych wskaźników w ramach RPO WZ? ✓ Czy udzielone wsparcie powinno być kontynuowane w przyszłości, w kolejnym okresie programowania? 	
Ogólny zarys metodologii badania	
Zastosowane podejście metodologiczne	
Badanie zostanie zrealizowane z wykorzystaniem komponentu ilościowego i jakościowego. Punktem wyjścia będzie odtworzenie logiki interwencji. Przewiduje się, że w badaniu zostaną wykorzystane:	

<ul style="list-style-type: none"> ✓ analiza danych zastanych (desk research), ✓ indywidualne wywiady pogłębione, ✓ wywiad grupowy/ panel ekspertów, ✓ studia przypadków.
Zakres niezbędnych danych
<ul style="list-style-type: none"> ✓ SL 2014, ✓ wnioski o dofinansowanie, ✓ dokumenty strategiczne i programowe, ✓ ogólnodostępne dane z statystyki publicznej, ✓ dane pozyskane od beneficjentów oraz osób wdrażających i programujących RPO WZ.
Organizacja badania
Ramy czasowe realizacji badania
I kw. 2023- III kw. 2023
Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jego przeprowadzenia
Ok. 200 000 zł
Podmiot odpowiedzialny za realizację badania
JE RPO WZ 2014-2020 we współpracy z WUP i WZ
Uwagi i komentarze
-

Zbadanie przyczyn słabych wyników egzaminów zewnętrznych w województwie zachodniopomorskim oraz ocena działań podejmowanych w ramach RPO WZ 2014-2020 w obszarze edukacji ogólnej

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działania) oraz fundusz	
Oś priorytetowa 8 Edukacja 10i Ograniczanie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki, zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia	
Fundusz: EFS	
Typ badania (wpływu, procesowe)	wpływu
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	on-going
Cel badania	
Celem badania jest zdiagnozowanie przyczyn słabych wyników egzaminów zewnętrznych w województwie zachodniopomorskim . Celami uzupełniającymi cel główny są: <ul style="list-style-type: none"> ✓ ocena działań podejmowanych w ramach RPO WZ 2014-2020 w kontekście osiągnięcia celów Programu oraz jego wpływu na niwelowanie problemów zdiagnozowanych w ramach celu głównego; ✓ identyfikacja obszarów zalecanych do wsparcia w kolejnej perspektywie finansowej 2021+. 	
Uzasadnienie badania	
<p>Badanie to wynika z obowiązku prowadzenia ewaluacji wpływu dla 8 osi priorytetowej RPO WZ 2014-2020. Priorytetem województwa zachodniopomorskiego w perspektywie finansowej 2014-2020 jest zdecydowana poprawa jakości kształcenia ogólnego. W Polsce funkcjonuje jednolity system edukacji ogólnej i zawodowej. Kształcenie ogólne opiera się na jednolitej podstawie programowej. Jednak wyniki edukacyjne różnią się od siebie - wyniki szkół w województwie zachodniopomorskim odbiegają od średniej krajowej i województw przodujących. Obrazują to m.in. wyniki egzaminów zewnętrznych w poszczególnych województwach. Analizy danych dotyczących wyników egzaminów zewnętrznych, publikowanych przez Centralną i Okręgowe Komisje Egzaminacyjne, niezmiennie pokazują, że województwo zachodniopomorskie od lat zajmuje jedno z ostatnich miejsc w zestawieniu danych dla wszystkich województw w Polsce. Dotyczy to zarówno etapu szkoły podstawowej (sprawdzian szóstoklasisty przeprowadzany do 2016 r.), gimnazjum (egzamin gimnazjalny) jak i szkoły średniej (egzamin maturalny). Nieco lepiej województwo zachodniopomorskie wypada jedynie pod względem wyników egzaminów z języka angielskiego.</p> <p>Mimo kierowania na wsparcie edukacji w województwie znaczących środków unijnych, zarówno w obecnej jak i w poprzednich perspektywach finansowych, nie widać poprawy jeśli chodzi o wyniki egzaminów zewnętrznych.</p> <p>Słabe wyniki egzaminów w województwie zachodniopomorskim nie idą w parze z innymi czynnikami i uwarunkowaniami, które powinny działać na ich korzyść, takimi jak obecność kilku uczelni kształcących nauczycieli, obecność kilku szkół średnich zajmujących czołowe lokaty w rankingach olimpijczyków, wysoki stopień urbanizacji a także wysoka mobilność oraz przedsiębiorczość mieszkańców. Z kolei do czynników, które mogą przyczyniać się do słabych wyników egzaminów, można zaliczyć relatywnie wysokie bezrobocie, niską gęstość zaludnienia, słabą dostępność komunikacyjną oraz – być może – inne czynniki powodujące słabszy niż w innych regionach popyt na wiedzę i edukację. Konieczne jest zdiagnozowanie przyczyn, które mogą wpływać na różnicowanie wyników egzaminów zewnętrznych zarówno wewnątrz województwa jak i w odniesieniu do wybranych regionów Polski. Wiedza ta uzupełniona wynikami ewaluacji wsparcia udzielanego w obszarze edukacji ogólnej w ramach RPO WZ 2014-2020 posłuży do wprowadzenia zmian w obecnym Programie oraz do zaprogramowania wsparcia w kolejnej perspektywie finansowej.</p>	
Kryteria badania	
Skuteczność Efektywność Trafność	

Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe

Blok badawczy I – diagnoza czynników wpływających na jakość edukacji i wyniki egzaminów zewnętrznych

1. Uwarunkowania społeczno-ekonomiczno-geograficzne

- ✓ W jakim stopniu wyniki egzaminów zewnętrznych w województwie zachodniopomorskim są zróżnicowane ze względu na wielkość szkół (liczbę uczniów w szkole), rodzaj/typ szkoły i jej lokalizację (wieś/ miasto)? Jak to wygląda w województwach benchmarkowych?
- ✓ Czy szkoły z terenów popegeerowskich osiągają znacznie słabsze wyniki egzaminów zewnętrznych niż szkoły spoza tych obszarów? Czy szkoły kształcące znaczącą liczbę dzieci, które mieszkają na terenach popegeerowskich osiągają słabe wyniki egzaminów zewnętrznych? Czy podobnie jest w województwach benchmarkowych?
- ✓ Czy rodzice zachodniopomorskich uczniów uważają, że to szkoła jest w pełni odpowiedzialna za edukację ich dzieci? Czy rodzice zachodniopomorskich uczniów angażują się w edukację swoich dzieci? Czy uczestniczą w „życiu szkoły”? Ile czasu poświęcają dzieciom w domu na wspólną naukę? Jak to wygląda w województwach benchmarkowych?
- ✓ Czy w województwie zachodniopomorskim występują związki między wynikami egzaminów danej szkoły a dochodami gospodarstw domowych osiąganymi na obszarze, na którym szkoła ta jest zlokalizowana, wykształceniem mieszkańców z tego obszaru, stopą bezrobocia/wskaźnikiem zatrudnienia oraz wskaźnikiem urbanizacji? Czy podobnie jest w województwach benchmarkowych?
- ✓ Ile czasu uczniowie szkół miejskich i wiejskich w województwie zachodniopomorskim poświęcają na podróż do szkoły i z powrotem (uwzględniając czas oczekiwania na lekcje i transport powrotny) i czy występuje w tym zakresie korelacja z wynikami egzaminów? Czy podobnie jest w województwach benchmarkowych?

2. Kadra nauczycielska

- ✓ Jaka jest struktura nauczycieli zatrudnionych w zachodniopomorskich szkołach ze względu na wiek, wykształcenie i stopień awansu zawodowego, z uwzględnieniem rodzaju/typu, wielkości i lokalizacji szkoły? Czy różni się ona od struktury w województwach benchmarkowych? Czy występują związki między tymi cechami a wynikami z egzaminów osiąganymi przez szkołę? Czy podobnie jest w województwach benchmarkowych?
- ✓ Jaki odsetek zachodniopomorskich nauczycieli (z uwzględnieniem podziału na rodzaj/typ, wielkość i lokalizację szkoły), uczestniczy w doskonaleniu zawodowym? Jak często je podejmują? Z jakich form doskonalenia korzystają? Czy doskonalenie zawodowe podejmowane przez nauczycieli wpływa na wyniki egzaminów osiągane przez szkołę? Czy podobnie jest w województwach benchmarkowych?
- ✓ Czy oferta ośrodków doskonalenia nauczycieli działających w województwie zachodniopomorskim jest dostosowana do potrzeb nauczycieli? W jakim stopniu nauczyciele korzystają z tej oferty? Jak nauczyciele oceniają działalność tych ośrodków? Czy podobnie jest w województwach benchmarkowych?
- ✓ Czy w zachodniopomorskich szkołach występuje związek między osiąganymi wynikami na egzaminach a tym, że nauczyciele współpracują przy doborze programu/metod nauczania i/lub stosują autorskie programy/metody nauczania? Czy podobnie jest w województwach benchmarkowych?
- ✓ Czy zachodniopomorscy nauczyciele biorą udział w rozwijaniu kompetencji społecznych? Czy w szkołach przeprowadza się diagnozy/oceny dotyczące kompetencji społecznych nauczycieli? Czy nauczyciele z niedostatkami w tym obszarze otrzymują odpowiednie wsparcie? Czy podejmowanie przez szkołę i nauczycieli działań mających na celu podniesienie kompetencji społecznych kadry można powiązać z wynikami egzaminów? Jak to wygląda w województwach benchmarkowych?

3. Potencjał infrastrukturalny szkół

- ✓ Czy zachodniopomorskie szkoły identyfikują istotne braki w infrastrukturze edukacyjnej, które wg nich wpływają na niską jakość edukacji? Czy wyposażenie szkół pozwala im na odpowiednie rozwijanie kompetencji kluczowych uczniów? Czy występuje związek między poziomem

infrastruktury edukacyjnej a wynikami egzaminów zewnętrznych?

4. Zarządzanie i nadzór

- ✓ Czy szkoły zachęcają/aktywizują rodziców do uczestniczenia w edukacji ich dzieci? Czy traktują ich na zasadach partnerskich? Czy pozyskują opinie rodziców na temat szkoły i wykorzystują je do wprowadzania zmian? Czy podobnie jest w województwach benchmarkowych?
- ✓ Czy zachodniopomorskie szkoły podejmują współpracę z lokalnymi instytucjami i organizacjami? Czy taka współpraca występuje w szkołach z najlepszymi wynikami z egzaminów? Jak ona wygląda? Jakie przynosi korzyści? Jeśli są szkoły, które nie podejmują takiej współpracy to czy osiągają gorsze wyniki na egzaminach zewnętrznych? Jak to wygląda w województwach benchmarkowych?
- ✓ Czy zachodniopomorskie szkoły analizują co roku wyniki egzaminów swoich uczniów i formułują na tej podstawie wnioski i działania, które mają wpłynąć na poprawę jakości kształcenia? Czy są szkoły, które nie przeprowadzają takich analiz? Czy są szkoły, które na podstawie analiz wyników egzaminów nie wprowadzają zmian w procesach edukacyjnych lub wprowadzają je w mało istotnym zakresie? Czy podobnie jest w województwach benchmarkowych?
- ✓ Czy zachodniopomorskie szkoły zapewniają uczniom bezpłatne zajęcia dodatkowe/pozalekcyjne? W jaki sposób zapadają decyzje o ich wprowadzeniu? Czy są łatwo dostępne dla uczniów? Kto z nich korzysta? Czy szkoły, które realizują takie zajęcia osiągają lepsze wyniki z egzaminów zewnętrznych od szkół, które tego nie robią? Czy podobnie jest w województwach benchmarkowych?
- ✓ Jaka część zachodniopomorskich szkół realizowała w przeszłości projekt/y dofinansowane ze środków unijnych? Czy w tych szkołach poprawiły się wyniki egzaminów zewnętrznych w kolejnych latach? Jak to wygląda w województwach benchmarkowych?
- ✓ Czy są w województwie zachodniopomorskim jednostki samorządu terytorialnego, które mają opracowane i przyjęte dokumenty o charakterze strategicznym w odniesieniu do rozwoju edukacji i je wdrażają? Czy szkoły podległe tym jednostkom osiągają lepsze wyniki egzaminów zewnętrznych od szkół nie objętych takimi dokumentami? Jak to wygląda w województwach benchmarkowych?
- ✓ Jak duże środki finansowe przeznaczają JST na edukację? Jaka to jest część ich budżetu? Jak jest zróżnicowanie wśród JST w tym zakresie? Czy wielkość środków przeznaczanych na edukację można powiązać z wynikami egzaminów? Czy podobnie jest w województwach benchmarkowych?

5. Inne czynniki

- ✓ Jakie inne czynniki wpływają jeszcze na słabe osiągnięcia uczniów na egzaminach oraz różnicują wyniki egzaminów w województwie zachodniopomorskim w stosunku do województw benchmarkowych?

Blok badawczy II – ocena RPO WZ 2014-2020

- ✓ Czy logika interwencji przyjęta w RPO WZ 2014-2020 w kontekście poprawy jakości kształcenia ogólnego jest trafna z punktu widzenia zidentyfikowanych problemów i potrzeb? (Odpowiedź na pytanie powinna się również odnosić do wyników bloku badawczego 1)
- ✓ Czy projekty realizowane w ramach działań 8.2-8.5 przyczyniają się do lepszego rozwijania kompetencji kluczowych u uczniów?
- ✓ Czy projekty realizowane w ramach działań 8.2-8.5 przyczyniają się do podnoszenia kwalifikacji nauczycieli?
- ✓ Czy projekty realizowane w ramach działań 9.5-9.7 przyczyniają się do rozwijania kwalifikacji i umiejętności uczniów?
- ✓ Czy szkoły realizujące projekty osiągnęły lepsze wyniki egzaminów zewnętrznych w okresie wdrażania projektu lub po niż przed ich realizacją?
- ✓ Czy wystąpiły dodatkowe, niezamierzone efekty realizacji projektów RPO WZ 2014-2020?
- ✓ Czy IZ RPO WZ powinna wprowadzić zmiany w polityce wdrażania Programu w przedmiotowym zakresie? Jeśli tak to jakie?
- ✓ Jakie obszary powinny być wspierane w kolejnej perspektywie finansowej (2021+) aby interwencja jak najlepiej przyczyniła się do trwałej zmiany w obszarze zidentyfikowanych problemów?

Ogólny zarys metodologii badania

Zastosowane podejście metodologiczne

<p>Badanie zostanie zrealizowane w ramach dwóch bloków badawczych.</p> <p>W ramach bloku badawczego I – diagnoza czynników wpływających na jakość edukacji i wyniki egzaminów zewnętrznych, badanie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ szkoły uczestniczące w kształceniu ogólnym, które są finansowane ze środków publicznych (zaliczają się do nich również szkoły społeczne) – w tym dyrektorzy i nauczyciele, ✓ organy nadzorujące szkoły, ✓ rodzice/opiekunowie prawni uczniów, ✓ ośrodki doskonalenia nauczycieli. <p>W tym bloku zakłada się przeprowadzenie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ przeglądu dokumentów/ raportów/ literatury przedmiotu ✓ benchmarkingu, ✓ pogłębionej analizy statystycznej danych publicznych, ✓ badań ilościowych i jakościowych, ✓ case study. <p>W ramach bloku badawczego II - ocena RPO WZ 2014-2020, badanie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ działania 8.2-8.5 i 9.4-9.7 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020, ✓ projekty RPO WZ 2014-2020 realizowane w ramach działań 8.2-8.5 i 9.5-9.7 RPO WZ 2014-2020, ✓ beneficjentów projektów, ✓ realizatorów projektów - szkoły, ✓ przedstawicieli IZ RPO WZ oraz IP. <p>W tym bloku zakłada się przeprowadzenie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ przeglądu dokumentów i analizy danych zastanych, ✓ badań ilościowych i jakościowych, ✓ odtworzenia logiki interwencji.
Zakres niezbędnych danych
<ul style="list-style-type: none"> ✓ SL 2014 – dane dotyczące wspieranych szkół, ✓ dane dotyczące efektów nauczania w badanych szkołach, ✓ wnioski o dofinansowanie, ✓ informacje otrzymane od beneficjentów i potencjalnych beneficjentów; ✓ informacje uzyskiwane od kadry zarządzającej oraz pracowników szkół, podmiotów wspierających proces edukacji (np. Zachodniopomorskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli), organów prowadzących.
Organizacja badania
Ramy czasowe realizacji badania
II kw. 2020 r. – II kw. 2021 r.
Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jego przeprowadzenia
Ok. 400 tys. zł
Podmiot odpowiedzialny za realizację badania
JE RPO WZ 2014-2020
Uwagi i komentarze
-

Ocena wpływu wsparcia EFS w ramach RPO WZ 2014-2020 na rynek pracy województwa zachodniopomorskiego

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działania) oraz fundusz	
Oś priorytetowa 6 Rynek pracy	
8i	Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników
8iii	Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw
8iv	Równość mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym dostęp do zatrudnienia, rozwój kariery, godzenie życia zawodowego i prywatnego oraz promowanie równości wynagrodzeń za taką samą pracę
8v	Przystosowanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian
8vi	Aktywne i zdrowe starzenie się
Fundusz: EFS	
Typ badania (wpływu, procesowe)	wpływu
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	ex post
Cel badania	
<p>Celem badania jest poznanie wpływu interwencji na rynek pracy województwa zachodniopomorskiego oraz na sytuację pracowników, a także na wzrost aktywności zawodowej mieszkańców województwa zachodniopomorskiego na rynku pracy.</p> <p>Główny cel badania będzie realizowany przez następujące cele szczegółowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> Identyfikacja barier i problemów osób w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy, w tym: <ul style="list-style-type: none"> ✓ osób powyżej 29 r. ż. biernych zawodowo, ✓ osób powyżej 50 r. ż., ✓ osób z niepełnosprawnościami, ✓ osób długotrwale bezrobotnych, ✓ osób o niskich kwalifikacjach, ✓ osób zagrożonych ubóstwem i/ lub wykluczeniem społecznym. Ocena udzielonego wsparcia w ramach RPO WZ 2014-2020 pod kątem potrzeb regionalnego rynku pracy. Ocena użyteczności i trwałości udzielonego wsparcia w ramach RPO WZ 2014-2020 z perspektywy uczestników projektów. Poznanie losów uczestników, którzy skorzystali z dotacji lub instrumentów finansowych na założenie własnego przedsiębiorstwa. 	
Uzasadnienie badania	
<p>Realizacja badania wynika z obowiązku prowadzenia ewaluacji wpływu dla osi priorytetowej 6 RPO WZ 2014-2020.</p> <p>Badanie dotyczy dwóch z ważniejszych obszarów interwencji Europejskiego Funduszu Społecznego, czyli zwiększania szans na zatrudnienie osób pozostających bez pracy oraz zwiększenia adaptacyjności pracowników przedsiębiorstw.</p> <p>Zgodnie z założeniami, działania finansowane w ramach RPO WZ 2014-2020 mają koncentrować się na osobach w najtrudniejszej sytuacji. W tym kontekście szczególnie istotny jest dobór odpowiednich form wsparcia oraz zagwarantowanie ich wysokiej jakości.</p> <p>Województwo zachodniopomorskie jest wśród regionów o najwyższej stopie bezrobocia i najniższym wskaźniku aktywności zawodowej. Dlatego efektywniejsze wykorzystanie kapitału ludzkiego na rynku pracy jest jednym z priorytetów polityki województwa zachodniopomorskiego. Szczególną uwagę zwraca się na zwiększenie zatrudnienia osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, tj.: bezrobotnych oraz biernych zawodowo w wieku powyżej 29 r. ż., w tym osób w wieku powyżej 50 r. ż., kobiet, osób z niepełnosprawnościami, osób długotrwale bezrobotnych oraz osób nisko wykwalifikowanych.</p>	

Aktywizacja osób na rynku pracy może odbywać się poprzez instrumenty rynku pracy (np. dotacje, staże, szkolenia), szkolenia dla pracowników oparte o system popytowy, dopasowania przedsiębiorstw do zmian zachodzących w gospodarce oraz wsparcie dla osób zwolnionych, przewidzianych do zwolnienia lub zagrożonych zwolnieniem z pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, realizowane w formie tworzenia i wdrażania programów typu outplacement, zwiększenie dostępu do usług opieki nad dziećmi do lat 3 oraz kompleksowe programy kierowane do osób w wieku aktywności zawodowej, ukierunkowane zarówno na profilaktykę, jak i wspieranie powrotu do pracy. Możliwe będzie również uzyskanie wsparcia na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej poprzez dotacje i pożyczki.

Kryteria badania

Skuteczność
Efektywność
Trwałość
Użyteczność

Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe

- ✓ Jaka jest skala zmian sytuacji zawodowej uczestników projektów, rozumiana jako podjęcie zatrudnienia (w tym zatrudnienie na własny rachunek), poziom wynagrodzenia, charakterystyka wykonywanej pracy?
- ✓ Jaki jest wpływ interwencji na sytuację pracowników, którzy skorzystali ze wsparcia, pod kątem jakości pracy, poziomu wynagrodzenia, pozycji w miejscu pracy?
- ✓ Jaka jest jakość utworzonych miejsc pracy (pod kątem rodzajów umów, wymiaru czasu pracy, poziomu wynagrodzenia, inwestycji w rozwój pracowników itd.)?
- ✓ Jaki jest efekt wyciekania – ilu spośród uczestników projektów wyjechało z terenu województwa, w tym poza granice kraju? Jak zmienia się skłonność do migracji pod wpływem uczestnictwa w projekcie?
- ✓ Jakie czynniki wpływają na osiągnięte efekty, z uwzględnieniem charakterystyki uczestników projektów oraz specyfiki wykorzystywanych instrumentów wsparcia?
- ✓ Jaka byłaby skala zmian sytuacji zawodowej uczestników projektów bez udziału w projekcie?
- ✓ Jaka jest efektywność kosztowa osiągniętych efektów?
- ✓ Czy zakres udzielonego wsparcia w ramach działań realizowanych w ramach RPO WZ 2014-2020 jest adekwatny do potrzeb regionalnego rynku pracy?
- ✓ Jakie są najważniejsze potrzeby osób powyżej 29 r. ż. w kontekście wejścia na rynek pracy w szczególności osób znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy?
- ✓ Które formy wsparcia okazały się najbardziej przydatne i trafne na rynku pracy z perspektywy uczestników, a które z perspektywy pracodawców?
- ✓ Jak uczestnicy oceniają otrzymane wsparcie, co osiągnęli dzięki udziałowi w projektach?
- ✓ Jaka jest trwałość zmian u uczestników projektów?
- ✓ W jakim stopniu interwencja ogranicza błędy rynku?
- ✓ W jakim stopniu interwencja dopasowana jest do potrzeb odbiorców (w szczególności osób starszych, osób o niskich kwalifikacjach)?
- ✓ W jakim stopniu wsparcie jest dopasowane do potrzeb przedsiębiorstw?
- ✓ Jaka jest skuteczność i efektywność kosztowa mechanizmu popytowego?
- ✓ Jaki jest wpływ interwencji na rozwój regionalnych inteligentnych specjalizacji?

Ogólny zarys metodologii badania

Zastosowane podejście metodologiczne

W badaniu uwzględniony zostanie komponent ilościowy i jakościowy. Badania jakościowe dostarczą pogłębionej wiedzy o mechanizmach oddziaływania poszczególnych instrumentów, w tym szczególnie funkcjonowania mechanizmu popytowego, dopasowania wsparcia do potrzeb przedsiębiorców, zapewnienia wysokiej jakości wsparcia, dopasowania wsparcia do potrzeb osób starszych i o niskich kwalifikacjach.

Ze względu na brak operatu pracowników, nie ma możliwości porównania efektów wsparcia do próby kontrolnej. Dlatego też ocena wpływu interwencji na sytuację pracowników wykonana będzie zgodnie z metodologią ewaluacji bazującej na teorii oraz poprzez zestaw odpowiednio skonstruowanych pytań. Dodatkowo możliwe jest porównanie efektów różnych typów wsparcia oraz różnych grup docelowych.

W badaniu należy uwzględnić poziomy pomiaru: pracowników (uczestników projektów) oraz kadry

zarządzającej przedsiębiorstw (w przypadku PI 8v).
W badaniu uwzględniony zostanie dodatkowo wymiar oceny wpływu interwencji na zachowania migracyjne uczestników projektów (w jakim stopniu udział w projekcie i zmiana w miejscu pracy zniechęciły uczestników projektów do opuszczania województwa oraz jaka jest skala wyciekania – czyli opuszczania województwa przez uczestników projektów).
Metody i techniki badawcze zostaną dopasowane do przedmiotu badania i będą łączyły metody jakościowe i ilościowe. Metodologia badania powinna obejmować następujące minimum:
<ul style="list-style-type: none"> ✓ analizę podstawowych dokumentów źródłowych (desk research), ✓ wywiady telefoniczne wspomagane komputerowo (CATI) z beneficjentami projektów, w ramach których wspierano rynek pracy uzupełnione wywiadami (CAWI), gdy kontakt telefoniczny z respondentem okaże się niemożliwy, ✓ wywiady telefoniczne wspomagane komputerowo (CATI) z następującymi interesariuszami: organizacjami pozarządowymi zajmującymi się rynkiem pracy, firmami działającymi na rynku pracy (w tym też projektodawcami), przedstawicielami pracodawców (których perspektywa jest bardzo ważna, a często pomijana w ocenie aktywnej polityki rynku pracy), samorządowcami, instytucjami edukacyjnymi, współpracującymi z instytucjami rynku pracy, osobami bezrobotnymi i poszukującymi pracy, osobami w wieku 50+, ✓ indywidualne wywiady pogłębione (IDI) z przedstawicielami IZ RPO i IP (WUP) zajmującymi się koordynowaniem projektów, w ramach których wspierano rynek pracy oraz z przedstawicielami PUPów, ✓ warsztat ewaluacyjny z przedstawicielami Zamawiającego oraz Wykonawcy w celu wypracowania ostatecznych rekomendacji.
Zakres niezbędnych danych
<ul style="list-style-type: none"> ✓ SL 2014 – dane dotyczące uczestników projektów (charakterystyka osoby, sytuacja społeczno-ekonomiczna uczestników, zakres wsparcia, dane kontaktowe), ✓ dane dotyczące przedsiębiorstw, których pracownicy skorzystali ze wsparcia: <ul style="list-style-type: none"> • charakterystyka przedsiębiorstwa (z uwzględnieniem branży), • kondycja przedsiębiorstw (liczba miejsc pracy, sytuacja finansowa), • charakterystyka skali inwestycji w kompetencje pracowników przedsiębiorstwa w roku poprzedzającym otrzymane wsparcie, • informacje o innych formach pomocy dla przedsiębiorstwa, finansowanych ze środków publicznych.
Organizacja badania
Ramy czasowe realizacji badania
I kw. 2022 r. – IV kw. 2022 r.
Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jego przeprowadzenia
Ok. 300 tys. zł
Podmiot odpowiedzialny za realizację badania
JE RPO WZ 2014-2020 we współpracy z WUP
Uwagi i komentarze
-

Badania przekrojowe

Ewaluacja podsumowująca postęp rzeczowy i rezultaty RPO WZ 2007-2013

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
Wszystkie osie priorytetowe	
Typ badania (wpływu, procesowe)	wpływu
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	ex post
Cel badania	
Celem badania jest podsumowanie efektów realizacji RPO WZ 2007-2013.	
Uzasadnienie badania	
<p>Przeprowadzenie ewaluacji ex post umożliwi całościową ocenę efektów realizacji RPO WZ 2007-2013. Ponadto realizacja badania umożliwi Instytucji Zarządzającej RPO WZ uzyskanie pogłębionej wiedzy na temat napotkanych problemów związanych ze wdrażaniem Programu oraz czynników zewnętrznych wpływających na rezultaty RPO WZ.</p> <p>Uzyskane wyniki i wnioski zostaną wykorzystane przy sporządzaniu Sprawozdania końcowego z realizacji RPO WZ 2007-2013. Sprawozdanie to jest jednym z dokumentów niezbędnych przy zamykaniu Programu.</p>	
Kryteria badania	
Skuteczność Efektywność Użyteczność Trwałość	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	
<p>Głównym aspektem badania będzie analiza i ocena stopnia realizacji wskaźników w ramach poszczególnych działań/osi RPO WZ.</p> <p>Analiza i ocena stopnia osiągnięcia wskaźników powinna być dokonana w porównaniu z ich wartościami docelowymi określonymi w RPO WZ 2007-2013, alokacją i kontraktacją oraz w kontekście realizacji celów RPO WZ 2007-2013 i sytuacji społeczno-ekonomicznej regionu. Ponadto opracowanie powinno dać odpowiedź na następujące pytania:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ W jaki sposób i w jakim zakresie wskaźniki wpłynęły na analizę SWOT województwa zawartą w RPO WZ? ✓ Czy i w jakim stopniu cele Programu zostały osiągnięte? ✓ Jakie czynniki zewnętrzne miały wpływ na wdrażanie RPO WZ i w jakim zakresie? ✓ Jakie problemy wystąpiły we wdrażaniu RPO WZ? ✓ Jakie były niezamierzone (pozytywne i negatywne) efekty realizacji RPO WZ? ✓ Czy uzyskane efekty są/ będą trwałe? ✓ Czy i w jaki sposób środki RPO WZ wpłynęły na rozwiązywanie problemów społeczno-ekonomicznych w regionie? ✓ Jak środki RPO WZ wpłynęły na sytuację poszczególnych grup docelowych? 	
Ogólny zarys metodologii badania	
Zastosowane podejście metodologiczne	
<p>W niniejszym badaniu zostanie wykorzystany 5-sektorowy model makroekonomiczny HERMIN gospodarki województwa zachodniopomorskiego. Niniejsze badanie będzie opierało się na analizie danych wtórnych w szczególności pochodzących z systemu monitorowania oraz bazować będzie na syntezie przeprowadzonych wcześniej ewaluacji.</p> <p>W badaniu zostaną także wykorzystane pogłębione – punktowe badania efektów w wybranych obszarach wsparcia, które zostaną doprecyzowane na etapie przygotowywania opisu przedmiotu zamówienia.</p>	
Zakres niezbędnych danych	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ dane monitoringowe SIMIK (KSI 2007-2013), ✓ dane monitoringowe z LSI RPO WZ 2007-2013, ✓ dane otrzymane na podstawie modelu HERMIN, ✓ dane statystyczne. 	

Organizacja badania
Ramy czasowe realizacji badania
I kw. 2016 r. – I kw. 2017 r.
Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jego przeprowadzenia
Ok. 200 tys. zł
Podmiot odpowiedzialny za realizację badania
JE RPO WZ 2014-2020
Uwagi i komentarze
-

Ewaluacja bieżąca kryteriów i systemu wyboru projektów RPO WZ 2014-2020

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
Wszystkie osie priorytetowe	
Typ badania (wpływu, procesowe)	procesowe
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	on-going
Cel badania	
Celem badania jest ocena przyjętych kryteriów wyboru projektów oraz systemu wyboru projektów pod kątem zapewnienia skutecznej i najbardziej efektywnej realizacji RPO WZ 2014-2020.	
Uzasadnienie badania	
<p>Zgodnie z zapisami Wytocznych w zakresie ewaluacji polityki spójności w ramach perspektywy finansowej 2014-2020, badanie kryteriów i systemu wyboru projektów jest obowiązkowe dla wszystkich programów operacyjnych.</p> <p>Kryteria i system wyboru projektów są kluczowym elementem zapewniającym prawidłową i efektywną realizację RPO WZ 2014-2020 przez Instytucję Zarządzającą RPO WZ.</p> <p>Trzeba także wskazać, że kryteria i system wyboru projektów będą determinować sukces lub porażkę wdrażania programu. Ich uważna analiza i ocena, a następnie wykorzystanie wniosków, wpłynąć może na poprawę trafności interwencji oraz skuteczności i efektywności w osiąganiu celów programu.</p> <p>Zdobyte doświadczenia perspektywy 2007-2013 (JE przeprowadziła podobne 2 badania ewaluacyjne: w 2009 roku pt. „Ewaluacja procesu naboru, oceny i selekcji wniosków w ramach RPO WZ na lata 2007-2013 wraz z oceną systemu kryteriów wyboru projektów (finansowanych operacji) w ramach RPO WZ na lata 2007-2013”, w 2014 roku pt. „Ewaluacja systemu oceny i naboru projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013”, które umożliwiły wprowadzenie szeregu zmian w systemie i kryteriach wyboru projektów, wskazując na wysoką użyteczność tego typu ewaluacji.</p>	
Kryteria badania	
Trafność Spójność Przewidywana skuteczność	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Czy przyjęte kryteria i system wyboru w ramach poszczególnych działań sprzyjać będą wyborowi projektów, które w sposób optymalny przyczyniają się do osiągnięcia celów i rezultatów odpowiednich priorytetów RPO WZ 2014-2020? ✓ Czy kryteria i system wyboru w ramach poszczególnych działań sprzyjać będą wyborowi projektów, które pozwolą na wypełnienie zobowiązań wynikających z przyjętych ram wykonania? ✓ Czy kryteria i system wyboru projektów przyjęty w programie wspierają realizację projektów zgodnych z inteligentnymi oraz regionalnymi specjalizacjami? ✓ Czy kryteria i system wyboru projektów przyjęty w programie wspierają realizację projektów innowacyjnych? ✓ Czy założenia systemu wyboru projektów ograniczają do niezbędnego minimum obciążenia administracyjne nakładane na wnioskodawców? ✓ Czy kryteria i system wyboru projektów w ramach poszczególnych działań faktycznie zapewnił wybór projektów, które w sposób optymalny przyczyniają się do osiągnięcia celów RPO WZ 2014-2020? ✓ Czy kryteria i system wyboru projektów w ramach poszczególnych działań i pomiędzy działaniami zapewnił wybór projektów wzajemnie komplementarnych? ✓ Czy zastosowanie kryteriów i systemu wyboru w ramach poszczególnych działań sprzyjało wyborowi projektów, które pozwolą na wypełnienie zobowiązań wynikających z przyjętych ram wykonania? ✓ Czy przyjęte kryteria i system wyboru oraz organizacja procesu oceny wniosków w ramach poszczególnych działań RPO WZ są niedyskryminacyjne i przejrzyste oraz uwzględniają ogólne zasady ustanowione w art. 7 i 8 Rozporządzenia EU 1303/2013? ✓ Czy faktyczne zastosowanie systemu wyboru projektów ogranicza do niezbędnego minimum obciążenia 	

administracyjne nakładane na wnioskodawców na etapie aplikacji o środki?
Ogólny zarys metodologii badania
Zastosowane podejście metodologiczne
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zastosowanie ewaluacji bazującej na teorii i odtworzenie logiki interwencji, ✓ analiza danych zastanych, w szczególności dokumentacji programowej, Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych, kryteriów wyboru projektów w ramach programu operacyjnego, regulaminów przeprowadzania konkursów, regulaminów komisji oceniających projekty, wytycznych w zakresie wyboru projektów w ramach poszczególnych programów operacyjnych, raportów z wcześniej przeprowadzonych ewaluacji dotyczących zagadnienia, a także dokumentów określających ramy prawne (prawa krajowego i unijnego) i wymogi dla systemu oceny i kryteriów wyboru projektów, ✓ wywiady pogłębione z przedstawicielami instytucji zaangażowanych w realizację danego programu operacyjnego, ze szczególnym uwzględnieniem osób odpowiedzialnych za programowanie i wdrażanie, ✓ wywiady pogłębione z partnerami społecznymi (m.in. uczestniczącymi w KM RPO WZ 2014-2020), ✓ wywiady pogłębione – z ekspertami oceniającymi wnioski (spoza ww. instytucji), ✓ wywiady z beneficjentami (np. CATI, CAWI), ✓ panel ekspercki.
Zakres niezbędnych danych
Zakres danych w posiadaniu IZ (dokumentacja konkursowa, dokumentacja programowa, dokumentacja projektowa). IZ powinna zapewnić, by gromadzone były informacje dotyczące sposobu oceny poszczególnych wniosków o dofinansowanie.
Organizacja badania
Ramy czasowe realizacji badania
II kw. 2016 r. - IV kw. 2016 r.
Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jego przeprowadzenia
200 tys. zł
Podmiot odpowiedzialny za realizację badania
JE RPO WZ 2014-2020 we współpracy z WUP, WFOŚiGW i WWRPO
Uwagi i komentarze
MliR przygotowało zalecenia w zakresie niniejszego badania, które będą mogły być wykorzystane na poziomie poszczególnych programów operacyjnych. Następnie, o ile uzna to za stosowne, dokona syntezy badań zrealizowanych na poziomie programów operacyjnych.

Ewaluacja mid-term dotycząca postępu rzeczowego RPO WZ 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
Wszystkie osie priorytetowe	
Typ badania (wpływu, procesowe)	procesowe/ wpływu
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	on-going
Cel badania	
Celem badania jest ocena postępu rzeczowego RPO WZ 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania.	
Uzasadnienie badania	
Zgodnie z zapisami Wytucznych w zakresie ewaluacji polityki spójności w ramach perspektywy finansowej 2014-2020, badanie dotyczące oceny postępu rzeczowego programów operacyjnych dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania jest obowiązkowe dla wszystkich programów operacyjnych.	
Kryteria badania	
Trafność Skuteczność	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Czy przyjęte wartości docelowe wskaźników RPO WZ 2014-2020 zostały trafnie oszacowane? ✓ Jaki jest wpływ przyjętych w RPO WZ i SOOP wskaźników na realizację celów Programu? ✓ Jakie czynniki mogą zagrozić osiągnięciu wartości docelowych wskaźników określonych w RPO WZ 2014-2020? ✓ Jakie działania trzeba podjąć, aby zwiększyć możliwość osiągnięcia wartości docelowych wskaźników? ✓ Jakie są ewentualne propozycje modyfikacji/ zmiany wartości docelowych wskaźników? 	
Ogólny zarys metodologii badania	
Zastosowane podejście metodologiczne	
Szczegółowa metodologia badania zostanie zaproponowana przez Krajową Jednostkę Ewaluacji.	
Zakres niezbędnych danych	
Zakres danych w posiadaniu IZ (dokumentacja konkursowa, dokumentacja programowa, dokumentacja projektowa) oraz dane monitoringowe. IZ powinna zapewnić, by były gromadzone dane i informacje na temat postępu rzeczowego.	
Organizacja badania	
Ramy czasowe realizacji badania	
III kw. 2018 r. - IV kw. 2018r. (badanie musi zostać zrealizowane – zakończone do końca kwietnia 2019 roku)	
Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jego przeprowadzenia	
Ok. 200 tys. zł	
Podmiot odpowiedzialny za realizację badania	
JE RPO WZ 2014-2020	
Uwagi i komentarze	
-	

Ewaluacja ex post Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działania) oraz fundusz	
Wszystkie osie priorytetowe	
Typ badania (wpływu, procesowe)	wpływu/procesowe
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	ex post
Cel badania	
Celem badania jest ewaluacja ex post realizacji programu operacyjnego.	
Uzasadnienie badania	
<p>Ewaluacja ex post umożliwi całościową ocenę efektów realizacji RPO WZ 2014-2020.</p> <p>Będzie to badanie kompleksowe uwzględniające następujące zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ewaluację podsumowującą postęp rzeczowy i rezultaty RPO WZ, 2. ocenę wpływu interwencji RPO WZ 2014-2020 na realizację celów Strategii Europa 2020. <p>Realizacja badania wypełni obowiązek określony w Wytycznych w zakresie ewaluacji polityki spójności w ramach perspektywy finansowej 2014-2020.</p>	
Kryteria badania	
<p>Trafność</p> <p>Skuteczność</p> <p>Użyteczność</p> <p>Trwałość</p>	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	
<p><u>Podsumowanie postępu rzeczowego i rezultatów RPO WZ 2014-2020</u></p> <p>Prowadzone analizy będą zmierzały do udzielenia wyczerpującej odpowiedzi na temat efektów poszczególnych osi priorytetowych RPO WZ 2014-2020 oraz wpływu programu na zmiany wskaźników rezultatu strategicznego. Szczegółowo struktura raportu nawiązywać powinna do udzielenia odpowiedzi na cele Strategii Europa 2020. Zakres raportu zostanie zapewne zdefiniowany przez Komisję Europejską. Dodatkowym wymiarem analiz powinno być objęte zagadnienie wpływu RPO WZ na zróżnicowanie społeczno-gospodarcze w wymiarze przestrzeni regionu.</p> <p><u>Strategia Europa 2020</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Jaki był wpływ realizacji RPO WZ 2014-2020 na zróżnicowanie społeczno-gospodarcze w ujęciu terytorialnym (przestrzennym) regionu? ✓ Jaki był wpływ realizacji RPO WZ 2014-2020 na zatrudnienie w regionie? ✓ Jaki był wpływ realizacji RPO WZ 2014-2020 na zrównoważone wykorzystanie energii w regionie? ✓ Jaki był wpływ realizacji RPO WZ 2014-2020 na edukację? ✓ Jaki był wpływ realizacji RPO WZ 2014-2020 na włączenie społeczne? ✓ Jaki był wpływ realizacji RPO WZ 2014-2020 na wdrażanie regionalnych inteligentnych specjalizacji? ✓ Jaki był wpływ realizacji RPO WZ 2014-2020 na demografię (migracje, dzietność, długość życia, zachorowalność, struktura rodziny) w województwie? <p>Wszystkie cele muszą być przeanalizowane na podstawie adekwatnych wskaźników rozwoju społeczno-gospodarczego regionu.</p>	
Ogólny zarys metodologii badania	
Zastosowane podejście metodologiczne	
<p>W ramach niniejszej ewaluacji zakłada się, że KJE udostępni dla RPO WZ 2014-2020 dane dot. efektów makroekonomicznych związanych z wpływem programu na sytuację społeczno-gospodarczą województwa. Następnie, dane te zostaną zinterpretowane i przedstawione w raporcie z badania przede wszystkim w oparciu o badania jakościowe oraz analizę danych zastanych. Ważnym elementem prowadzonych analiz na poziomie lokalnym będzie synteza dotychczas zrealizowanych ewaluacji i innych badań, a także analiza danych wtórnych w szczególności pochodzących z systemu monitorowania.</p> <p>Ponadto, w badaniu zostaną wykorzystane m.in.:</p>	

<ul style="list-style-type: none"> ✓ studia przypadków w zakresie wdrażania projektów pod kątem uwzględniania zasad horyzontalnych, ✓ wywiady jakościowe z kluczowymi interesariuszami, ✓ analiza sieci.
Zakres niezbędnych danych
<ul style="list-style-type: none"> ✓ SL 2014 – dane monitoringowe z EFRR i EFS, ✓ dane monitoringowe z lokalnego systemu informatycznego, ✓ informacje zebrane i przeanalizowane w ramach badań ewaluacyjnych i innych analiz np. w ramach regionalnego obserwatorium terytorialnego, ✓ wnioski o dofinansowanie, ✓ dane pozyskanych od beneficjentów, ✓ informacje otrzymane od osób zaangażowanych we wdrażanie RPO WZ 2014-2020.
Organizacja badania
Ramy czasowe realizacji badania
III kw. 2020 r. – I kw. 2022 r. – badanie musi zakończyć się do 30.04.2022 r.
Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jego przeprowadzenia
Ok. 250 tys. zł
Podmiot odpowiedzialny za realizację badania
JE RPO WZ 2014-2020
Uwagi i komentarze
-

Ewaluacja ex post realizacji polityk horyzontalnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działania) oraz fundusz	
Wszystkie osie priorytetowe	
Typ badania (wpływu, procesowe)	wpływu/procesowe
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	ex post
Cel badania	
Celem badania jest ewaluacja ex post realizacji polityk horyzontalnych w ramach programu regionalnego.	
Uzasadnienie badania	
<p>Ewaluacja ex post umożliwi całościową ocenę efektów ewaluację realizacji polityk horyzontalnych w ramach RPO WZ.</p> <p>Badanie zostanie przygotowane i zrealizowane zgodnie z minimalnym zakresem badania przedstawionym przez MliR dla oceny zasady równości szans kobiet i mężczyzn oraz zasady równości szans i niedyskryminacji w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.</p>	
Kryteria badania	
<p>Trafność</p> <p>Skuteczność</p> <p>Użyteczność</p> <p>Trwałość</p>	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	
<p>Badaniem zostaną objęte zasady:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ równości szans kobiet i mężczyzn, ✓ równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, ✓ zrównoważonego rozwoju. <p>W trakcie badania zostanie udzielona odpowiedź na następujące pytania ewaluacyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ dotyczące zasady równości szans kobiet i mężczyzn oraz zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami: ✓ Czy zaprojektowany system realizacji RPO WZ, w tym stosowane procedury i rozwiązania zapewniły praktyczną realizację zasad horyzontalnych w odniesieniu do następujących procesów: <ul style="list-style-type: none"> • naborów, • monitorowania, • kontroli, • ewaluacji, • informacji i promocji? ✓ Czy ustanowiony system wyboru projektów, w tym przyjmowane kryteria wyboru projektów i proces oceny zapewniają poprawną realizację zasad? Jeśli nie – co należy zmienić? ✓ Jaki jest udział projektów neutralnych w ramach wszystkich projektów przyjętych do realizacji w RPO WZ (z podziałem na EFS i EFRR)? ✓ Na jakiego rodzaju wyzwania związane z wdrażaniem zasad horyzontalnych napotykali beneficjenci projektów? W jaki sposób sobie z nimi radzili? ✓ Jak zostały zrealizowane i jak są oceniane poszczególne rozwiązania służące realizacji zasad horyzontalnych, przewidziane w Agendzie i Wytycznych na poziomie RPO WZ ? ✓ Czy Komitet Monitorujący RPO WZ jest w wystarczającym stopniu zaangażowany we wdrażanie zasad horyzontalnych? Jaka jest jego faktyczna rola we wdrażaniu zasad horyzontalnych? ✓ Jak wygląda świadomość zasad horyzontalnych wśród beneficjentów i innych uczestników systemu realizacji RPO WZ? Jakie działania faktycznie są podejmowane w odpowiedzi na wymagania stawiane przez te zasady? ✓ Jak w projektach wykorzystywany jest mechanizm racjonalnych usprawnień (skala, przykłady najczęściej ponoszonych wydatków)? 	

<ul style="list-style-type: none"> ✓ Na ile „standard minimum” rzeczywiście wpływa na poprawę równości szans kobiet i mężczyzn w projektach? Czy wymaga jakichś zmian? ✓ Na ile w realizację zasad horyzontalnych faktycznie angażowani są przedstawiciele środowiska użytkowników projektowanych rozwiązań (np. organizacje wspierające równość szans płci, środowiska działające na rzecz osób niepełnosprawnych)? ➤ dotyczące zasady zrównoważonego rozwoju: ✓ W jaki sposób i w jakim stopniu przy realizacji RPO WZ 2014-2020 jest uwzględniana zasada zrównoważonego rozwoju? ✓ W jakim stopniu i w jaki sposób zasada zrównoważonego rozwoju przyczyniła się do osiągnięcia efektów środowiskowych w ramach RPO WZ? Jakie efekty środowiskowe zostały osiągnięte? ✓ W jakim stopniu i w jaki sposób zasada zrównoważonego rozwoju przyczyniła się do osiągnięcia efektów społecznych w ramach RPO WZ? Jakie efekty społeczne zostały osiągnięte? ✓ Jakie wyzwania/ zagrożenia związane ze stosowaniem zasady zrównoważonego rozwoju wystąpiły w czasie realizacji RPO WZ? ✓ Jakie są przykłady dobrych praktyk w zakresie stosowania zasady zrównoważonego rozwoju? <p>Odpowiedź na każde z powyższych pytań powinna zostać udzielona biorąc pod uwagę co najmniej dwa wymiary:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ projektodawcy i instytucji zaangażowanej we wdrażanie, ✓ obszaru wsparcia np. gospodarka, infrastruktura, społeczeństwo.
Ogólny zarys metodologii badania
Zastosowane podejście metodologiczne
<p>Ważnym elementem prowadzonych analiz na poziomie lokalnym będzie synteza dotychczas zrealizowanych ewaluacji i innych badań, a także analiza danych wtórnych w szczególności pochodzących z systemu monitorowania.</p> <p>Ponadto, w badaniu zostaną wykorzystane m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ studia przypadków w zakresie wdrażania projektów pod kątem uwzględniania zasad horyzontalnych, ✓ wywiady jakościowe z kluczowymi interesariuszami, ✓ analiza sieci.
Zakres niezbędnych danych
<ul style="list-style-type: none"> ✓ SL 2014 – dane monitoringowe z EFRR i EFS, ✓ dane monitoringowe z lokalnego systemu informatycznego, ✓ informacje zebrane i przeanalizowane w ramach badań ewaluacyjnych i innych analiz np. w ramach regionalnego obserwatorium terytorialnego, ✓ wnioski o dofinansowanie, ✓ dane pozyskanych od beneficjentów, ✓ informacje otrzymane od osób zaangażowanych we wdrażanie RPO WZ 2014-2020.
Organizacja badania
Ramy czasowe realizacji badania
II kw. 2020 r. – IV kw. 2020 r. – badanie musi zakończyć się do 31.12.2020 r.
Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jego przeprowadzenia
Ok. 125 tys. zł
Podmiot odpowiedzialny za realizację badania
JE RPO WZ 2014-2020
Uwagi i komentarze
-

Ocena ex ante instrumentów finansowych wdrażanych w województwie zachodniopomorskim w latach 2021-2027

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
Wszystkie osie priorytetowe	
Typ badania (wpływu, procesowe)	wpływu/procesowe
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	ex ante
Cel badania	
Celem badania jest ocena zakresu, skali i przyczyn występowania luki finansowej w województwie zachodniopomorskim w zakresie dostępu do finansowania zwrotnego oraz ocena zapotrzebowania na instrumenty finansowe.	
Uzasadnienie badania	
Ewaluacja ex ante mechanizmów finansowania zwrotnego jest wymagane przez Komisję Europejską. Badanie niezbędne dla uruchomienia instrumentów finansowych w kolejnej perspektywie finansowej RPO WZ.	
Kryteria badania	
Trafność Przewidywana Skuteczność Przewidywana Efektywność Przewidywana Trwałość	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	
Krajowa Jednostka Ewaluacji na podstawie dotychczasowych doświadczeń oraz wymagań KE przygotuje stosowne zalecenia dla przeprowadzenia ewaluacji ex ante.	
Ogólny zarys metodologii badania	
Zastosowane podejście metodologiczne	
Komisja Europejska opracuje wytyczne dla procesu ewaluacji ex ante mechanizmów finansowania zwrotnego w ramach programów operacyjnych 2021+. Ewaluacja będzie realizowana według modelu partycypacyjnego. Planowane jest wykorzystanie przede wszystkim metod i technik jakościowych: wywiady indywidualne i grupowe, panele ekspertów, analiza dokumentów, analiza planowanych wartości wskaźników.	
Zakres niezbędnych danych	
Zgodnie z zaleceniami przygotowanymi przez KE.	
Organizacja badania	
Ramy czasowe realizacji badania	
I kw. 2020r. – IV kw. 2020r.	
Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jego przeprowadzenia	
Ok. 350 tys. zł	
Podmiot odpowiedzialny za realizację badania	
JE RPO WZ 2014-2020	
Uwagi i komentarze	
Realizacja badania jest uzależniona od zakresu badania luki finansowej realizowanego przez KJE dla całego kraju i poszczególnych regionów. W przypadku, gdy zakres tego badania będzie zgodny z zakresem określonym w Rozporządzeniu, przedmiotowe badanie nie będzie realizowane.	

Załączniki

Załącznik 1 Chronologiczny wykaz do planu ewaluacji RPO WZ 2014-2020 na wykresie Gantt'a

Lp.	Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Oś priorytetowa RPO WZ
	Tytuł badania									
1.	Ewaluacja bieżąca kryteriów i systemu wyboru projektów RPO WZ 2014-2020									wszystkie
2.	Ewaluacja podsumowująca postęp rzeczowy i rezultaty RPO WZ 2007-2013									wszystkie
3.	Ewaluacja działań podejmowanych w ramach RPO WZ 2014 -2020 na rzecz edukacji zawodowej w powiązaniu z zapotrzebowaniem regionalnego rynku pracy			K		K				8, 9
4.	Ewaluacja mid-term dotycząca postępu rzeczowego RPO WZ 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania									wszystkie
5.	Rola RPO WZ 2014-2020 we wzmacnianiu inteligentnych i regionalnych specjalizacji									1
6.	Ewaluacja dotycząca pomiaru poziomu osiągnięcia wskaźnika rezultatu długoterminowego „Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy sześć miesięcy po opuszczeniu programu” w ramach RPO WZ 2014-2020									6
7.	Zbadanie przyczyn słabych wyników egzaminów zewnętrznych w województwie zachodniopomorskim oraz ocena działań podejmowanych w ramach RPO WZ 2014-2020 w obszarze edukacji ogólnej									6
8.	Ewaluacja ex-post realizacji polityk horyzontalnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020									
9.	Ewaluacja ex post RPO WZ 2014-2020									wszystkie
10.	Ocena wpływu RPO WZ 2014-2020 w zakresie włączenia społecznego w regionie									7, 9
11.	Ocena wpływu RPO WZ2014-2020 na rozwój gospodarki niskoemisyjnej									2
12.	Ewaluacja dotycząca adaptacji do zmian klimatu „Wpływ realizacji RPO 2014-2020 WZ na zabezpieczenie województwa przed wystąpieniem i skutkami zagrożeń wynikających ze zmian klimatu”									3

13.	Ocena ex ante instrumentów finansowych wdrażanych w województwie zachodniopomorskim w latach 2021-2027									wszystkie
14.	Efekty projektów środowiskowych realizowanych w ramach RPO WZ 2014-020									3, 4
15.	Ocena wpływu RPO WZ 2014-2020 na mobilność i spójność transportową regionu									2, 5
16.	Ocena wpływu wsparcia EFS w ramach RPO WZ 2014-2020 na przedsiębiorstw rynek pracy województwa zachodniopomorskiego									6
17.	Efekty Regionalnych Programów Zdrowotnych realizowanych w ramach RPO WZ 2014-2020									6
18.	Badania ad-hoc									

	Badania systemowe, obligatoryjne, wynikające z zapisów Wytocznych w zakresie ewaluacji.
	Badania wskaźników długoterminowych EFS.
	Badania obligatoryjne, w tym dotyczące efektów realizacji poszczególnych osi priorytetowych, o których mowa w Rozporządzeniu 1303/2014.
	Badanie perspektywy finansowej 2007-2013
	Badanie perspektywy finansowej 2021-2027
K	Badania, w których przewidziano możliwość zastosowania metod kontrfaktycznych.

Załącznik 2 Szacowane koszty zadań ewaluacyjnych

Lp.	Zadania	Szacowany koszt - zł brutto	Rok
Lp.	Badania ewaluacyjne	6 705 000	2016-2023
1.	Ewaluacja bieżąca kryteriów i systemu wyboru projektów RPO WZ 2014-2020	200 000	2016
2.	Ewaluacja podsumowująca postęp rzeczowy i rezultaty RPO WZ 2007-2013	200 000	2016-2017
3.	Ewaluacja działań podejmowanych w ramach RPO WZ 2014 -2020 na rzecz edukacji zawodowej w powiązaniu z zapotrzebowaniem regionalnego rynku pracy	300 000	2018, 2020
4.	Ewaluacja mid-term dotycząca postępu rzeczowego RPO WZ 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania	200 000	2018-2019
5.	Rola RPO WZ 2014-2020 we wzmacnianiu inteligentnych regionalnych specjalizacji	500 000	2019-2020
6.	Ewaluacja ex-post realizacji polityk horyzontalnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020	125 000	2019-2020
7.	Ocena wpływu RPO WZ 2014-2020 w zakresie włączenia społecznego w regionie	450 000	2019-2020
8.	Ewaluacja dotycząca pomiaru poziomu osiągnięcia wskaźnika rezultatu długoterminowego „Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy sześć miesięcy po opuszczeniu programu” w ramach RPO WZ 2014-2020	200 000	2019,2020, 2021,2023
9.	Ocena ex ante instrumentów finansowych wdrażanych w województwie zachodniopomorskim w latach 2021-2027	350 000	2020
10.	Zbadanie przyczyn słabych wyników egzaminów zewnętrznych w województwie zachodniopomorskim oraz ocena działań podejmowanych w ramach RPO WZ 2014-2020 w obszarze edukacji ogólnej	400 000	2020-2021
11.	Ocena wpływu RPO WZ2014-2020 na rozwój gospodarki niskoemisyjnej	200 000	2021
12.	Wpływ realizacji RPO 2014-2020 WZ na zabezpieczenie województwa przed wystąpieniem i skutkami zagrożeń wynikających ze zmian klimatu	200 000	2021
13.	Ewaluacja ex post RPO WZ 2014-2020	250 000	2020-2022
14.	Efekty projektów środowiskowych realizowanych w ramach RPO WZ 2014-020	150 000	2021-2022
15.	Ocena wpływu RPO WZ 2014-2020 na mobilność i spójność transportową regionu	250 000	2022
16.	Ocena wpływu wsparcia EFS na rynek pracy województwa zachodniopomorskiego	300 000	2022
17.	Efekty Regionalnych Programów Zdrowotnych realizowanych w ramach RPO WZ 2014-2020	200 000	2023
	Badania ad-hoc	2 230 000	nie dotyczy

Lp.	Zadania	Szacowany koszt - zł brutto	Rok
II.	Publikacje książkowe, newsletterów, broszur i innych materiałów	120 000	na bieżąco
Suma		6825 000	

Załącznik 3 Wzór deklaracji poufności wykonawcy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Pomorze Zachodnie

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

DEKLARACJA POUFNOŚCI WYKONAWCY EWALUACJI W RAMACH REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

Ja, niżej podpisany/a ....., niniejszym zgadzam się na zachowanie poufności i tajności odnośnie jakichkolwiek informacji czy dokumentów (informacje poufne) ujawnionych mi lub odkrytych przeze mnie lub przygotowanych przeze mnie w trakcie i w związku z prowadzeniem badania ewaluacyjnego pn. [tytuł badania ewaluacyjnego].

Oświadczam, że informacje te będą wykorzystane jedynie do celów prowadzonej ewaluacji i nie zostaną ujawnione osobom trzecim. Deklaruję również nie zatrzymywać kopii informacji poufnych, dostarczonych mi pisemnie, w szczególności objętych prawem autorskim. Zobowiązuję się zwrócić wszystkie udostępnione mi kopie po ich wykorzystaniu do przeprowadzenia ewaluacji.

Podpis: .....

Data: .....

Nazwa instytucji: .....

Adres e-mail: .....

Tel./fax.: .....

Załącznik 4 Wzór karty oceny procesu i wyników zewnętrznego badania ewaluacyjnego

Tytuł ewaluacji							
Instytucja zlecająca badanie							
Wykonawca/y badania							
Koszt badania							
Termin realizacji (data rozpoczęcia i zakończenia)							
Obszar ewaluacji ¹²							
Informacje dodatkowe ¹³							
Wysokość nałożonej kary umownej							
Data przeprowadzenia oceny jakości badania							
Kryteria oceny badania ewaluacyjnego							Uwagi/ uzasadnienie
Przyznana ocena ¹⁴		1	2	3	4	5	
1	Stopień osiągnięcia celów badania						
2	Zastosowana metodologia						
3	Wiarygodność danych						
4	Jakość analizy i wniosków						
5	Przejrzystość raportu końcowego oraz innych produktów opracowanych w ramach procesu						
6	Ocena użyteczności produktów ze szczególnym uwzględnieniem rekomendacji						
7	Ocena współpracy z wykonawcą badania						
8	Ocena współpracy z innymi podmiotami w trakcie realizacji badania						

¹² Wg klasyfikacji sformułowanej w sekcji 3.3.3 pkt 5 lit. j) Wytucznych w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020.

¹³ W tym polu mogą zostać zawarte informacje na temat dodatkowych, istotnych wydarzeniach natury organizacyjnej – np. opóźnieniach w realizacji, przyznanych karach umownych, itp.

¹⁴ Wg skali: niedostatecznie (1), słabo (2), dostatecznie (3), dobrze (4), bardzo dobrze (5).

Załącznik 5 Wzór karty oceny procesu i wyników wewnętrznego badania ewaluacyjnego

Tytuł ewaluacji							
Instytucja zlecająca badanie							
Wykonawca/y badania							
Termin realizacji (data rozpoczęcia i zakończenia)							
Obszar ewaluacji ¹⁵							
Informacje dodatkowe ¹⁶							
Data przeprowadzenia oceny jakości badania							
Kryteria oceny badania ewaluacyjnego							Uwagi/ uzasadnienie
Przyznana ocena ¹⁷		1	2	3	4	5	
1	Stopień osiągnięcia celów badania						
2	Zastosowana metodologia						
3	Wiarygodność danych						
4	Ocena współpracy z innymi podmiotami w trakcie realizacji badania						

¹⁵ Wg klasyfikacji sformułowanej w sekcji 3.3.3 pkt 5 lit. j) Wytucznych w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020.

¹⁶ W tym polu mogą zostać zawarte informacje na temat dodatkowych, istotnych wydarzeniach natury organizacyjnej – np. opóźnieniach w realizacji, przyznanych karach umownych, itp.

¹⁷ Wg skali: niedostatecznie (1), słabo (2), dostatecznie (3), dobrze (4), bardzo dobrze (5).

Literatura przedmiotu

1. Agrotec Polska sp. z o. o. i Ecorys sp. z o. o. (konsorcjum), *Ewaluacja ex ante Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego lata 2014-2020*, 2013.
2. Centrum Analiz i Ewaluacji Polityk Publicznych Uniwersytetu Jagiellońskiego i WYG/PSDB (konsorcjum), *Wnioski i rekomendacje dotyczące procesu planowania*, Warszawa, 2015.
3. Komisja Europejska, *Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006*, [w:] *Zbiór aktów prawnych Unii Europejskiej w zakresie Funduszy Strukturalnych Inwestycyjnych na lata 2014-2020*, MliR, Warszawa, 2014.
4. Komisja Europejska, *The Programming Period 2014-2020, Guidance Document on Monitoring and Evaluation – European Regional Development Fund and Cohesion Fund – Concepts and Recommendations*, October 2013.
5. Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, *Plan Ewaluacji dla Umowy Partnerstwa*, MliR, Warszawa (projekt).
6. Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju, *Wytyczne w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020 z dnia 10 października 2018*, MliR, Warszawa, 2018.
7. Polskie Towarzystwo Ewaluacyjne, *Standardy ewaluacji*, Warszawa 2008.
8. Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego, *Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020*, UM WZ, Szczecin 2018.